

**KOMISSION PÄÄTÖS (EU) 2015/455,****annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014,****valtiontuesta SA.34826 (2012/C), SA.36005 (2013/NN), jonka Kreikka on myöntänyt Piraeus Bank -konsernille ja joka liittyy Piraeus Bank S.A:n pääomapohjan vahvistamiseen ja rakenneuudistukseen***(tiedoksiannettu numerolla C(2014) 5217)***(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut jäsenvaltioita ja muita asianomaisia esittämään huomautuksensa <sup>(1)</sup>,

sekä katsoo seuraavaa:

**1. MENETTELY****1.1 PIRAEUS BANKIIN LIITTYVÄ MENETTELY**

- (1) Komissio hyväksyi 19 päivänä marraskuuta 2008 tekemällään päätöksellä ohjelman "Kreikan luottolaitoksille suunnatut tukitoimenpiteet", jäljempänä 'Kreikan pankkien tukiohjelma', jolla pyrittiin varmistamaan Kreikan rahoitusjärjestelmän vakaus. Kreikan pankkien tukiohjelmassa tukea voidaan myöntää sen muodostavista kolmesta toimenpiteestä, jotka ovat pääomapohjan vahvistamistoimenpide, takaustoimenpide ja valtion joukkovelkakirjojen lainaustoimenpide <sup>(2)</sup>. Toukokuussa 2009 Kreikka vahvisti Piraeus Bankin, jäljempänä 'pankki' <sup>(3)</sup>, pääomapohjaa pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä.
- (2) Marraskuun 19 päivänä 2008 tehdyn päätöksen johdanto-osan 14 kappaleessa todettiin, että komissiolle ilmoitettaisiin pääomapohjan vahvistamistoimenpiteen tuensaajia koskeva rakenneuudistussuunnitelma.
- (3) Kreikan viranomaiset toimittivat 23 päivänä heinäkuuta 2010 rakenneuudistussuunnitelman komissiolle. Komissio rekisteröi tämän suunnitelman ja sen myöhemmät päivitykset sekä Kreikan viranomaisten toimittamat lisätiedot asianumerolla SA.30342 (PN 26/2010) ja tämän jälkeen asianumerolla SA.32787 (2011/PN).

<sup>(1)</sup> Ks. komission päätös, tehty 27 päivänä heinäkuuta 2012, valtiontuesta SA.34826 (2012/C, ex 2012/NN), "Piraeus Bankin pääomapohjan vahvistaminen Kreikan rahoitusvakausrahastosta" (EUVL C 359, 21.11.2012, s. 43).

<sup>(2)</sup> Komission päätös, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, valtiontuesta N 560/2008 "Kreikan luottolaitoksille suunnatut tukitoimenpiteet" (EUVL C 125, 5.6.2009, s. 6). Sille annettiin numero SA.26678 (N 560/2008). Tätä ohjelmaa jatkettiin ja muutettiin myöhemmin alaviitteessä 4 kuvatulla tavalla.

<sup>(3)</sup> 'Pankilla' tarkoitetaan Piraeus Bank -konsernia.

- (4) Pankki on toistuvasti saanut Kreikan pankkien tukiohjelmasta myönnettyjä valtiontakauksia ja valtion joukkovelkakirjalainoja <sup>(4)</sup>. Se on myös saanut valtion takaamaa hätärahoitusta annettua maksuvalmiusapua, jäljempänä 'valtion takaama maksuvalmiusapu'.
- (5) Kreikan rahoitusvakausrahasto lähetti 20 päivänä huhtikuuta 2012 pankille kirjeen, jossa se sitoutui osallistumaan sen osakepääoman korottamiseen. Kreikan rahoitusvakausrahasto myönsi 28 päivänä toukokuuta 2012 pankille 4 700 miljoonaa euroa väliaikaisrahoitusta, jäljempänä 'ensimmäinen väliaikaisrahoitus'.
- (6) Kreikan viranomaiset tekivät 10 päivänä toukokuuta 2012 virallisen ilmoituksen komissiolle Kreikan rahoitusvakausrahaston pankille toimittamasta sitoumuskirjeestä. Komissio rekisteröi sen ilmoittamattomana tukena (asianumero SA.34825 (2012/NN)), koska toimenpide oli jo toteutettu.
- (7) Komissio aloitti 27 päivänä heinäkuuta 2012 antamallaan päätöksellä muodollisen tutkintamenettelyn ensimmäisestä väliaikaisrahoituksesta, jäljempänä 'Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätös' <sup>(5)</sup>.
- (8) Joulukuussa 2012 Kreikan rahoitusvakausrahasto myönsi pankille 1 553 miljoonaa euroa väliaikaisrahoitusta, jäljempänä 'toinen väliaikaisrahoitus'. Kreikan rahoitusvakausrahasto lähetti lisäksi 21 päivänä joulukuuta 2012 pankille sitoumuskirjeen osallistumisesta pankin osakepääoman korottamiseen ja liikkeeseen laskettaviin vaihdettaviin pääomainstrumentteihin yhteensä jopa 1 082 miljoonalla eurolla <sup>(6)</sup>. Kreikan viranomaiset ilmoittivat näistä toimenpiteistä komissiolle 20 päivänä joulukuuta 2012 <sup>(7)</sup>.
- (9) Syyskuussa 2012 pankki ilmoitti aikeestaan ostaa Geniki-pankki yritykseltä Société Générale SA, jäljempänä 'Société Générale'. Komissio järjesti syyskuussa ja lokakuussa lukuisia etäneuvotteluja ja kävi kirjeenvaihtoa sähköpostitse Kreikan viranomaisten ja pankin edustajien kanssa Genikin ostoon liittyen.
- (10) Pankki allekirjoitti 19 päivänä lokakuuta 2012 Société Générale'n kanssa osakkeidenostosopimuksen, joka koski Société Générale'n koko Genikin osakekannan (99,08 %) hankintaa.
- (11) Komission yksiköt lähettivät 12 päivänä joulukuuta 2012 Kreikalle kirjeen, joka sisälsi myös komission yksiköiden alustavan arvion Genikin ostosta.
- (12) Pankki ilmoitti 26 päivänä helmikuuta 2013 komissiolle aikeestaan ostaa yritys Millennium Bank Greece SA, jäljempänä 'MBG'. Komissio järjesti lukuisia etäneuvotteluja ja kävi kirjeenvaihtoa sähköpostitse Kreikan viranomaisten ja pankin kanssa MBG:n ostoon liittyen.
- (13) Komission yksiköt lähettivät 25 päivänä maaliskuuta 2013 Kreikalle kirjeen, joka sisälsi myös komission yksiköiden alustavan arvion MBG:n ostosta.

<sup>(4)</sup> Kreikka ilmoitti 2 päivänä syyskuuta 2009 useista tukitoimenpiteiden muutoksista ja niiden jatkamisesta 31 päivään joulukuuta 2009 asti. Ilmoitetut toimenpiteet hyväksyttiin 18 päivänä syyskuuta 2009 (ks. komission päätös, annettu 18 päivänä syyskuuta 2009, valtiontuesta N 504/2009 "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden jatkaminen ja muuttaminen" (EUVL C 264, 6.11.2009, s. 5)). Komissio hyväksyi 25 päivänä tammikuuta 2010 tukitoimenpiteiden toisen jatkamisen 30 päivään kesäkuuta 2010 asti (ks. komission päätös, annettu 25 päivänä tammikuuta 2010, valtiontuesta N 690/2009 "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden jatkaminen ja muuttaminen" (EUVL C 57, 9.3.2010, s. 6)). Komissio hyväksyi 30 päivänä kesäkuuta 2010 joukon tarkistuksia tukitoimenpiteisiin ja tukitoimenpiteiden jatkamisen 31 päivään joulukuuta 2010 asti (ks. komission päätös, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2010, valtiontuesta N 260/2010 "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden jatkaminen" (EUVL C 238, 3.9.2010, s. 3)). Komissio hyväksyi 21 päivänä joulukuuta 2010 tukitoimenpiteiden jatkamisen 30 päivään kesäkuuta 2011 asti (ks. komission päätös, annettu 21 päivänä joulukuuta 2010, valtiontuesta SA.31998 (2010/N) "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden neljäs jatkaminen" (EUVL C 53, 19.2.2011, s. 2)). Komissio hyväksyi 4 päivänä huhtikuuta 2011 muutoksen (ks. komission päätös, annettu 4 päivänä huhtikuuta 2011, valtiontuesta SA.32767 (2011/N) "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden muuttaminen" (EUVL C 164, 2.6.2011, s. 8)). Komissio hyväksyi 27 päivänä kesäkuuta 2011 tukitoimenpiteiden jatkamisen 31 päivään joulukuuta 2011 asti (ks. komission päätös, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2011, valtiontuesta SA.33153 (2011/N) "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden viides jatkaminen" (EUVL C 274, 17.9.2011, s. 5)). Komissio hyväksyi 6 päivänä helmikuuta 2012 tukitoimenpiteiden jatkamisen 30 päivään kesäkuuta 2012 asti (ks. komission päätös, annettu 6 päivänä helmikuuta 2012, valtiontuesta SA.34149 (2011/N) "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden kuudes jatkaminen" (EUVL C 101, 4.4.2012, s. 2)). Komissio hyväksyi 6 päivänä heinäkuuta 2012 tukitoimenpiteiden jatkamisen 31 päivään joulukuuta 2012 asti (ks. komission päätös, annettu 6 päivänä heinäkuuta 2012, valtiontuesta SA.35002 (2012/N) – Kreikka "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen tukitoimenpiteiden jatkaminen" (EUVL C 77, 15.3.2013, s. 14)). Komissio hyväksyi 22 päivänä tammikuuta 2013 takuujärjestelyn ja joukkovelkakirja järjestelyn jatkamisen 30 päivään kesäkuuta 2013 asti (ks. komission päätös, annettu 22 päivänä tammikuuta 2013, valtiontuesta SA.35999 (2012/N) – Kreikka "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen takuujärjestelyn ja joukkovelkakirja järjestelyn jatkaminen" (EUVL C 162, 7.6.2013, s. 6)). Komissio hyväksyi 25 päivänä heinäkuuta 2013 takuujärjestelyn ja joukkovelkakirja järjestelyn jatkamisen 31 päivään joulukuuta 2013 asti (ks. komission päätös, annettu 25 päivänä heinäkuuta 2013, valtiontuesta SA.36956 (2013/N) – Kreikka "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen takuujärjestelyn ja joukkovelkakirja järjestelyn jatkaminen", ei vielä julkaistu. Komissio hyväksyi 14 päivänä tammikuuta 2014 takuujärjestelyn ja joukkovelkakirja järjestelyn jatkamisen 30 päivään kesäkuuta 2014 asti (ks. komission päätös, annettu 14 päivänä tammikuuta 2014, valtiontuesta SA. 37958 (2013/N) – Kreikka "Kreikan luottolaitoksille suunnattujen takuujärjestelyn ja joukkovelkakirja järjestelyn jatkaminen", ei vielä julkaistu).

<sup>(5)</sup> Ks. alaviite 1.

<sup>(6)</sup> Kreikan rahoitusvakausrahaston lehdistötiedote, 24. joulukuuta 2012, saatavilla verkko-osoitteessa: [http://www.hfsf.gr/files/press\\_release\\_20121224\\_en.pdf](http://www.hfsf.gr/files/press_release_20121224_en.pdf).

<sup>(7)</sup> Toimenpiteet rekisteröitiin komissiossa asianumerolla SA.36005 (2013/NN).

- (14) Pankki ilmoitti 22 päivänä huhtikuuta 2013 tehneensä yrityksen Millennium Banco Comercial Portugues, jäljempänä 'BCP', kanssa sopimuksen, joka koski MBG:n koko osakepääoman hankintaa ja BCP:n osallistumista Piraeus-pankin tulevaan pääomapohjan vahvistamiseen.
- (15) Kreikan rahoitusvakausrahasto muunsi 3 päivänä kesäkuuta 2013 ensimmäisen ja toisen väliaikaisrahoituksen yhteensä 5 891 miljoonan euron omaksi pääomaksi. Kreikan rahoitusvakausrahasto sijoitti pankkiin lisäksi 1 094 miljoonaa euroa pääomaa, mihin se oli sitoutunut pankin ostaessa huomattavan osuuden yrityksestä Agricultural Bank of Greece, jäljempänä 'ATE', ja kolmen kyproslaisen pankin Kreikan sivuliikkeistä (ks. 1.2 kohta). Lisäksi yksityiset sijoittajat sijoittivat pankkiin 1 444 miljoonaa euroa. Pääomapohjaa vahvistettiin yhteensä 8 429 miljoonalla eurolla ("kevään 2013 pääomapohjan vahvistaminen").
- (16) Kreikan viranomaiset toimittivat 19 päivänä joulukuuta 2013 komissiolle tietoja kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen ehdoista.
- (17) Kreikan viranomaiset toimittivat 25 päivänä kesäkuuta 2014 komissiolle pankkia koskevan lopullisen rakenneuudistussuunnitelman, jäljempänä 'rakenneuudistussuunnitelma'. Samana päivänä ne toimittivat myös tietoja valtion takaamasta maksuvalmiusavusta. Ne ilmoittivat haluavansa antaa edelleen pankille tällaista maksuvalmiustukea sekä valtiontakuita velkainstrumenteille ja valtion joukkovelkakirjalainoille Kreikan pankkien tukiohjelman mukaisesti.
- (18) Komissio järjesti hallinnollisen prosessin aikana lukuisia kokouksia ja etäneuvotteluja ja kävi kirjeenvaihtoa sähköpostitse Kreikan viranomaisten ja pankin edustajien kanssa.
- (19) Kreikka hyväksyy, että tämä päätös annetaan poikkeuksellisesti vain englannin kielellä.

## 1.2 OSTETTUIHIN YRITYKSIIN LIITTYVÄ MENETTELY

### 1.2.1 ATEen liittyvä menettely

- (20) Huhtikuussa 2011 Kreikka sijoitti 1 445 miljoonaa euroa lisää pääomaa ATEen (kyseisestä summasta 675 miljoonaa euroa oli alun perin myönnetty Kreikan pankkien pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä). Lisäksi ATE sai maksuvalmiustukea yhteensä 6 103 miljoonaa euroa. Komissio hyväksyi asianomaiset toimenpiteet 23 päivänä toukokuuta 2011 antamallaan päätöksellä ATEa koskevan rakenneuudistussuunnitelman, jäljempänä 'ATEN rakenneuudistusta koskeva päätös' <sup>(8)</sup>.
- (21) Kreikka osallistui 29 päivänä joulukuuta 2011 ATEn osakepääoman uusmerkintään 290 miljoonalla eurolla.
- (22) Kreikka toimitti 22 päivänä maaliskuuta 2012 Kreikan keskuspankin laatiman raportin, jossa ehdotettiin ATEn kriisinratkaisua toteuttamalla niin sanottu Purchase & Assumption -menettely <sup>(9)</sup> ATEn valikoitujen omaisuus- ja velkaerien, jäljempänä 'ATEN siirrettävät toiminnot', osalta. Jäljelle jäävät omaisuus- ja velkaerät siirrettäisiin ros-kapankkiin.
- (23) Heinäkuussa 2012 pankki ilmoitti hankkineensa absorptiomenettelyä soveltaen huomattavan osuuden selvitystilassa olevasta ATEsta.
- (24) Tuolloin Kreikan rahoitusvakausrahasto sitoutui kattamaan pankin pääomatarpeet, jotka johtuivat ostetuista omaisuuseristä. Kreikan keskuspankki totesi 27 päivänä tammikuuta 2013, että ATEn siirrettävien toimintojen ostosta aiheutuva sääntelyn edellyttämä pääomatarve olisi yhteensä 570 miljoonaa euroa, ja sen kattaisi Kreikan rahoitusvakausrahasto.
- (25) Komissio katsoi 3 päivänä toukokuuta 2013 <sup>(10)</sup> antamassaan päätöksessä, jäljempänä 'ATEN likvidointia koskeva päätös', että ATEn siirrettävien toimintojen siirtämisen yhteydessä myönnetty tukitoimenpiteet eivät ole valtiontukea pankille vaan ne ovat tukea ATEn siirrettäville toiminnoille. Lisäksi komissio katsoi, että tuki soveltuu sisämarkkinoille, mikäli pankin rakenneuudistussuunnitelma, joka sisälsi nyt myös ATEn siirrettävät toiminnot, mahdollistaa pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisen.
- (26) Kesäkuussa 2013 Kreikan rahoitusvakausrahasto sijoitti 570 miljoonaa euroa pankkiin kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen <sup>(11)</sup> puitteissa.

<sup>(8)</sup> Komission päätös, annettu 23 päivänä toukokuuta 2011, valtiontuesta SA.31154 "Yrityksen Agricultural Bank of Greece rakenneuudistus" (EUVL C 317, 29.10.2011, s. 4).

<sup>(9)</sup> Purchase & Assumption on kriisinratkaisumenettely, jossa tunnustetaan selvitystilassa olevan oikeushenkilön korkealaatuiset omaisuus- ja velkaerät ja huutokaupataan ne elinkelpoiselle yritykselle.

<sup>(10)</sup> Komission päätös, annettu 3 päivänä toukokuuta 2013, valtiontuesta SA.35460 "ATE Bankin kriisinratkaisua varten myönnetty likvidaatiotuki" (EUVL C 261, 10.9.2013, s. 1).

<sup>(11)</sup> Ks. 2.3.3.3 jakso.

### 1.2.2 Pankkien Bank of Cyprus, Cyprus Popular Bank ja Hellenic Bank, jäljempänä 'kolme kyproslaista pankkia', Kreikan toimintoihin liittyvä menettely

- (27) Maaliskuun 15 päivänä 2013 järjestetyn ylimääräisen euroryhmän kokouksen <sup>(12)</sup> jälkeen Kyproksen viranomaiset, Euroopan unioni, Kansainvälinen valuuttarahasto, jäljempänä 'IMF', ja Euroopan keskuspankki, jäljempänä 'EKP', pääsivät poliittisen yhteisymmärryksen tulevan makrotalouden sopeutusohjelman taustalla olevasta politiikasta. Osapuolet sopivat erityisesti muun muassa siitä, että kolmen kyproslaisen pankin Kreikan toiminnot siirrettäisiin kreikkalaiselle pankille.
- (28) Pankki ja eräät muut kreikkalaiset pankit ilmaisivat olevansa kiinnostuneita ostamaan kolmen kyproslaisen pankin Kreikan toiminnot.
- (29) Kreikan rahoitusvakausrahasto suostui 22 päivänä maaliskuuta 2013 siihen, että pankki tekee tarjouksen kolmen kyproslaisen pankin Kreikan sivuliikkeiden, talletusten ja lainojen ostosta. Pankin tarjouksen ehtona oli, että Kreikan rahoitusvakausrahasto myöntää sille pääomaa, jonka määrä vastaa ostetun liiketoiminnan pääomasta maksettua hintaa.
- (30) Kreikan viranomaiset ja Kreikan rahoitusvakausrahasto pitivät komission yksiköitä tiiviisti ajan tasalla menettelyn edistymisestä sekä kaupan ehdoista.
- (31) Pankki allekirjoitti 26 päivänä maaliskuuta 2013 kunkin kolmen kyproslaisen pankin kanssa niiden Kreikan toimintoja (talletukset, lainat ja konttoriverkosto) koskevan myynti- ja siirtosopimuksen.
- (32) Kuten maaliskuussa 2013 oli sovittu, Kreikan rahoitusvakausrahasto sijoitti 524 miljoonaa euroa lisää pääomaa pankkiin <sup>(13)</sup> kattaakseen asianomaisten omaisuuserien hankinnasta johtuvan pääomatarpeen.

## 2. KUVAAUS

### 2.1 PANKKI JA SEN VAIKEUDET

#### 2.1.1 Kreikan pankkialan yleinen toimintaympäristö

- (33) Kreikan reaalin bruttokansantuote (BKT) laski 20 prosenttia vuosina 2008–2012, kuten taulukko 1 osoittaa. Tämän seurauksena Kreikan pankit kärsivät kreikkalaisille kotitalouksille ja yrityksille myönnettyjen lainojen maksumäärien nopeasta lisääntymisestä <sup>(14)</sup>. Tämä kehitys on haitannut Kreikan pankkien varojen tuottoa ja aiheuttanut pääoman tarvetta.

Taulukko 1

Kreikan BKT:n reaali kasvuvuodet vuosina 2008–2013

| Kreikka                 | 2008  | 2009  | 2010  | 2011  | 2012  | 2013  |
|-------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| BKT:n reaali kasvuvu, % | – 0,2 | – 3,1 | – 4,9 | – 7,1 | – 7,0 | – 3,9 |

Lähde: Eurostat, saatavilla verkko-osoitteessa: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>

- (34) Lisäksi helmikuussa 2012 Kreikka toteutti yksityissektorin velkakirjojen vaihdon, jota kutsuttiin yksityissektorin osallistumiseksi, jäljempänä 'yksityissektorin osallistumishohjelma'. Kreikan pankit osallistuivat yksityissektorin osallistumishohjelmaan, jossa Kreikka tarjosi yksityisille velkakirjojen haltijoille uusia arvopapereita (muun muassa uusia Kreikan valtion joukkovelkakirjalainoja), BKT:hen kytettyjä arvopapereita sekä Euroopan rahoitusvakaussäätöjärjestelmän (ERVV) liikkeesen laskemia yksityissektorin osallistumishohjelman velkasitoumuksia silloisia Kreikan valtion joukkovelkakirjalainoja vastaan 53,5 prosentin nimellisalennuksella ja pidemmällä erääntymisajalla <sup>(15)</sup>. Kreikan viranomaiset ilmoittivat tämän velkakirjojen vaihdon tulokset 9 päivänä maaliskuuta 2012 <sup>(16)</sup>. Vaihto aiheutti velkakirjojen haltijoille huomattavia tappioita (Kreikan pankeille Kreikan keskuspankin arvion mukaan keskimäärin 78 prosenttia vanhojen Kreikan valtion joukkovelkakirjalainojen nimellisarvosta) ja pääomatarpeita, jotka kirjattiin takautuvasti Kreikan pankkien vuoden 2011 tilinpäätöksiin. Yksityissektorin osallistumisen Kreikan suurimmille pankeille aiheuttamat kokonaistappiot on kuvattu taulukossa 2.

<sup>(12)</sup> Euroryhmän kokouksiin kokoontuvat euroalueen eli niiden jäsenvaltioiden, jotka ovat ottaneet euron viralliseksi valuutakseen, valtionvarainministerit.

<sup>(13)</sup> Ks. 2.3.3.3 jakso.

<sup>(14)</sup> Euroopan komissio – Talouden ja rahoituksen pääosasto. The Second Economic Adjustment Programme for Greece – maaliskuuta 2012, s. 17, saatavilla verkko-osoitteessa: [http://ec.europa.eu/economy\\_finance/publications/occasional\\_paper/2012/pdf/ocp94\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf)

<sup>(15)</sup> Ks. luku II "The restructuring of the Greek Sovereign Debt" raportissa Report on the Recapitalisation and Restructuring of the Greek Banking Sector, Kreikan keskuspankki, joulukuuta 2012, saatavilla verkko-osoitteessa: [http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Report\\_on\\_the\\_recapitalisation\\_and\\_restructuring.pdf](http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Report_on_the_recapitalisation_and_restructuring.pdf)

<sup>(16)</sup> Kreikan valtiovarainministeriön lehdistötiedote, 9.3.2012, saatavilla verkko-osoitteessa: <http://www.pdma.gr/attachments/article/80/9%20MARCH%202012%20-%20RESULTS.pdf>

Taulukko 2

**Yksityissektorin osallistumisen Kreikan suurimmille pankeille aiheuttamat kokonaistappiot (milj. euroa)**

| Pankit   | Kreikan valtion joukkovelkakirjalainojen nimellisarvo | Valtion omistamille tai takaamille yhtiöille annettujen lainojen nimellisarvo | Kokonaisnimellisarvo | Yksityissektorin osallistumisen aiheuttamat tappiot Kreikan valtion joukkovelkakirjalainojen osalta | Yksityissektorin osallistumisen aiheuttamat tappiot valtion omistamille tai takaamille yhtiöille annettujen lainojen osalta | Yksityissektorin osallistumisen aiheuttamat bruttotappiot yhteensä | Yksityissektorin osallistumisen aiheuttamat bruttotappiot yhteensä/rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuus (%) | Yksityissektorin osallistumisen aiheuttamat bruttotappiot yhteensä/kokonaisvarat (%) |
|----------|-------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| NBG      | 13 748                                                | 1 001                                                                         | 14 749               | 10 985                                                                                              | 751                                                                                                                         | 11 735                                                             | 161,0                                                                                                                      | 11,0                                                                                 |
| Eurobank | 7 001                                                 | 335                                                                           | 7 336                | 5 517                                                                                               | 264                                                                                                                         | 5 781                                                              | 164,5                                                                                                                      | 7,5                                                                                  |
| Alpha    | 3 898                                                 | 2 145                                                                         | 6 043                | 3 087                                                                                               | 1 699                                                                                                                       | 4 786                                                              | 105,7                                                                                                                      | 8,1                                                                                  |
| Piraeus  | 7 063                                                 | 280                                                                           | 7 343                | 5 686                                                                                               | 225                                                                                                                         | 5 911                                                              | 226,0                                                                                                                      | 12,0                                                                                 |
| ATEbank  | 5 164                                                 | 608                                                                           | 5 772                | 3 873                                                                                               | 456                                                                                                                         | 4 329                                                              | 1 144                                                                                                                      | 17,1                                                                                 |
| Geniki   | 384                                                   | 7                                                                             | 391                  | 287                                                                                                 | 5                                                                                                                           | 292                                                                | 78,1                                                                                                                       | 8,9                                                                                  |
| MBG      | 185                                                   | 0                                                                             | 185                  | 137                                                                                                 | 0                                                                                                                           | 137                                                                | 29                                                                                                                         | 2,2                                                                                  |

Lähde: Kreikan keskuspankki, Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector, joulukuu 2012, s. 14.

- (35) Koska Kreikan pankeille syntyi huomattavia pääoma-alijäämiä yksityissektorin osallistumisohjelman ja jatkuvan taantuman seurauksena, 11 päivänä maaliskuuta 2012 päivätysssä, Kreikkaa koskevaan toiseen sopeutusohjelmaan liitettyssä Kreikan hallituksen, Euroopan unionin ja Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) ja Euroopan keskuspankin (EKP) välisessä talous- ja finanssipolitiikasta tehdyssä yhteisymmärryspöytäkirjassa myönnettiin varoja näiden pankkien pääomapoljan vahvistamiseen. Kreikan viranomaiset arvioivat, että kaikki tästä ohjelmasta rahoitettavat pankkien pääomistustarpeet ja kriisinratkaisukustannukset olivat 50 miljardia euroa <sup>(17)</sup>. Tähän määrään päädyttiin laskelmilla, jotka perustuivat Kreikan keskuspankin joulukuusta 2011 joulukuuhun 2014 ulottuvalta ajanjaksolta tekemään stressitestiin, jäljempänä 'vuoden 2012 stressitesti', joka pohjautui Blackrockin tekemään lainatappioennusteeseen <sup>(18)</sup>. Varat Kreikan pankkien pääomapoljan vahvistamiseen myöntää Kreikan rahoitusvakausrahoasto. Taulukko 3 sisältää yhteenvedon Kreikan suurimpien pankkien pääomatarpeita koskevista laskelmista vuoden 2012 stressitestin perusteella.

Taulukko 3

**Vuoden 2012 stressitesti: Kreikan suurimpien pankkien pääomatarpeet (milj. euroa)**

| Pankit   | Rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen viiteosuus (joulukuu 2011) | Yksityissektorin osallistumisen aiheuttamat bruttotappiot yhteensä (joulukuu 2011) | Yksityissektorin osallistumiseen liittyvät varaukset (kesäkuu 2011) | Kumulatiivinen bruttotappio Luottoriskistä koskevat ennusteet | Luottotappiovaraukset (joulukuu 2011) | Sisäisen tulon tuottaminen | Rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen tavoiteosuus (joulukuu 2014) | Pääomatarpeet |
|----------|--------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------|---------------|
| NBG      | 7 287                                                                    | – 11 735                                                                           | 1 646                                                               | – 8 366                                                       | 5 390                                 | 4 681                      | 8 657                                                                      | 9 756         |
| Eurobank | 3 515                                                                    | – 5 781                                                                            | 830                                                                 | – 8 226                                                       | 3 514                                 | 2 904                      | 2 595                                                                      | 5 839         |
| Alpha    | 4 526                                                                    | – 4 786                                                                            | 673                                                                 | – 8 493                                                       | 3 115                                 | 2 428                      | 2 033                                                                      | 4 571         |

<sup>(17)</sup> Ks. alaviite 14, s. 106.

<sup>(18)</sup> Katso alaviite 15.

| Pankit   | Rajoituksettomien ensisijaisten<br>omien varojen viiteosuus<br>(joulukuu 2011) | Yksityissektorin osallistumisen<br>aiheuttamat bruttotappiot<br>yhteensä<br>(joulukuu 2011) | Yksityissektorin osallistumiseen<br>liittyvät varaukset<br>(kesäkuu 2011) | Kumulatiivinen bruttotappio Luottoriskiä<br>koskevat ennusteet | Luottotappiovaraukset<br>(joulukuu 2011) | Sisäisen tulon<br>tuottaminen | Rajoituksettomien ensisijaisten<br>omien varojen tavoiteosuus<br>(joulukuu 2014) | Pääomatarpeet |
|----------|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Piraeus  | 2 615                                                                          | – 5 911                                                                                     | 1 005                                                                     | – 6 281                                                        | 2 565                                    | 1 080                         | 2 408                                                                            | 7 335         |
| ATE Bank | 378                                                                            | – 4 329                                                                                     | 836                                                                       | – 3 383                                                        | 2 344                                    | 468                           | 1 234                                                                            | 4 920         |
| Geniki   | 374                                                                            | – 292                                                                                       | 70                                                                        | – 1 552                                                        | 1 309                                    | – 40                          | 150                                                                              | 281           |
| MBG      | 473                                                                            | – 137                                                                                       | 0                                                                         | – 638                                                          | 213                                      | – 79                          | 230                                                                              | 399           |

Lähde: Kreikan keskuspankki, Report on the Recapitalisation and the Restructuring of the Greek Banking Sector, joulukuu 2012, s. 8.

- (36) Maaliskuussa 2012 talous- ja finanssipolitiikasta tehdyn yhteisymmärryspöytäkirjan mukaan pankeille, jotka toimittavat toteuttamiskelpoisia pääoman hankkimista koskevia suunnitelmia, annetaan mahdollisuus hakea ja saada julkista tukea siten, että samalla säilytetään yksityissektorin kannustimet sijoittaa pääomaa ja minimoidaan näin veronmaksajille koitua taakka<sup>(19)</sup>. Kreikan keskuspankki katsoi, että vain neljä suurinta pankkia (Eurobank, National Bank of Greece, Piraeus Bank ja Alpha Bank) esittivät toteuttamiskelpoisia pääoman hankkimista koskevia suunnitelmia<sup>(20)</sup>. Niiden pääomaa vahvistettiin ensimmäisen kerran Kreikan rahoitusvakausrahastosta toukokuussa 2012.
- (37) Kotimaiset talletukset Kreikan pankkeihin vähenivät yhteensä 37 prosenttia vuoden 2009 lopusta kesäkuuhun 2012 taantumana ja poliittisen epävarmuuden vuoksi. Näiden pankkien oli maksettava korkeampia korkoja yrittääkseen säilyttää talletukset. Talletusten kustannukset nousivat, mikä laski pankkien nettokorkomarginaalia. Koska Kreikan pankit suljettiin pois tukkurahoitusmarkkinoilta, niistä tuli täysin riippuvaisia eurojärjestelmän<sup>(21)</sup> rahoituksesta, josta yhä suurempi osa myönnettiin Kreikan keskuspankin hätärahoituksena antaman maksuvalmiusavun muodossa.
- (38) Kreikka käynnisti 3 päivänä joulukuuta 2012 yksityissektorin osallistumisohjelman puitteissa saatujen uusien Kreikan valtion joukkovelkakirjalainojen takaisinosto-ohjelman, jossa hinnat vaihtelivat 30,2 prosentista 40,1 prosenttiin niiden nimellisarvosta<sup>(22)</sup>. Kreikan pankit osallistuivat tähän takaisinosto-ohjelmaan, joka aiheutti lisää tappioita niiden taseeseen, koska yksityissektorin osallistumisohjelman aikana kirjatusta kirjanpidollisesta tappiosta (joka muodostui markkina- ja nimellisarvon erosta) tuli lopullinen ja peruuttamaton<sup>(23)</sup>.
- (39) Joulukuussa 2012 Kreikan neljä suurinta pankkia saivat Kreikan rahoitusvakausrahastolta toisen pääomapohjaa vahvistavan sijoituksen.
- (40) Keväällä 2013 kyseisten neljän pankin väliaikaisrahoitus muunnettiin pysyväksi pääomarakenteen vahvistamiseksi kantaosakkeilla; Kreikan rahoitusvakausrahaston omistusosuus kunkin neljän pankin osakekannasta oli yli 80 prosenttia. Niiden pankkien osalta, jotka onnistuivat hankkimaan etukäteen määritetyn määrän yksityistä pääomaa (pankki, Alpha Bank ja National Bank of Greece), Kreikan rahoitusvakausrahasto sai äänioikeudettomia osakkeita ja yksityisille sijoittajille myönnettiin optio-oikeuksia Kreikan rahoitusvakausrahaston osakkeisiin.
- (41) Heinäkuussa 2013 Kreikan keskuspankki antoi neuvonantajan tehtäväksi tehdä diagnostinen tutkimus kaikkien Kreikan pankkien lainsäädäntöä. Kyseinen neuvonantaja teki luottotappioennusteet Kreikan pankkien kaikista kotimaisista lainasalkuista sekä ulkomailla olevien sivuliikkeiden ja tytäryhtiöiden lainasalkuista, joihin liittyi Kreikan tilanteen muodostama riski, kolmen ja puolen vuoden aikavälille sekä lainojen kuolemusajaksi. Analyysissä tuotetut luottotappioennusteet perustuivat kahteen makrotaloudelliseen skenaarioon: perusskenaarioon ja epäedulliseen skenaarioon. Ulkomaisten lainasalkkujen luottotappioennusteet teki Kreikan keskuspankki käyttäen jonkin verran neuvonantajan apua.

<sup>(19)</sup> Ks. alaviite 14, s. 104.

<sup>(20)</sup> Katso alaviite 15.

<sup>(21)</sup> Euroopan keskuspankki ja kansalliset keskuspankit muodostavat yhdessä eurojärjestelmän eli euroalueen keskuspankkijärjestelmän.

<sup>(22)</sup> Kreikan valtiovarainministeriön lehdistötiedote 3 päivästä joulukuuta 2012, saatavilla verkko-osoitteessa: <http://www.pdma.gr/attachments/article/248/Press%20Release%20-%20December%202003.pdf>

Tämä oman velan takaisinosto paljon nimellisarvoa alemmalla hinnalla vähensi huomattavasti Kreikan velkaa.

<sup>(23)</sup> Ilman tällaista takaisinostoa näiden joukkovelkakirjojen markkina-arvo olisi voinut nousta sen mukaan, miten korkojen ja Kreikan valtion maksukyvyttömyyden todennäköisyyden kaltaiset markkinamuuttujat kehittyvät.

- (42) Neuvonantajan luottotappioennusteita koskevan arvion perusteella Kreikan keskuspankki suoritti syksyllä 2013 uuden stressitestin, jäljempänä 'vuoden 2013 stressitesti', arvioidakseen Kreikan pankkien pääomatilanteen vahvuutta sekä perusskenaariossa että epäedullisessa skenaariossa. Kreikan keskuspankki suoritti pääomatarpeiden arvioinnin toisen neuvonantajan teknisen tuen avulla.
- (43) Vuoden 2013 stressitestin puitteissa tehdyn pääomatarpeiden arvioinnin keskeiset osatekijät olivat i) pankkien lainasalkkua koskevat luottotappioennusteet <sup>(24)</sup> yhdistetyn Kreikkaan liittyvän riskin ja ulkomaisen riskin perusteella vähennettynä silloisilla luottotappiovarauksilla sekä ii) pankkien toiminnan arvioitu kannattavuus kesäkuusta 2013 joulukuuhun 2016 Kreikan keskuspankille vuoden 2013 neljännellä vuosineljänneksellä toimitettujen rakennuudistussuunnitelmien varovaisen mukautuksen perusteella. Taulukko 4 sisältää yhteenvedon Kreikan suurimpien pankkien yhteenlaskettuja pääomatarpeita koskevista laskelmista vuoden 2013 stressitestin perusteella.

Taulukko 4

**Vuoden 2013 stressitesti: Kreikan pankkien yhteenlasketut pääomatarpeet perusskenaariossa (milj. euroa)**

| Pankit                  | Rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen viiteosuus (kesäkuu 2013) (1) | Luottotappiovaraukset | Kreikkaan liittyvää riskiä koskevat luottotappioennusteet (3) | Ulkomaista riskiä koskevat luottotappioennusteet <sup>(1)</sup> (4) | Sisäisen tulon tuottaminen (5) | Stressitestin rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuus (joulukuun 2016) (6) | Pääomatarpeet<br>(7)=(6)-(1)-(2)-(3)-(4)-(5) |
|-------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|-----------------------|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------|
| NBG <sup>(2)</sup>      | 4 821                                                                       | 8 134                 | - 8 745                                                       | - 3 100                                                             | 1 451                          | 4 743                                                                                  | 2 183                                        |
| Eurobank <sup>(3)</sup> | 2 228                                                                       | 7 000                 | - 9 519                                                       | - 1 628                                                             | 2 106                          | 3 133                                                                                  | 2 945                                        |
| Alpha                   | 7 380                                                                       | 10 416                | - 14 720                                                      | - 2 936                                                             | 4 047                          | 4 450                                                                                  | 262                                          |
| Piraeus                 | 8 294                                                                       | 12 362                | - 16 132                                                      | - 2 342                                                             | 2 658                          | 5 265                                                                                  | 425                                          |

<sup>(1)</sup> Ulkomaista riskiä koskevien luottotappioennusteiden vaikutus laskettiin ulkomailta perittävän veron jälkeen ja ottaen huomioon Kreikan komission kilpailun pääosastolle tuolloin toimittamat luovutuksia koskevat sitoumukset.

<sup>(2)</sup> NBG:n luottotappiovarausta koskevat tiedot ovat 30 päivästä kesäkuuta 2013 pro forma -tietoina, jotka kattavat FBB:n ja Probankin.

<sup>(3)</sup> Eurobankin luottotappiovarausta koskevat tiedot ovat 30 päivästä kesäkuuta 2013 pro forma -tietoina, jotka kattavat New Hellenic Postbankin ja New Proton Bankin, jotka pankki osti elokuussa 2013.

Lähde: Kreikan keskuspankki, 2013 Stress Test of the Greek Banking Sector, maaliskuu 2014, s. 42.

- (44) Kreikan keskuspankki julkisti vuoden 2013 stressitestin tulokset 6 päivänä maaliskuuta 2014 ja pyysi pankkeja toimittamaan pääoman hankkimista koskevat suunnitelmansa huhtikuun 2014 puoliväliin mennessä perusskenaariota mukaisten pääomatarpeiden kattamiseksi.
- (45) Pankit toteuttivat pääomapolun vahvistamistoimenpiteet maaliskuun 2014 loppupuolen ja toukokuun 2014 alun välisenä aikana.

### 2.1.2 Tuensaaja

- (46) Pankki tarjoaa yleispankkipalveluja lähinnä Kreikassa ja Keski-, Itä- ja Kaakkois-Euroopassa (Romania, Bulgaria, Serbia, Albania, Ukraina ja Kypros) sekä Egyptissä. Se tarjoaa täyden valikoiman pankki- ja rahoitustuotteita ja -palveluja kotitalouksille ja yrityksille. Sen toiminta kattaa vähittäispankkitoiminnan, yritys- ja yksityisasiakastoinnin, omaisuudenhoidon, treasury-toiminnan ja investointipankkitoiminnan. Pankin kotipaikka on Kreikassa, ja sen osakkeet on listattu Ateenan arvopaperipörssissä. Pankilla oli 30 päivänä joulukuuta 2012 yhteensä 18 597 työntekijää <sup>(25)</sup>.

<sup>(24)</sup> Tähän sisältyvät Kreikan alulle panemista uusista lainoista kesäkuun 2013 ja joulukuun 2016 välisenä aikana odotetut tappiot.

<sup>(25)</sup> Vuosikertomus 2012, <http://www.piraeusbankgroup.com/en/investors/financials/annual-reports>.

- (47) Pankki osallistui yksityissektorin osallistumisohjelmaan ja vaihtoi Kreikan valtion joukkovelkakirjalainoja ja valtioon liittyviä lainoja 7,7 miljardin euron nimellisarvosta. Yhteensä sen yksityissektorin osallistumiseen liittyvä tappio oli noin 5 911 miljoonaa euroa ennen veroja, ja se kirjattiin kokonaisuudessaan pankin vuoden 2011 kirjanpitoon <sup>(26)</sup>. Joulukuun 2012 takaisinosto-ohjelman aikana pankki myi yksityissektorin osallistumisohjelman puitteissa saamansa uudet Kreikan valtion joukkovelkakirjalainat huomattavasti nimellisarvoa alemmalla hinnalla. Uusista Kreikan valtion joukkovelkakirjalainoista aiheutuneet tappiot realisoituivat tämän myynnin seurauksena.
- (48) Taulukossa 5 esitetään pankin keskeiset tunnusluvut joulukuulta 2010, joulukuulta 2011, joulukuulta 2012 ja joulukuulta 2013 (konsolidoidut tiedot).

Taulukko 5

**Piraeus Bankin keskeiset tunnusluvut vuosina 2010, 2011, 2012 ja 2013**

| Voitot ja tappiot<br>(miljoonaa euroa)                                                                                               | 2010       | 2011       | 2012 (*)       | 2013 (**)       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|----------------|-----------------|
| Nettokorkotulot                                                                                                                      | 1 207      | 1 194      | 1 047          | 1 664           |
| Liiketoiminnan tuotot yhteensä                                                                                                       | 1 510      | 1 245      | 1 921          | 2 205           |
| Liiketoiminnan kulut yhteensä                                                                                                        | (884)      | (840)      | (931)          | (1 680)         |
| Tuotto ennen varauksia                                                                                                               | 625        | 405        | 989            | 525             |
| Luottoriskien kattamiseen liittyvät arvonalentumistappiot                                                                            | (611)      | (1 973)    | (2 519)        | (2 536)         |
| Kreikan valtion joukkovelkakirjoihin ja yksityissektorin osallistumisohjelmaan soveltuviin lainoihin liittyvät arvonalentumistappiot |            | (5 911)    |                |                 |
| Negatiivinen liikearvo                                                                                                               |            |            | 351            | 3 810           |
| Nettovoitot/nettotappiot                                                                                                             | (21)       | (6 618)    | (507)          | 2 546           |
| Valikoidut volyymiluvut<br>(miljoonaa euroa)                                                                                         | 31.12.2010 | 31.12.2011 | 31.12.2012 (*) | 31.12.2013 (**) |
| Luotot ja ennakkomaksut asiakkaille yhteensä (netto)                                                                                 | 40 150     | 35 634     | 44 613         | 62 366          |
| Talletukset                                                                                                                          | 29 475     | 21 796     | 36 971         | 54 279          |
| Varat yhteensä                                                                                                                       | 57 561     | 49 352     | 70 408         | 92 010          |
| Oma pääoma yhteensä <sup>(1)</sup>                                                                                                   | 3 273      | (1 940)    | (2 316)        | 8 543           |

<sup>(1)</sup> Vuoden 2012 osalta määrään eivät sisälly pankin saamat kaksi väliaikaisrahoitusta. Vuoden 2013 osalta määrään sisältyy keväällä 2013 tehty pääomapolun vahvistaminen kokonaisuudessaan.

(\*) ATE ja Geniki mukaan luettuina.

(\*\*) ATE, Geniki, kolmen kyproslaisen pankin Kreikan sivuliikkeet ja MBG mukaan luettuina.

Lähde: Vuosikertomukset 2011 ja 2012 ja vuoden 2013 tilinpäätös

<sup>(26)</sup> Ks. taulukko 2.

- (49) Taulukosta 5 ilmenee, että niiden valtavien tappioiden lisäksi, jotka pankki kirjasi vuonna 2011 yksityissektorin osallistumisohjelman vuoksi (5 911 miljoonaa euroa <sup>(27)</sup>), se kärsi tuottojen vähenemisestä (mikä johtui muun muassa talletusten suuremmista kustannuksista) sekä kreikkalaisten ja ulkomaisten lainasalkkujensa suurista ja kasvavista arvonalennustappioista. Pankin likviditeettiasema kärsi pahasti talletusten ulosvirtauksesta, mutta tilanne kohentui hieman sen jälkeen, kun pankki ryhtyi tekemään yritysostoja heinäkuussa 2012.
- (50) Vuoden 2013 stressitestissä Kreikan keskuspankki arvioi, että pankin pääomatarve perusskenaarion mukaan oli 465 miljoonaa euroa.
- (51) Maaliskuussa 2014 pankki toteutti 1 752 miljoonan euron pääomapohjan vahvistamisen kattaakseen johdanto-osan 50 kappaleessa tarkoitetun pääomatarpeen ja maksaakseen takaisin 940 miljoonaa euroa Kreikan hallussa olevista etuoikeutetuista osakkeista <sup>(28)</sup>. Toisin kuin huhtikuussa 2014 toteutetun Eurobankia koskevan pääomapohjan korottamisen yhteydessä Kreikan rahoitusvakausrahasto ei antanut pankille sitoumusta, jonka mukaan se sijoittaisi pääomapohjan vahvistamisen yhteydessä pankkiin lisää pääomaa, jos kysyntä yksityisten sijoittajien taholta on riittämätöntä. Pankin pääomapohjan vahvistaminen toteutettiin osakeantina ilman merkintäetuoikeuksia (eli pääomakorotuksena, jossa merkintäetuoikeudet on peruutettu) kansainvälisille sijoittajille ja yleisenä osakeantina Kreikassa. Merkintähinnaksi määritettiin 1,7 euroa osakkeelta.
- (52) Pääomapohjan vahvistamisen jälkeen pankki ilmoitti 22 päivänä toukokuuta 2014, että se oli lunastanut etuoikeutetut osakkeet Kreikalta 750 miljoonan euron hintaan <sup>(29)</sup>.

## 2.2 PANKIN SUORITTAMAT KREIKASSA HARJOITETUN PANKKITOIMINNAN OSTOT

### 2.2.1 ATEn osto

- (53) Kreikka perusti ATEn vuonna 1929 voittoa tavoittelemattomaksi järjestöksi. 1990-luvun alkupuolelle asti ATE oli erikoistunut rahoituslaitos, joka tuki Kreikan maataloussektorin kehitystä Kreikan valtion puolesta. Joulukuussa 2000 ATE listautui Ateenan arvopaperipörssiin. Marraskuun 14 päivänä 2011 ATEn pääosakas oli Kreikka 89,9 prosentin osuudellaan.
- (54) ATE harjoitti sekä vähittäispankkitoimintaa että yrityspankkitoimintaa, tarjosi rahoituspalveluja (vakuutustoiminta ja leasing-toiminta) sekä hankki huomattavia omistuksia yrityksistä, jotka toimivat rahoitussektorin ulkopuolella esimerkiksi sokerintuotannon ja maidontuotannon aloilla.
- (55) Heinäkuussa 2012 ATE tarjosi palvelujaan 468 konttorin verkostonsa välityksellä ja työllisti 5 024 henkilöä. Sen talletukset olivat heinäkuussa 2012 yhteensä 14,9 miljardia euroa ja varojen kokonaismäärä 21,8 miljardia euroa <sup>(30)</sup>.
- (56) Vuodesta 2006 lähtien ATE on tarjonnut palvelujaan myös Kreikan ulkopuolella; se omisti ATE Bank Romaniasta 75 prosenttia sekä AKBanka Serbian koko osakepääomasta 20,3 prosenttia ja sen etuoikeutetuista osakkeista 25 prosenttia.
- (57) ATEn vaikeudet alkoivat jo ennen Kreikan valtiovelkakriisiä. Vaikeudet johtuivat pääasiassa sen omaisuuserien heikosta laadusta ja jatkuvasti alhaisesta kannattavuudesta ennen arvonalentumisia. Lisäksi Kreikan valtionvelkakriisi vaikutti kaikkien kreikkalaisten pankkien, mukaan lukien ATEn, toimintaan kahdella tavalla: i) Kreikan sulkemisella kansainvälisten velkakirjamarkkinoiden ulkopuolelle oli vakavia seurauksia kreikkalaisten pankkien likviditeettiaseman kannalta ja ii) kreikkalaisten pankkien omaisuuserien laatu heikkeni ja arvonalentumiset lisääntyivät.
- (58) Huhtikuussa 2011 Kreikka sijoitti 1 445 miljoonaa euroa lisää pääomaa ATEn (kyseisestä summasta 675 miljoonaa euroa oli alun perin myönnetty pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä). Lisäksi ATE sai maksuvalmiustukea yhteensä 6 103 miljoonaa euroa. Komissio hyväksyi nämä toimenpiteet ATEn rakenneuudistusta koskevassa päätöksessä.
- (59) Tästä huolimatta vuoden 2011 loppupuolella ATEn pääomatilanne heikkeni, mikä johtui pääasiassa sen osallistumisesta yksityissektorin osallistumisohjelmaan. Kuten taulukossa 2 on esitetty, sen yksityissektorin osallistumiseen liittyvä tappio oli yhteensä noin 4 329 miljoonaa euroa ennen veroja, ja se kirjattiin kokonaisuudessaan pankin vuoden 2011 kirjanpitoon. Kuten taulukossa 3 on kuvattu, ATEn siirrettäviin toimintoihin liittyvä pääomatarve oli arviolta noin 4 920 miljoonaa euroa.
- (60) Kreikka toimitti 22 päivänä maaliskuuta 2012 Kreikan keskuspankin laatiman raportin, jossa ehdotettiin ATEn kriisinsäätämistä toteuttamalla niin sanottu Purchase & Assumption -menettely ATEn siirrettävien toimintojen osalta. Jäljelle jäävät omaisuus- ja velkaerät siirrettäisiin roskapankkiin. Pankki sekä toinen merkittävä kreikkalaispankki toimittivat ei-sitovat tarjoukset Kreikan rahoitusvakausrahastolle. Rahoitusvakausrahaston hallintoneuvosto hyväksyi 26 päivänä heinäkuuta 2012 pankin tarjouksen.

<sup>(27)</sup> Ks. taulukko 2.

<sup>(28)</sup> Ks. 2.3.1.2 kohta Kreikan pankkien tukiohjelman pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä myönnetty valtion pääomasijoitus.

<sup>(29)</sup> <http://www.piraeusbankgroup.com/en/press-office/press-release/2014/05/apopliromi-pronomiouxon-metoxon-ellinikou-dimosiou>

<sup>(30)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 40.

- (61) Kreikan keskuspankki siirsi 27 päivänä heinäkuuta 2012 ATEn siirrettävät toiminnot pankille <sup>(31)</sup>.
- (62) Koska ATEn siirrettävien toimintojen sisältämien omaisuuserien käypä arvo oli alhaisempi kuin velkaerien, Kreikan rahoitusvakausrahasto kattoi Kreikan keskuspankin 28 päivänä tammikuuta 2013 tekemän päätöksen mukaisesti siirrettyjen omaisuuserien ja velkaerien välisen erotuksen eli rahoitusvajeen. Kreikan keskuspankki katsoi tarkastettujen lukujen perusteella, että rahoitusvajeen määrä on 7 471 miljoonaa euroa, joten Kreikan rahoitusvakausrahasto myönsi pankille Euroopan rahoitusvakausvälineen liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjalainoja, jäljempänä 'ERVV:n joukkovelkakirjat', 7 471 miljoonan euron arvosta.
- (63) Lisäksi Kreikan rahoitusvakausrahasto sitoutui myöntämään pääomaa pankille omien varojen osuuden nostamiseksi 9 prosenttiin ATEn siirrettävien toimintojen osalta. Pääomatarpeen määräksi arvioitiin alun perin 500 miljoonaa euroa, mutta lopullinen pääomatarve oli 570 miljoonaa euroa. Kreikan rahoitusvakausrahasto sijoitti lopullisen summan pankkiin kantaosakkeita vastaan kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen puitteissa.
- (64) Pankki osti ATEn siirrettävät toiminnot 95 miljoonan euron hintaan.

### 2.2.2 Genikin osto

- (65) Geniki perustettiin vuonna 1937. Se tarjosi rahoituspalveluja sekä vähittäispankkitoiminnan että yrityspankkitoiminnan sektoreilla sekä pääomamarkkinapalveluja. Vuonna 2004 Société Générale osti enemmistön Genikin osakekannasta. Genikillä oli 104 konttoria ja 1 391 työntekijää 31 päivänä joulukuuta 2012 <sup>(32)</sup>. Sen varojen kokonaismäärä oli 2,6 miljardia euroa, nettolainasalkku 1,9 miljardia euroa ja talletukset noin 2 miljardia euroa <sup>(33)</sup>.
- (66) Kreikan valtionvelkakriisillä oli hyvin negatiivinen vaikutus pankkisektorin toimintaan. Lisäksi kreikkalaisten pankkien osallistuminen yksityissektorin osallistumishjelmaan heikensi niiden pääomatilannetta nopeasti. Kuten taulukossa 2 on esitetty, yksityissektorin osallistumiseen liittyvä Genikin tappio oli yhteensä noin 292 miljoonaa euroa ennen veroja, ja se kirjattiin kokonaisuudessaan pankin vuoden 2011 kirjanpitoon. Kuten taulukosta 3 ilmenee, Genikin pääomatarve oli arviolta 281 miljoonaa euroa, joka määritettiin Kreikan keskuspankin toteuttaman stressitestin perusteella.
- (67) Kesäkuussa 2012 Société Générale lähestyi kaikkia Kreikan neljää suurinta pankkia myydäkseen Genikin. Pankki oli ainut, joka osoitti halukkuutta ostaa Geniki.
- (68) Neuvottelut Société Généralen ja pankin välillä Genikin myynnistä johtivat virallisen sopimuksen tekemiseen 19 päivänä lokakuuta 2012. Sopimuksen mukaan i) Société Générale myy ja pankki ostaa Société Généralen 99,08 prosentin omistusosuuden Genikistä ja ii) Société Générale luovuttaa ja siirtää ja pankki hankkii 100 prosenttia Genikin osakepääomaennakoista, jotka Société Générale on tehnyt ja jotka se tulee tekemään. Société Générale sitoutui lopulta suorittamaan noin 290 miljoonan euron ennakkomaksun Genikille ja merkitsemään pankin liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjoja noin 170 miljoonalla eurolla. Pankki osti Genikin 1 miljoonan euron hintaan.
- (69) Pankki ilmoitti 14 päivänä joulukuuta 2012, että hanke, joka koski Société Généralen osuuden hankkimista Genikistä, on saatettu loppuun.

### 2.2.3 Kolmen kyproslaisen pankin Kreikan toimintojen osto

- (70) Bank of Cyprus perustettiin vuonna 1899, Cyprus Popular Bank vuonna 1901 ja Hellenic Bank vuonna 1976.
- (71) Maaliskuun 15 päivänä 2013 järjestetyssä ylimääräisessä euroryhmän kokouksessa päästiin yhteisymmärrykseen Euroopan unionin, IMF:n ja EKP:n toteuttaman Kyproksen pelastamissuunnitelman keskeisistä tunnusluvuihin. Kreikan rahoitusjärjestelmän vakaudesta vastaava lautakunta Hellenic Systemic Stability Board, jäljempänä 'HSSB', ehdotti yksimielisesti kolmen kyproslaisen pankin Kreikan sivuliikkeiden omaisuus- ja velkaerien siirtämistä kreikkalaiselle pankille. HSSB totesi erityisesti, että sopimus (\*) antaa täyden suojan kolmen kyproslaisen pankin Kreikan sivuliikkeiden tallettajille, turvaa Kreikan yleisen edun ja rahoitusjärjestelmän vakauden eikä rasita Kreikan julkista velkaa.
- (72) Kreikan keskuspankille annettiin tehtäväksi selvittää kreikkalaisten pankkien kiinnostusta asian suhteen, ja se julkaisikin aiheesta kiinnostuksenilmaisupyynnön. Lisäksi Kreikan rahoitusvakausrahasto sitoutui kattamaan (ostajan) pääomatarpeen, joka johtuu kolmen kyproslaisen pankin Kreikan sivuliikkeiden hankinnasta.

<sup>(31)</sup> Ks. ATEn likvidointia koskevan päätöksen johdanto-osan 27 kappale.

<sup>(32)</sup> Hellenic Bank Association, saatavilla verkko-osoitteessa: <http://62.1.43.74/4Statistika/UplPDFs/network2012engl.pdf>

<sup>(33)</sup> [http://www.geniki.gr/Portals/0/PDFs/140321\\_annual\\_results\\_en\\_2.pdf](http://www.geniki.gr/Portals/0/PDFs/140321_annual_results_en_2.pdf)

(\*) liikesalaisuus

- (73) Taulukossa 6 esitetään yhteenveto kolmen kyproslaisen pankin varoista ja veloista, jotka lopulta siirrettiin pankkiin, jäljempänä 'kyproslaisten pankkien siirrettävät toiminnot'.

Taulukko 6

**Kolmen kyproslaisen pankin siirrettävät toiminnot**

|       | Siirrettävät toiminnot                                                                                                                                             |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Varat | Kaikki kreikkalaiset lainat, ml. leasing- ja factoring-rahoitus                                                                                                    |
|       | Lainat laivayhtiöille ja muut lainat, jotka on myönnetty Kreikassa ja joita hallinnoidaan Kreikassa mutta jotka on kirjattu kyproslaisten pankkien lainasalkkuihin |
|       | Käyttöomaisuus (pl. laskennalliset verosaamiset)                                                                                                                   |
| Velat | Kolmen kyproslaisen pankin kaikki Kreikassa kerätyt talletukset                                                                                                    |

Lähde: Sopimusehdot, Carve out and sale of the Greek assets of Cypriot banks, 10.4.2013.

- (74) Pankille siirrettyjen varojen yhteismäärä oli noin 18,9 miljardia euroa ja velkojen 15 miljardia euroa. Kaupan sopijapuolet kuitenkin sitoutuivat ottamaan huomioon PIMCon laatimassa raportissa kyproslaisten pankkien osalta ennustetut tappiot epäedullisessa skenaariossa <sup>(34)</sup>. PIMCon raportin mukaan pankille siirrettävien omaisuuserien yhteismäärä olisi noin 16,5 miljardia euroa. Siirrettävien velkaerien yhteismäärä olisi puolestaan noin 14,5 miljardia euroa.
- (75) Vain kolme pankkia, pankki mukaan lukien, toimitti ei-sitovan tarjouksen 21 ja 22 päivänä maaliskuuta 2013.
- (76) Kreikan rahoitusvakausrahoisto antoi 22 päivänä maaliskuuta 2013 pankille suostumuksensa kolmen kyproslaisen pankin Kreikan toimintojen ostamiseen. Pankin kyproslaisten pankkien siirrettävistä toiminnoista maksama korvaus oli yhteensä 524 miljoonaa euroa. Tarkemmin eriteltynä pankki sitoutui maksamaan Bank of Cypruksen siirrettävistä toiminnoista 237 miljoonaa euroa, Cyprus Popular Bankin siirrettävistä toiminnoista 258 miljoonaa euroa ja Hellenic Bankin siirrettävistä toiminnoista 29 miljoonaa euroa.
- (77) Kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen <sup>(35)</sup> yhteydessä Kreikan rahoitusvakausrahoisto sijoitti kesäkuussa 2013 pankkiin 524 miljoonaa euroa pääomaa kattaakseen pankin maksaman ostohinnan.

**2.2.4 MBG:n osto**

- (78) MBG perustettiin vuonna 2000. MBG:llä oli 31 päivänä joulukuuta 2012 119 konttoria ja 1 174 työntekijää <sup>(36)</sup>.
- (79) Pankki allekirjoitti 22 päivänä huhtikuuta 2013 BCP:n kanssa lopullisen sopimuksen, joka koski MBG:n koko osakepääoman hankintaa ja BCP:n osallistumista pankin tulevaan pääomapohjan vahvistamiseen.
- (80) Sopimuksen mukaan BCP osallistuisi MBG:n lakisääteiseen pääomapohjan vahvistamiseen 400 miljoonalla eurolla (josta BCP oli jo suorittanut 139 miljoonaa euroa joulukuussa 2012) muuntamalla BCP:n huonommassa etuoikeus-asemassa olevia ja etuoikeutettuja saamia MBG:ltä pääomaksi. Lisäksi MBG maksaa takaisin BCP:n sille aiemmin myöntämän rahoituksen kahdessa erässä: 650 miljoonaa euroa maksetaan kaupantekopäivänä ja noin 250 miljoonaa euroa kuuden kuukauden kuluessa kaupanteosta. Lopuksi BCP osallistuu pankin pääomapohjan vahvistamiseen 400 miljoonalla eurolla suunnatun annin kautta, mikä ei sisällä merkintäetuoikeutta. Pankki ostaa täysimääräisesti pääomitetun MBG:n 1 miljoonalla eurolla.
- (81) Pankki ilmoitti 19 päivänä kesäkuuta 2013, että MBG:n osto on saatettu loppuun.

<sup>(34)</sup> PIMCon 1 päivänä helmikuuta 2013 laatiman raportin nimi on "Independent Due Diligence of the Banking System in Cyprus". Pääomaa koskevat arviot laadittiin sekä perus- että epäedullisen makrotaloutta koskevan skenaarion osalta. Toimenpiteen viitepäivä oli 30.6.2012 ja ennustejakso 30.6.2012–30.6.2015.

<sup>(35)</sup> Ks. johdanto-osan 101 kappale.

<sup>(36)</sup> Ks. edellinen alaviite.

## 2.2.5 Yleiskuvaus ostojen yhteisvaikutuksesta

- (82) Taulukko 7 sisältää yleiskuvauksen ostojen vaikutuksista pankin kokoon ja kokoonpanoon Kreikassa (ostetut yritykset eivät sisältäneet kansainvälisiä omaisuuseriä, lukuun ottamatta ATEn siirrettäviä toimintoja, jotka sisälsivät pienen määrän romanialaisia omaisuuseriä). Ostojen johdosta pankilla on nykyisin suurin markkinaosuus Kreikan talletus- ja luottomarkkinoilla.

Taulukko 7

### Yritysostojen vaikutukset Piraeus-pankin kokoon Kreikassa

| 31.12.2012<br>Koskee vain<br>Kreikkaa | Pelkkä Piraeus | ATE    | Geniki | Kyproslaiset<br>pankit | MBG   | UUSI<br>KONSERNI |
|---------------------------------------|----------------|--------|--------|------------------------|-------|------------------|
| Lainat, brutto                        | 27 727         | 12 200 | 3 308  | 24 194                 | 4 710 | 72 138           |
| osuus uudesta<br>konsernista          | 38 %           | 17 %   | 5 %    | 34 %                   | 7 %   | 100 %            |
| Lainat, netto                         | 24 811         | 11 527 | 1 909  | 19 481                 | 4 236 | 61 964           |
| osuus uudesta<br>konsernista          | 40 %           | 19 %   | 3 %    | 31 %                   | 7 %   | 100 %            |
| Talletukset                           | 15 412         | 14 986 | 2 014  | 14 427                 | 2 912 | 49 752           |
| osuus uudesta<br>konsernista          | 31 %           | 30 %   | 4 %    | 29 %                   | 6 %   | 100 %            |
| Työntekijät                           | 5 926          | 5 019  | 1 420  | 5 268                  | 1 186 | 18 819           |
| osuus uudesta<br>konsernista          | 31 %           | 27 %   | 8 %    | 28 %                   | 6 %   | 100 %            |
| Konttorit                             | 325            | 460    | 104    | 307                    | 120   | 1 316            |
| osuus uudesta<br>konsernista          | 25 %           | 35 %   | 8 %    | 23 %                   | 9 %   | 100 %            |

Lähde: Piraeus Bankin 10 päivänä kesäkuuta 2014 toimittamat tiedot.

## 2.3 TUKITOIMENPITEET

### 2.3.1 Kreikan pankkien tukiohjelmasta pankille myönnetty tukitoimenpiteet (toimenpiteet L1 ja A)

- (83) Pankki on saanut monenlaista tukea Kreikan pankkien tukiohjelmasta, pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä, takaustoimenpiteestä ja valtion joukkovelkakirjalainatoimenpiteestä.

#### 2.3.1.1 Takaustoimenpiteestä ja joukkovelkakirjalainatoimenpiteestä myönnetty valtion maksuvalmiustuki (toimenpide L1)

- (84) Pankki on saanut ja saa edelleen tukea takaustoimenpiteestä ja joukkovelkakirjalainatoimenpiteestä. Tätä tukea nimitetään tässä päätöksessä "toimenpiteeksi L1". Vuonna 2012 pankki laski liikkeeseen valtion takaamia joukkovelkakirjoja yhteensä 9,9 miljardilla eurolla. Lisäksi Kreikka lainasi pankille valtion joukkovelkakirjoja 1 289 miljoonan euron arvosta. Maaliskuun 2014 lopussa lainattujen valtion joukkovelkakirjojen yhteissumma oli 1 024 miljoonaa euroa <sup>(37)</sup>.
- (85) Pankin rakenneuudistussuunnitelmassa, jonka Kreikan viranomaiset toimittivat komissiolle 25 päivänä kesäkuuta 2014, viranomaiset pyysivät lupaa jatkaa takauksien myöntämistä ja valtion joukkovelkakirjojen lainaamista pankille Kreikan pankkien tukiohjelman puitteissa rakenneuudistuksen ajan, mikäli tarvetta maksuvalmiustuella ilmaantuu. Näin ei kuitenkaan odotettu tapahtuvan.

<sup>(37)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 51.

### 2.3.1.2 Pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä (toimenpide A) myönnetty valtion pääomasijoitus

- (86) Toukokuussa 2009 pankki sai 370 miljoonan euron ja joulukuussa 2011 380 miljoonan euron eli yhteensä 750 miljoonan euron pääomasijoituksen Kreikan pankkien tukiohjelman pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä (toimenpide A). Tämä pääomasijoitus vastasi noin 2,1:tä prosenttia pankin tuolloisista riskipainotetuista omaisuus-eristä <sup>(38)</sup>.
- (87) Pääomapohjan vahvistaminen toteutettiin Kreikan merkitsemillä etuoikeutetuilla osakkeilla, joiden kuponkikorko oli 10 prosenttia ja erääntymisaika viisi vuotta.
- (88) Pankki lunasti etuoikeutetut osakkeet 22 päivänä toukokuuta 2014, kuten johdanto-osan 52 kappaleessa on kuvattu.

### 2.3.2 Valtion takaama maksuvalmiusapu (toimenpide L2)

- (89) Maksuvalmiusapu on poikkeuksellinen toimenpide, jonka avulla maksukykyinen rahoituslaitos, jolla on väliaikaisia maksukykyongelmia, voi saada eurojärjestelmän rahoitusta ilman, että tällainen toimenpide on osa yhteistä rahapolitiikkaa. Tällaisen rahoituslaitoksen maksuvalmiusavusta maksama korko on [...] peruspistettä korkeampi kuin sen normaalista keskuspankin rahoituksesta maksama korko.
- (90) Kreikan keskuspankki on vastuussa maksuvalmiusohjelmasta, mikä tarkoittaa, että se vastaa maksuvalmiusavun myöntämisestä johtuvista kustannuksista ja riskeistä <sup>(39)</sup>. Kreikka myönsi Kreikan keskuspankille valtioneuvoston, jota sovelletaan Kreikan keskuspankin myöntämän maksuvalmiusavun kokonaismäärään. Hyväksymällä lain 3943/2011 50 artiklan 7 kohta, jolla muutettiin lain 2362/1995 65 artiklan 1 kohtaa, annettiin Kreikan valtiovarainministeriölle mahdollisuus myöntää valtion puolesta takauksia Kreikan keskuspankille tämän luottolaitoksilta saatavien vaateiden suojaamiseksi. Maksuvalmiusapua saavien pankkien on maksettava valtiolle takausmaksu, joka on [...] peruspistettä.
- (91) Pankki oli 31 päivänä joulukuuta 2011 saanut 11,64 miljardia euroa valtion takaamaa maksuvalmiusapua, ja 31 päivänä joulukuuta 2012 se oli saanut 31,4 miljardia euroa valtion takaamaa maksuvalmiusapua <sup>(40)</sup>. Vuonna 2013 maksuvalmiusavun määrää laskettiin voimakkaasti, ja pankki oli kyseisen vuoden lopussa saanut vain 750 miljoonaa euroa valtion takaamaa maksuvalmiusapua.

### 2.3.3 Pankille Kreikan rahoitusvakausrahaston kautta myönnetty tukitoimenpiteet (toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4)

- (92) Vuoden 2012 jälkeen pankki on saanut tukea useista Kreikan rahoitusvakausrahaston myöntämistä pääomatukitoimenpiteistä. Taulukossa 8 esitetään yleiskatsaus näistä tukitoimenpiteistä.

Taulukko 8

#### Pankille Kreikan rahoitusvakausrahaston kautta myönnetty tukitoimenpiteet

|                        | 1. väliaikaisrahoitus –<br>toukokuu 2012<br>(miljoonaa euroa) | 2. väliaikaisrahoitus –<br>joulukuu 2012<br>(miljoonaa euroa) | Sitoumuskirje –<br>joulukuu 2012<br>(miljoonaa euroa) | Osallistuminen pää-<br>omapohjan vahvista-<br>miseen toukokuussa<br>2013<br>(miljoonaa euroa) <sup>(1)</sup> |
|------------------------|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Toimenpide             | B1                                                            | B2                                                            | B3                                                    | B4                                                                                                           |
| Määrä<br>(milj. euroa) | 4 700                                                         | 1 553                                                         | 1 082                                                 | 5 891                                                                                                        |

<sup>(1)</sup> Pois lukien Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttama pääomapohjan vahvistaminen sen pääomatarpeen kattamiseksi, joka johtui ATE Bankin ja kolmen kyproslaisen pankin Kreikan sivuliikkeiden ostamisesta. Lisätietoja aiheesta annetaan johdanto-osan 101 kappaleessa.

#### 2.3.3.1 Ensimmäinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B1)

- (93) Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 14–33 kappaleessa kuvattiin yksityiskohtaisesti toukokuussa 2012 toteutettu ensimmäinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B1). Tässä jaksossa esitetään kyseisen toimenpiteen tausta ja pääpiirteet.

<sup>(38)</sup> Riskipainotetuilla omaisuuksilla tarkoitetaan lakisääteistä yhteismäärää, jonka avulla mitataan rahoituslaitoksen riskialtistumista ja jota valvontaviranomaiset käyttävät seurataksaan rahoituslaitosten oman pääoman riittävyyttä.

<sup>(39)</sup> Kreikan keskuspankin 7 päivänä marraskuuta 2011 päivätyn kirjeen mukaan takaukset koskevat maksuvalmiusavun kokonaismäärää.

<sup>(40)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistus suunnitelma, s. 133.

- (94) Kreikan rahoitusvakausrahasto lähetti 20 päivänä huhtikuuta 2012 pankille kirjeen, jolla se sitoutui osallistumaan pankin suunniteltuun osakepääoman korottamiseen jopa 5 miljardilla eurolla.
- (95) Kreikan rahoitusvakausrahasto siirsi toukokuussa 2012 toimenpiteessä B1 pankille 4,7 miljardin arvosta ERVV:n joukkovelkakirjoja Kreikan rahoitusvakausrahaston perustamisesta annetun lain 3864/2010, jäljempänä 'Kreikan rahoitusvakausrahasto koskeva laki', väliaikaisrahoitusta koskevien säännösten mukaisesti. Komissio totesi jo Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 53 kappaleessa, että 28 päivänä toukokuuta 2012 toteutetulla väliaikaisrahoituksella täytettiin sitoumuskirjeessä hyväksytty velvoite, joten väliaikaisrahoitus oli jatkoa samalle tuelle. Kreikan keskuspankki teki sekä sitoumuskirjeessä esitettyjä että ensimmäisessä väliaikaisrahoituksessa maksettuja määriä koskevat laskelmat varmistaakseen, että pankin kokonaispääomaosuus oli 8 prosenttia 31 päivänä joulukuuta 2011, jolloin väliaikaisrahoitus kirjattiin takautuvasti pankin kirjanpitoon. Kuten taulukosta 3 voidaan nähdä, toimenpide B1 kattoi vain rajoitetun osan vuoden 2012 stressitestissä havaitusta yhteenlasketusta pääomatarpeesta. Pankin oli määrä hankkia pääoma tulevalle pääomakorotuksella, ja väliaikaisrahoituksen tarkoituksena oli vain säilyttää pankin kelpoisuus saada EKP:n rahoitusta, kunnes pääomakorotus oli toteutettu.
- (96) Pankin ja Kreikan rahoitusvakausrahaston välisessä ennakkomerkintäsopimuksessa määrättiin, että ensimmäisen väliaikaisrahoituksen päivämäärän ja sen päivämäärän, jona ensimmäinen väliaikaisrahoitus muunnettiin kantaosakkeiksi ja muiksi vaihdettaviksi rahoitusinstrumenteiksi, välisenä aikana pankin oli maksettava Kreikan rahoitusvakausrahastolle vuosittaisena maksuna 1 prosentti ERVV:n joukkovelkakirjojen nimellisarvosta ja että kuponkimaksut ja ERVV:n joukkovelkakirjoille tältä ajalta kertynyt korko lasketaan Kreikan rahoitusvakausrahaston suorittamaksi lisäpääomasijoitukseksi <sup>(41)</sup>.

#### 2.3.3.2 Toinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B2)

- (97) Pankki kirjasi lisätappioita vuoden 2012 syksyllä. Sen vuoksi sen pääoma pieneni jälleen alle pääomaa koskevien vähimmäisvaatimusten, joiden täytyminen on EKP:n rahoituksen saamisen edellytyksenä.
- (98) Tämän tuloksena tarvittiin toinen väliaikaisrahoitus. Kreikan rahoitusvakausrahasto toteutti 20 päivänä joulukuuta 2012 toisen, 1 553 miljoonan euron suuruisen väliaikaisrahoituksen (toimenpide B2), joka sekin maksettiin siirtämällä ERVV:n joukkovelkakirjoja pankille.

#### 2.3.3.3 Joulukuun 20 päivänä 2012 päivätty sitoumuskirje (toimenpide B3)

- (99) Toisen väliaikaisrahoituksen lisäksi Kreikan rahoitusvakausrahasto lähetti 20 päivänä joulukuuta 2012 pankille sitoumuskirjeen osallistumisestaan pankin osakepääoman korottamiseen ja liikkeeseen laskettaviin vaihdettaviin instrumentteihin yhteensä jopa 1 082 miljoonalla eurolla (toimenpide B3)
- (100) Kaksi väliaikaisrahoitusta (toimenpiteet B1 ja B2) sekä joulukuussa 2012 sidottu lisämäärä (toimenpide 3) yhdessä merkitsivät, että Kreikan rahoitusvakausrahasto oli sitoutunut kattamaan vuoden 2012 stressitestissä havaitun pääomatarpeen (7 335 miljoonaa euroa <sup>(42)</sup>) kokonaisuudessaan.

#### 2.3.3.4 Kreikan rahoitusvakausrahaston osallistuminen kevään 2013 pääomapohjan vahvistamiseen (toimenpide B4) ja toimenpiteiden B1 ja B2 osittainen takaisinmaksu

- (101) Huhtikuun 30 päivänä 2013 pidetyssä yhtiökokouksessa hyväksyttiin pankin osakepääoman korottaminen 8 429 miljoonalla eurolla <sup>(43)</sup>. Kyseinen summa määritettiin seuraavien lukujen perusteella:
- i) 7 335 miljoonaa euroa, joka tarvittiin kattamaan vuoden 2012 stressitestissä havaittu pääomantarve; tästä summasta Kreikan rahoitusvakausrahasto kattoi 5 891 miljoonaa euroa (toimenpide B4) ja yksityiset sijoittajat 1 444 miljoonaa euroa;
  - ii) 570 miljoonaa euroa, jonka Kreikan rahoitusvakausrahasto sijoitti heinäkuussa 2012 antamansa sitoumuksen mukaan sen pääomatarpeen kattamiseksi, joka johtui ATE Bankin toimintojen ostamisesta; komissio arvioi kyseistä toimenpidettä ATEn likvidointia koskevassa päätöksessä ja katsoi, ettei tuki ole pankin hyväksi myönnettyä tukea;
  - iii) 524 miljoonaa euroa, jonka Kreikan rahoitusvakausrahasto sijoitti sen pääomatarpeen kattamiseksi, joka johtui kolmen kyproslaisen pankin Kreikan toimintojen ostamisesta; kyseinen osuus pääomapohjan vahvistamisesta muodostaa toimenpiteen C <sup>(44)</sup>.

<sup>(41)</sup> Ennakkomerkintäsopimuksessa määrättiin, että pankille maksettavaan todelliseen riskiin sisältyvät ERVV:n joukkovelkakirjat, kuponkimaksut ja ERVV:n joukkovelkakirjoille kertynyt korko velkakirjojen liikkeeseenlaskusta siihen asti, että ennakkomaksu muunnetaan osakepääomaksi ja muiksi vaihdettaviksi rahoitusinstrumenteiksi sopimuksessa määrätyn mukaisesti.

<sup>(42)</sup> Ks. taulukko 3.

<sup>(43)</sup> [http://www.piraeusbankgroup.com/~media/Com/Piraeus-Bank-Documents/Press-Releases/2013/Apofaseis\\_BGM\\_23042013\\_en.pdf](http://www.piraeusbankgroup.com/~media/Com/Piraeus-Bank-Documents/Press-Releases/2013/Apofaseis_BGM_23042013_en.pdf)

<sup>(44)</sup> Ks. johdanto-osan 112 kappale.

- (102) Uusien osakkeiden hinnaksi asetettiin 1,70 euroa osakkeelta, mikä vastaa 50:tä prosenttia osakkeiden volyymipainotetusta keskihinnasta tarjoushinnan määrittelyä edeltävien 50 kaupankäyntipäivän aikana.
- (103) Pankin hallintoneuvosto ilmoitti 3 päivänä kesäkuuta 2013 3 888 268 914 uuden osakkeen liikkeeseen laskusta. Osakkeiden nimellisarvo oli 0,30 euroa ja hinta 1,70 euroa osakkeelta <sup>(45)</sup>. Pankki ilmoitti 28 päivänä kesäkuuta 2013 <sup>(46)</sup>, että sen hallintoneuvosto oli vahvistanut, että koko pääomapohjan korotus toteutetaan osakepääoman korotuksena, jonka yhteissumma on 8 429 miljoonaa euroa, palkkiot mukaan lukien.
- (104) Yksityisten sijoittajien osuus pankin osakepääoman korotuksesta oli yhteensä 1 444 miljoonaa euroa <sup>(47)</sup>. Kyseinen summa kattaa myös johdanto-osan 80 kappaleessa kuvatun BCP:n osuuden.
- (105) Kreikan rahoitusvakausrahaston osuus pankin osakepääoman korotuksesta oli näin ollen yhteensä 6 985 miljoonaa euroa.
- (106) Välittömästi kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen jälkeen Kreikan rahoitusvakausrahastosta tuli pankin suurin osakkeenomistaja, jonka omistusosuus oli 81 prosenttia <sup>(48)</sup>. Kreikan rahoitusvakausrahasto myönsi kullekin yksityiselle sijoittajalle vastikkeetta yhden optio-oikeuden kutakin merkittyä osaketta kohti <sup>(49)</sup>. Kukin optio-oikeus antaa oikeuden ostaa 4,48 Kreikan rahoitusvakausrahaston osaketta tietyin aikavälein ja tiettyyn tavoitehintaan. Ensimmäinen optio-oikeuksien lunastuspäivä oli 2 päivä tammikuuta 2014, jonka jälkeen optio-oikeudet ovat lunastettavissa kuuden kuukauden välein 2 päivään tammikuuta 2018 saakka. Lunastushinta vastaa 1,70 euron merkintähintaa, johon lisätään vuotuinen korko (4 % ensimmäisenä vuotena, 5 % toisena vuotena, 6 % kolmantena vuotena, 7 % neljäntenä vuotena ja sen jälkeen 8 %:n vuotuistettu korko viimeisen kuuden kuukauden osalta) <sup>(50)</sup>.
- (107) Kreikan rahoitusvakausrahastosta annetussa laissa, sellaisena kuin sen on muutettuna vuonna 2014, määrätään, että uusmerkinnän tapahtuessa vain optio-oikeuksien tavoitehintoja voidaan muuttaa. Lisäksi tällaiset muutokset voidaan toteuttaa vain jälkikäteen ja ne voivat kattaa vain summan, joka vastaa Kreikan rahoitusvakausrahaston merkintätuo-oikeuksien myynnistä saatuja todellisia tuloja. Muuttaminen ei ole mahdollista ilman merkintätuo-oikeuksia toteutetun osakepääoman korotusten osalta.

### 2.3.4 Ostetuille yrityksille myönnetty tukitoimenpiteet (toimenpide C)

#### 2.3.4.1 ATElle myönnetty tukitoimenpiteet

- (108) Kuten johdanto-osan 58 kappaleessa todetaan, ATEn rakenneuudistusta koskevan päätöksen ajankohtana ATE oli jo hyötynyt tukitoimenpiteistä.
- (109) Joulukuussa 2011 Kreikan valtio teki 290 miljoonan euron pääomasijoituksen ATeen.
- (110) Heinäkuun 27 päivänä 2012 toteutettuun alasajoon myös sisältyi valtion myöntämää lisätukea, kuten johdanto-osan 62 ja 63 kappaleessa on kuvattu. Kreikan rahoitusvakausrahasto myönsi pankille ERVV:n joukkovelkakirjoja 7 471 miljoonan euron arvosta rahoitusvajeen kattamiseksi. Lisäksi Kreikan rahoitusvakausrahasto oli antanut sitoumuksen vahvistaa pankin pääomapohjaa 570 miljoonalla eurolla.
- (111) Kaiken kaikkiaan Purchase & Assumption -menettelyyn liittyvän tuen yhteismäärä oli 8 041 miljoonaa euroa.

#### 2.3.4.2 Kolmen kyproslaisen pankin Kreikan toiminnoille myönnetty tukitoimenpiteet (toimenpide C)

- (112) Kuten johdanto-osan 77 ja 101 kappaleessa on mainittu, kolmen kyproslaisen pankin Kreikan toimintojen ostamisen yhteydessä Kreikan rahoitusvakausrahasto antoi sitoumuksen vahvistaa pankin pääomapohjaa 524 miljoonalla eurolla (toimenpide C). Kyseinen sitoumus toteutettiin kesäkuussa 2013 <sup>(51)</sup>.

## 2.4 RAKENNEUUDISTUSSUUNNITELMA

### 2.4.1 Kotimaan toiminnot

- (113) Rakenneuudistussuunnitelmansa avulla pankki aikoo keskittyä ydinpankkitoimintaansa Kreikassa.
- (114) Keskeisenä prioriteettina on tehdä pankin Kreikassa harjoittamasta pankkitoiminnasta jälleen kannattavaa ja elin-kelpoista. Tätä varten rakenneuudistussuunnitelma sisältää joukon toimenpiteitä, joilla pyritään parantamaan pankin toiminnan tehokkuutta ja sen nettokorkomarginaalia, sekä toimenpiteitä, joilla parannetaan sen pääomatilannetta ja taseen rakennetta.
- (115) Toiminnan tehokkuuden osalta pankki oli jo aloittanut laajan rationalisointiohjelman.

<sup>(45)</sup> <http://www.piraeusbankgroup.com/~media/Com/Piraeus-Bank-Documents/Press-Releases/2013/Anakoinwsi-apokomis-DS-gia-AMK.pdf>

<sup>(46)</sup> <http://www.piraeusbankgroup.com/en/press-office/announcement/2013/06/anakoinosi-kalipsis>

<sup>(47)</sup> [http://www.hfsf.gr/files/HFSF\\_activities\\_Jan\\_2013\\_Jun\\_2013\\_en.pdf](http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf)

<sup>(48)</sup> [http://www.hfsf.gr/files/HFSF\\_activities\\_Jan\\_2013\\_Jun\\_2013\\_en.pdf](http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf)

<sup>(49)</sup> <http://www.piraeusbankgroup.com/~media/Com/Downloads/Investors/PIRAEUS-BANKS-ANNOUNCEMENTS-ON-THE-CHARACTERISTICS-OF-HFSF-WARRANTS.pdf>

<sup>(50)</sup> Esimerkiksi 2 päivänä tammikuuta 2014 lunastushinta oli 1,7340 euroa ja 2 päivänä heinäkuuta 2014 1,7680 euroa. Tammikuun 2 päivänä 2015 lunastushinta tulee olemaan 1,8105 euroa, 2 päivänä heinäkuuta 2015 se on 1,8530 euroa jne.

<sup>(51)</sup> Ks. 2.3.3.4 kohta.

- (116) Pankki vähensi fyysistä läsnäoloaan Kreikassa yhteensä 322 konttorilla 31 päivän joulukuuta 2011 ja 31 päivän joulukuuta 2013 välisenä aikana, kun otetaan huomioon hankintapäivän jälkeen hankittujen yritysten osalta toteutetut rakenneuudistustoimenpiteet. Pankki on jatkanut samaan tahtiin vuonna 2014, ja se on sulkenut vuoden alkupuoliskon aikana jo [...] konttoria.

Taulukko 9

**Kreikan konttoriverkoston rakenneuudistus vuodesta 2010 vuoden 2014 ensimmäisen puolivuotiskauden loppuun asti**

| Ajanjakso                                                      | 2011  | 2012  | 2013  | Vuoden 2014 ensimmäinen puolivuotiskausi |
|----------------------------------------------------------------|-------|-------|-------|------------------------------------------|
| Konttorien kokonaismäärä ajanjakson alussa tai hankintapäivänä | 360   | 918   | 1 316 | 1 037                                    |
| josta Piraeuksen osuus                                         | (...) | (...) | (...) | (...)                                    |
| ATE:n osuus                                                    | (...) | (...) |       |                                          |
| Genikin osuus                                                  | (...) | (...) |       |                                          |
| Kyproslaisten konttorien osuus                                 | (...) | (...) |       |                                          |
| MBG:n osuus                                                    | (...) | (...) | (...) |                                          |
| Kokonaismäärä ajanjakson lopussa                               | 346   | 889   | 1 037 | 899                                      |
| Suljettujen konttorien määrä yhteensä ajanjakson lopussa       | 14    | 29    | 279   | 138                                      |

Lähde: 25 päivänä kesäkuuta 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 40 ja 125, sekä vuosien 2011 ja 2012 vuosikertomukset.

- (117) Pankki vähensi myös pankkitoimintojensa ja muiden kuin pankkitoimintojensa työntekijämäärää Kreikassa 2 519 työntekijällä ajanjaksolla 2011–2013. Kyseisistä työntekijöistä 2 114 henkilöä poistui pankin toteuttaman vapaaehtoisen poistumisohjelman kautta.

Taulukko 10

**Kreikkalaisten työntekijöiden vähennykset vuosina 2010–2013**

| Ajanjakso                                                          | 2011  | 2012   | 2013   |
|--------------------------------------------------------------------|-------|--------|--------|
| Työntekijöiden kokonaismäärä ajanjakson alussa tai hankintapäivänä | 6 370 | 12 616 | 18 628 |
| josta Piraeuksen osuus                                             | (...) | (...)  | (...)  |
| ATE:n osuus                                                        | (...) | (...)  |        |
| Genikin osuus                                                      | (...) | (...)  |        |
| Kyproslaisten konttorien osuus                                     | (...) | (...)  | (...)  |
| MBG:n osuus                                                        | (...) | (...)  | (...)  |
| Kokonaismäärä ajanjakson lopussa                                   | 6 172 | 12 365 | 16 558 |
| Vähennys                                                           | 198   | 251    | 2 070  |

Lähde: 25 päivänä kesäkuuta 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 40 ja 125, sekä vuosien 2011 ja 2012 vuosikertomukset.

- (118) Joulukuun 2013 ja vuoden 2017 lopun välisenä aikana pankki kaavailee vähentävänsä edelleen työntekijöidensä määrää (16 558 työntekijästä [...] työntekijään) ja konttoriensa määrää (1 037 konttorista [...] konttoriin) Kreikassa <sup>(52)</sup>. [...]

<sup>(52)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 117.

- (119) Konttorien ja henkilöstön osalta parannettu tehokkuus auttaa pienentämään kaiken Kreikassa harjoitettavan pankkitoiminnan kokonaiskustannuksia [...] prosenttia 1 394 miljoonasta eurosta vuonna 2013 [...] miljoonaan euroon <sup>(53)</sup> vuonna 2017 <sup>(54)</sup>. Tämän tuloksena pankin Kreikassa harjoittaman pankkitoiminnan odotettavissa oleva kustannus-tuotosuhde laskee alle [...] prosentin rakenneuudistusjakson lopussa.
- (120) Rakenneuudistussuunnitelmassa kuvaillaan myös, miten pankki aikoo vähentää rahoituskustannuksiaan, mikä on avaintekijä elinkelpoisuuden palauttamisessa. Pankki odottaa kykenevänsä maksamaan alempia korkoja talletuksilleen vakaamman toimintaympäristön ja etenkin Kreikan talouden ennustetun vakautuksen ja elpymisen ansiosta. Kreikan talouden odotetaan kasvavan jälleen vuodesta 2014 lähtien. Talletusten tuottoerojen odotetaan pienenevän Kreikassa <sup>(55)</sup>. Tämä tuottoerojen kaventuminen on tarkoitus saavuttaa pääasiassa maksamalla paljon alempia korkoja määräaikaistalletuksille. Vastaavasti pankin turvautuminen maksuvalmiusapuun ja laajempaan eurojärjestelmän rahoitukseen vähenee 45 prosentista sen konsernitason kokonaisvaroista vuonna 2012 [...] prosenttiin vuonna 2017 <sup>(56)</sup>.
- (121) Rakenneuudistussuunnitelmassa ennakoitaan myös, että pankki vahvistaa tasettaan. Sen lainojen nettosuhte talletuksiin Kreikassa pienenee [...] prosenttiin vuonna 2017 (114 prosentista vuonna 2013 <sup>(57)</sup>), ja sen vakavaraisuus paranee edelleen.
- (122) Toinen pankin strateginen prioriteetti on järjestämättömien lainojen hallinta. Pankki parantaa luottoprosessejaan sekä lainojen myöntämisen (parempi vakuuskate ja alennetut lainamäärät) että järjestämättömien lainojen hallinnan suhteen. Järjestämättömien lainojen osuus nousee lähelle [...] prosenttia ja alkaa sitten laskea niin, että rakenneuudistuskauden lopussa sen odotetaan olevan [...] prosenttia <sup>(58)</sup>. Pankin riskikustannukset (lainojen arvonalennukset) vähenevät lähes 2 miljardista eurosta vuonna 2013 alle [...] miljoonaan euroon vuonna 2018 <sup>(59)</sup>.
- (123) Toiminnan tehokkuuden parantumisen sekä nettokorkomarginaalin ja riskikustannusten pienenemisen ansiosta pankki voi olla kannattava Kreikassa vuodesta [...] lähtien. Pankki ennakoi, että kotimaisen toiminnan tuotot ylittävät [...] miljardia euroa vuonna 2018.

#### 2.4.2 Kansainvälinen pankkitoiminta

- (124) Parantaakseen kansainvälisen toimintansa kannattavuutta pankki on jo ryhtynyt toteuttamaan kansainvälistä verkostoaan koskevaa kustannusten säästöohjelmaa. Vuoden 2011 lopun ja maaliskuun 2014 välisenä aikana työntekijöiden määrä väheni 10 prosenttia 6 634 työntekijästä 5 948 työntekijään ja konttoreiden määrä 18 prosenttia 499 konttorista 410 konttoriin <sup>(60)</sup>. Lisäksi pankin kansainvälisen salkun rakennetta on yksinkertaistettu kustannusten karsimiseksi <sup>(61)</sup>.
- (125) Rakenneuudistussuunnitelmassa korostetaan tarvetta vähentää ulkomaisten tytäryhtiöiden tukeutumista kreikkalaiseen emoyhtiönsä rahoitustarpeidensa täyttämiseksi ja turvata edelleen pankin pääomatilanne.
- (126) Pankki möi syyskuussa 2012 yhdysvaltalaisen tytäryhtiönsä, jonka omaisuuserien arvo oli noin 0,7 miljardia euroa (13 konttoria ja 158 työntekijää).
- (127) Pankki pienentää kansainvälisten omaisuuserien salkkuaan [...] miljardiin euroon kesäkuun 2018 loppuun mennessä. Tämä vastaa [...] prosentin <sup>(62)</sup> laskua vuoden 2012 lopun tilanteeseen verrattuna <sup>(63)</sup>.
- (128) Ulkomaiset omaisuuserät pienenevät hieman vähemmän ([...] miljardiin euroon) mikäli [...] <sup>(64)</sup>. Tällöin ulkomaiset omaisuuserät pienenevät yhteensä [...] prosenttia vuoden 2012 lopun tilanteeseen verrattuna.
- (129) Sen sijaan, että pankki noudattaisi edellä mainittuja enimmäismääriä kesäkuun 2018 loppuun mennessä, se voi päättää luopua [...] <sup>(65)</sup>. Tällöin jäljelle jäävät toiminnot kattaisivat enintään [...] prosenttia pankin kaikesta kansainvälisestä pankkitoiminnasta vuoden 2012 lopussa.
- (130) Pankki aikoo vähentää ulkomaisille tytäryhtiöille antamaansa kokonaisrahoitusta.

<sup>(53)</sup> Mukaan lukien talletusten ja sijoitusten takausrahasto TEKEen suoritettavat maksut.

<sup>(54)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 128.

<sup>(55)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 117.

<sup>(56)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 133.

<sup>(57)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 117.

<sup>(58)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 136.

<sup>(59)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 128.

<sup>(60)</sup> Ks. vuoden 2012 lukujen osalta vuosikertomus 2012, <http://www.piraeusbankgroup.com/en/investors/financials/annual-reports>  
Ks. vuoden 2014 lukujen osalta kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 96.

<sup>(61)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 97.

<sup>(62)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 149.

<sup>(63)</sup> Ks. sitoumukset liitteessä olevassa I luvussa.

<sup>(64)</sup> Ks. sitoumukset liitteessä olevassa I luvussa.

<sup>(65)</sup> Ks. sitoumukset liitteessä olevassa I luvussa.

### 2.4.3 Yksityisen pääoman hankinta ja nykyisten osakkeenomistajien ja huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkojien panos

- (131) Pankki onnistui hankkimaan huomattavan määrän pääomaa markkinoilta ja vähensi siten tarvitsemaansa valtion-tukea.
- (132) Ensiksi pankki onnistui hankkimaan yksityistä pääomaa vuonna 2011 järjestämällä 807 miljoonan euron uusmerkinnän<sup>(66)</sup>. Kuten johdanto-osan 104 kappaleessa on todettu, pankki onnistui hankkimaan yksityistä pääomaa myös kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen yhteydessä. Kevään 2013 pääomapohjan vahvistaminen laimensi vahvasti olemassa olevien osakkaiden omistussuutta, sillä Kreikan rahoitusvakausrahasto omisti 81 prosenttia pankin osakkeista kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen jälkeen ja uudet sijoittajat 17 prosenttia, jolloin olemassa olevien osakkaiden omistussuus putosi vain kahteen prosenttiin. Osinkoa ei ole maksettu käteissuorituksina vuoden 2008 jälkeen.
- (133) Pankki hankki 1 750 miljoonan euron arvosta pääomaa markkinoilta huhtikuussa 2014 kattaakseen lisäpääoman tarpeen ja ostaakseen takaisin Kreikan hallussa olevat etuoikeutetut osakkeet. Uusien osakkeiden hinnaksi asetettiin 1,7 euroa, mikä vastasi Kreikan rahoitusvakausrahaston kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen yhteydessä maksamaa hintaa.
- (134) Lisäksi pankki hankki pääomaa ostamalla sen hybridi-instrumentit ja toissijaiset velkainstrumentit takaisin nimellis-arvoa alemmalla hinnalla. Maaliskuussa 2012 pankki tarjoutui ostamaan takaisin eräitä hybridi-instrumentteja ja Lower Tier 2 -instrumentteja. Hinta, joka määritettiin markkina-arvon perusteella ja joka sisälsi enintään kymmenen prosenttiyksikön preemion, oli 37 prosenttia hybridi-instrumenttien nimellisarvosta ja 50 prosenttia Lower Tier 2 -instrumenttien nimellisarvosta. Tarjouksen hyväksymisaste oli hybridi-instrumenttien osalta 52,8 prosenttia ja Lower Tier 2 -instrumenttien osalta 18,2 prosenttia. Toukokuussa 2013 pankki ilmoitti toisesta velkojen hallintatoimesta. Se tarjoutui ostamaan takaisin arvopapereitaan jopa 321 miljoonan euron arvosta. Tarjouksen hyväksymisaste oli 20 prosenttia. Näiden takaisinostojen tuloksena pankki onnistui hankkimaan pääomaa noin 120 miljoonaa euroa<sup>(67)</sup>.

### 2.5 KREIKAN VIRANOMAISTEN SITOUKUKSET

- (135) Kreikka antoi sitoumuksen siitä, että pankki ja sen sidosyritykset toteuttavat 25 päivänä kesäkuuta 2014 toimitetun rakenneuudistussuunnitelman, sekä muita rakenneuudistussuunnitelman toteuttamista koskevia sitoumuksia, jäljempänä 'sitoumukset'. Tässä jaksossa esitetään yhteenveto sitoumuksista, jotka luetellaan liitteessä.
- (136) Ensinnäkin Kreikka on antanut sitoumuksen siitä, että pankki järjestää uudelleen kaupalliset toimintonsa Kreikassa, ja asettanut konttoreille ja työntekijöille enimmäismäärät, jotka on saavutettava viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2017, samoin kuin enimmäismäärän Kreikan toiminnoista vuonna 2017 aiheutuville kokonaiskustannuksille<sup>(68)</sup>.
- (137) Kreikka on myös antanut sitoumuksen siitä, että pankki vähentää Kreikassa tehtyjen talletusten kustannuksia ja noudattaa nettolainojen ja talletusten suhteelle määrättyä enimmäisarvoa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2017<sup>(69)</sup>. [...]
- (138) Pankin ulkomaisten tytäryhtiöiden osalta Kreikka on antanut sitoumuksen, jonka mukaan pankki luopuu kansainvälisistä omaisuuseristään viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2018<sup>(70)</sup>. Lisäksi tytäryhtiöille myönnettävän maksuvalmiustuen tai pääomatuen määrän nimellisarvolle asetetaan tiukat rajat ja se rajoitetaan vain erityistapauksiin.
- (139) Kreikka on antanut sitoumuksen, jonka mukaan pankki myy joukon arvopapereita. Lisäksi pankki ei osta sijoituskelvottomia arvopapereita, eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta<sup>(71)</sup>.
- (140) Kreikka antoi joukon pankin yrityshallintoa koskevia sitoumuksia. Se sitoutui rajoittamaan pankin työntekijöiden ja johtajien palkkioita<sup>(72)</sup>.
- (141) Kreikka on myös antanut sitoumuksen siitä, että pankki parantaa luottopolitiikkaansa, jotta varmistetaan, että lainojen myöntämis- ja uudelleenjärjestelypäätöksillä pyritään maksimoimaan pankin elinkelpoisuus ja kannattavuus. Kreikka on sitoutunut siihen, että pankki täyttää luottoriskin seuranta- ja lainojen uudelleenjärjestelyä koskevat tiukat vaatimukset<sup>(73)</sup>.
- (142) Useat sitoumukset koskevat pankin toimia pankin kanssa etuyhteydessä olevien lainanottajien kanssa. Näillä sitoumuksilla pyritään varmistamaan, että pankki noudattaa varovaisia pankkikäytäntöjä myöntäessään lainoja työntekijöilleen, johtajilleen ja osakkeenomistajilleen sekä julkisille elimille, poliittisille puolueille tai media-alan yrityksille tai järjestäessään tällaisia lainoja uudelleen<sup>(74)</sup>.

<sup>(66)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 44.

<sup>(67)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 147.

<sup>(68)</sup> Ks. sitoumukset liitteessä olevassa II luvussa.

<sup>(69)</sup> Ks. sitoumukset liitteessä olevassa II luvussa.

<sup>(70)</sup> Ks. liitteessä oleva II luku.

<sup>(71)</sup> Ks. liitteessä oleva II luku.

<sup>(72)</sup> Ks. liitteessä olevan II luvun A jakso.

<sup>(73)</sup> Ks. liitteessä olevan II luvun A jakso.

<sup>(74)</sup> Ks. liitteessä olevan II luvun A jakso.

- (143) Lisäksi Kreikka on sitoutunut asettamaan pankille lisärajoituksia, kuten kuponkikorko- ja osingonjakokiellon, yri-  
tysostokiellon ja kiellon mainostaa valtiontuen avulla <sup>(75)</sup>.
- (144) Toimitsijamies valvoo näiden sitoumusten täytäntöönpanoa 31 päivään joulukuuta 2018 asti.
- (145) Kreikka totesi 25 päivänä kesäkuuta 2014 päivätyssä kirjeessään erikseen, että ennen pankin antamien takuiden tai  
minkään valtion yksikön, kuten Kreikan rahoitusvakausrahaston, antamien optioiden takaisinostoa, se pyytää  
toimenpiteelle komission hyväksynnän <sup>(76)</sup>.

### 3. SYYT ENSIMMÄISTÄ VÄLIAIKAISRAHOITUSTA KOSKEVAN MUODOLLISEN TUTKINTAMENETTELYN ALOITTAMISEEN

- (146) Komissio aloitti 27 päivänä heinäkuuta 2012 muodollisen tutkintamenettelyn todetakseen, täyttyivätkö vuoden  
2008 pankkitiedonannon <sup>(77)</sup> vaatimukset Kreikan rahoitusvakausrahaston pankin hyväksi myöntämän ensimmäi-  
sen väliaikaisrahoituksen (toimenpide B1) asianmukaisuuden, tarpeellisuuden ja oikeasuhteisuuden osalta.
- (147) Koska tuki annettiin pääomapohjan vahvistamisen ja maksuvalmiustuen jälkeen ja pelastamiskausi oli pitkä,  
komissio ilmaisi toimenpiteen asianmukaisuuden osalta epäilynsä sen suhteen, oliko pankki tehnyt kaiken voita-  
vansa välttääkseen tuen tarvetta tulevaisuudessa <sup>(78)</sup>. Lisäksi komissiolla ei ollut selvyyttä siitä, kenen määräysval-  
lassa pankki olisi sen jälkeen, kun ensimmäinen väliaikaisrahoitus on korvattu pysyvällä pääomarakenteen vahvis-  
tamisella <sup>(79)</sup>, sillä pankki voisi joutua joko valtion tai yksityisten vähemmistöosakkaiden määräysvaltaan. Komissio  
totesi haluavansa molemmissa tapauksissa varmistaa, että pankin hallinnon ja erityisesti sen lainanantoprosessin  
laatu ei heikkene, jotta komissio voisi katsoa ensimmäisen väliaikaisrahoituksen olevan asianmukaista.
- (148) Ensimmäisen väliaikaisrahoituksen tarpeellisuuden osalta komissio kyseenalaisti Piraeusta koskevan menettelyn  
aloittamispäätöksen johdanto-osan 70 kappaleessa, oliko kaikki mahdolliset toimenpiteet toteutettu, jotta pankki  
ei tarvitsisi uudelleen tukea tulevaisuudessa. Koska väliaikaisrahoituksen kesto oli epäselvä, komissio ei myöskään  
voinut arvioida, oliko kyseinen rahoitus riittävä ja valtiontukisääntöjen korvaus- ja vastuunjakoperiaatteiden mu-  
kainen. Lisäksi ehdot, joilla ensimmäinen väliaikaisrahoitus muunnettiin pysyväksi pääomarakenteen vahvistami-  
seksi, eivät olleet tiedossa silloin, kun Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätös hyväksyttiin, joten komissio  
ei voinut arvioida kyseisiä ehtoja.
- (149) Toimenpiteen oikeasuhteisuuden osalta komissio ilmaisi epäilyksensä siitä, olivatko suojakeinot (kielto mainostaa  
valtiontuen avulla, kuponkikorko- ja osingonjakokiello, osto-optioiden hyödyntämiskiello ja takaisinostokiello,  
jotka kuvataan Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 76 kappaleessa) riittäviä suh-  
teessa ensimmäiseen väliaikaisrahoitukseen. Lisäksi Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-  
osan 77 kappaleessa komissio totesi, että kilpailun vääristymät saattoivat johtua sellaisten sääntöjen puutteesta,  
jotka estivät Kreikan rahoitusvakausrahastoa koordinoimasta kaikkia Kreikan neljää suurinta pankkia (jotka olivat  
pankki, Eurobank, NBG ja Alpha Bank), sekä sellaisten riittävien suojakeinojen puutteesta, joilla olisi estetty niitä  
jakamasta kaupallisesti arkaluontoisia tietoja. Tästä syystä komissio ehdotti, että nimitettäisiin toimitsijamies, joka  
olisi fyysisesti läsnä pankissa.

### 4. ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET ENSIMMÄISTÄ VÄLIAIKAISRAHOITUSTA KOSKEVASTA MUODOLLISESTA TUTKINTAMENETTELYSTÄ

#### 4.1 PANKIN HUOMAUTUKSET

- (150) Komissio sai 3 päivänä elokuuta 2012 pankin huomautukset Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksestä.
- (151) Toimenpiteiden asianmukaisuuden osalta pankki huomautti, että Kreikan ja euroalueen velkakriisi oli ennalta-  
arvaamaton tilanne. Toukokuussa 2009 tehty pääomasijoitus, joka vastasi yhtä prosenttia pankin riskipainotetuista  
omaisuuseristä, toteutettiin maailmanlaajuisen rahoitusmarkkinoiden poikkeuksellisen epävakaa tilanteen johdos-  
ta. Vuoden 2011 lopussa Kreikan tekemä 380 miljoonan euron lisäpääomasijoitus vastasi 1,1 prosenttia pankin  
tuolloisista riskipainotetuista omaisuuseristä. Se toteutettiin kattamaan pääomavaje, jonka odotettiin seuraavan  
taantumana syvenemisestä. Kreikan rahoitusvakausrahaston pankille myöntämä 4,7 miljardin euron pääomapohjan  
vahvistaminen muodosti ensimmäisen pääomasijoituserän, jolla pyrittiin kattamaan yksityissektorin osallistumis-  
ohjelmasta, Blackrockin toteuttamasta lainasalkkujen arvioinnista <sup>(80)</sup> ja syventyvistä taantumasta johtuva pääoma-  
vaje.

<sup>(75)</sup> Ks. liitteessä olevan III luvun C jakso.

<sup>(76)</sup> "Lopuksi Kreikan rahoitusvakausrahaston antamien optio-oikeuksien osalta on selvennettävä, että Helleenien tasavalta pyytää Euroo-  
pan komission hyväksynnän ennen kuin Alpha Bank tai mikään valtion yksikkö (kuten Kreikan rahoitusvakausrahasto) ostaa takaisin  
optio-oikeudet, jotta Euroopan komissio voi varmistaa, että suunniteltu optio-oikeuksien takaisinosto noudattaa valtiontukisääntöjen  
valtiolle maksettavia korvauksia koskevia vaatimuksia."

<sup>(77)</sup> Komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta maailmanlaajuisen finanssikriisin seurauksena rahoituslaitosten suhteen  
toteutettuihin toimenpiteisiin (EUVL C 270, 25.10.2008, s. 8).

<sup>(78)</sup> Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 64 kappale.

<sup>(79)</sup> Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 68 kappale.

<sup>(80)</sup> Ks. johdanto-osan 35 kappale.

- (152) Lisäksi pankin mukaan se, että Kreikka nimesi yhden edustajan ja Kreikan rahoitusvakausrahasto kaksi edustajaa pankin hallintoneuvoston jäseniksi ja että rahoitusvakausrahasto lisäksi nimesi yhden edustajan pankin hallintoneuvoston riskikomitean jäseneksi, varmisti, ettei pankki voisi ottaa liiallisia riskejä.
- (153) Toimenpiteiden tarpeellisuuden osalta pankki huomautti, että päätöksen pääomapohjan vahvistamisesta väliaikaisrahoituksen muodossa tekivät Kreikan viranomaiset, Euroopan unioni, IMF ja EKP ja että väliaikaisrahoituksen määrä, 4,7 miljardia euroa, kattoi lähes kokonaan yksityissektorin osallistumisohjelman vaikutukset. Pankki totesi väliaikaisrahoituksen muuntamisesta pysyväksi pääomarakenteen vahvistamiseksi, että pitkän ajanjakson jälkeen, jolloin Kreikassa ei ollut hallitusta vuoden 2012 toisella vuosineljänneksellä, ja sen jälkeen, kun lopullinen rakenne hyväksyttiin, tilanne väijäämättä johtaisi olemassa olevien osakkaiden osakkeiden arvon laimentumiseen ja riittävästä korvauksesta sopimiseen (käytetyistä ehdoista ja instrumenteista riippuen).
- (154) Toimenpiteiden oikeasuhteisuuden osalta pankki totesi, että se oli mukauttanut lainantomenettelyjään vuodesta 2009 lähtien ja soveltanut tiukempia lainantoperusteita, lyhempiä takaisinmaksuaikoja ja alennettuja lainamääriä. Vuoden 2009 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien konsernin apulaisjohtaja ja konsernin laina-asioista vastaava johtaja ovat arvioineet ja hyväksyneet kaikki tietyn määrärajan ylittävät maksupyyntö. Pankki ei suunnitellut muuttavansa voimassa olevia liiketoimintakäytäntöjään, jotka on määritetty Kreikan keskuspankille toimitetussa liiketoimintasuunnitelmassa, eikä heikentävänsä nykyisiä luotonantoehtojaan. Kyseiset ehdot ovat toimialan tiukimpia, mikä voidaan nähdä myös Blackrock Solutionsin toteuttamassa diagnostisessa tutkimuksessa pankin saavuttamista erittäin hyvistä tuloksista. Se että pankin hallintoneuvostoon kuuluu Kreikan ja Kreikan rahoitusvakausrahaston edustajia, auttaa varmistamaan, että pankki noudattaa näitä käytäntöjään.
- (155) Toimitsijamiehen nimittämistä koskevan komission ehdotuksen osalta pankki katsoi, että pankin toimintaa valvoi jo tarkasti useampi ulkopuolinen taho, kuten Kreikan keskuspankki, ulkopuoliset tilintarkastajat, Kreikan edustaja sekä Kreikan rahoitusvakausrahaston edustajat.

#### 4.2 ERÄÄN TOISEN KREIKKALAISEN PANKIN HUOMAUTUKSET

- (156) Komissio sai 3 päivänä tammikuuta 2013 erään kreikkalaisen pankin huomautukset Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksestä. Kyseinen kreikkalainen pankki huomautti, että Kreikan pankkien pääomapohjan vahvistaminen Kreikan rahoitusvakausrahastosta oli periaatteessa tervetullut askel kohti terveempää ja elinkelpoisempaa pankkijärjestelmää, eikä se vastustanut pankin pääomapohjan vahvistamista.
- (157) Vaikka kyseinen kreikkalaispankki ilmaisi täyden tukensa periaatteelle vahvistaa Kreikan pankkien pääomapohjaa Kreikan rahoitusvakausrahastosta, se huomautti kuitenkin, että kilpailun vääristymisen minimoimiseksi ja syrjinnän välttämiseksi se edellytti, että kaikkien Kreikassa toimivien pankkien on mahdollista saada Kreikan rahoitusvakausrahaston pääomasijoituksia samoin ehdoin.

### 5. KREIKAN HUOMAUTUKSET ENSIMMÄISTÄ VÄLIAIKAISRAHOITUSTA KOSKEVASTA MUODOLLISESTA TUTKINTAMENETTELYSTÄ

- (158) Kreikka toimitti 5 päivänä syyskuuta 2012 Kreikan keskuspankin ja Kreikan rahoitusvakausrahaston laatimia huomautuksia.

#### 5.1 KREIKAN KESKUSPANKIN HUOMAUTUKSET

- (159) Ensimmäisen väliaikaisrahoituksen asianmukaisuuden osalta Kreikan keskuspankki huomautti, että 18 miljardin euron pääomamäärä, jolla Kreikan rahoitusvakausrahasto vahvisti Kreikan neljän suurimman pankin pääomapohjaa toukokuussa 2012, oli vähemmän kuin lopullinen määrä, joka tarvittiin, jotta kyseiset pankit pystyivät asteittain saavuttamaan ja ylläpitämään 10 prosenttiin asetetun rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuuden kesäkuuhun 2012 mennessä ja 7 prosenttiin asetetun rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen osuuden kolme vuotta kattavassa epäedullisessa stressiskenaariossa. Se huomautti myös, että ensimmäinen väliaikaisrahoitus oli väliaikainen, koska pääomapohjan vahvistamisprosessi oli määrä saattaa loppuun näiden neljän pankin suorittamilla osakepääoman korotuksilla.
- (160) Kreikan keskuspankki totesi myös, että Kreikan suurimpien pankkien pääomapohjan vahvistaminen on osa Kreikan pankkisektorin pidemmän aikavälin rakenneuudistusta. Se huomautti, että pankin pysyessä yksityisomistuksessa johto todennäköisesti säilyy samana, mutta jos pankki siirtyy valtion (eli Kreikan rahoitusvakausrahaston) omistukseen, Kreikan rahoitusvakausrahasto voi nimittää uuden johdon, jonka Kreikan keskuspankki joka tapauksessa arvioi. Kreikan keskuspankki huomautti, että se arvioi jokaisen pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää, johtamistavan asianmukaisuutta ja riskiprofilia jatkuvasti varmistaakseen, että liiallisia riskejä ei oteta. Se korosti myös, että Kreikan rahoitusvakausrahasto oli jo nimittänyt edustajia pääomasijoituksia saaneiden pankkien hallintoneuvostoihin.

- (161) Ensimmäisen väliaikaisrahoituksen tarpeellisuudesta Kreikan keskuspankki huomautti, että pankin pääomapohjan vahvistaminen oli rajoitettu sen varmistamiseen, että sovellettavat vähimmäispääomavaatimukset (8 prosenttia) täytyivät. Se totesi myös, että pääomasijoituksia edeltänyt pitkä aika johtui Kreikan toimintaympäristön jyrkästä huononemisesta ja yksityissektorin osallistumisohjelman vaikutuksesta, koko hankkeen monitahoisuudesta sekä tarpeesta maksimoida yksityisten sijoittajien osallistuminen osakepääoman korotuksiin.
- (162) Ensimmäisen väliaikaisrahoituksen oikeasuhteisuuden osalta Kreikan keskuspankki huomautti, että komissiolle toimitettavan rakenneuudistussuunnitelman täysimittainen täytäntöönpano on turvattu siten, että Kreikan rahoitusvakausrahaston äänioikeuksien pidättäminen lopetetaan muun muassa siinä tapauksessa, että rakenneuudistussuunnitelmaa rikotaan merkittävästi. Kreikan keskuspankki totesi myös, että pankin vaikeudet eivät johtuneet siitä, että pankin johto olisi aliarvioinut riskit, eikä kaupallisesti aggressiivisista toimista.

## 5.2 KREIKAN RAHOITUSVAKAUSRAHASTON HUOMAUTUKSET

- (163) Ensimmäisen väliaikaisrahoituksen asianmukaisuudesta sen suhteen, onko kyse valtion puuttumisesta, jos valtio antaa suuria määriä valtiontukea Kreikan rahoitusvakausrahaston kautta ja Kreikan rahoitusvakausrahastolla on täysimääräiset äänioikeudet, Kreikan rahoitusvakausrahasto totesi, että sen rahoittamia pankkeja ei katsota julkisiksi eikä valtio-omisteisiksi yhteisöiksi ja että ne eivät olisi valtion määräysvallassa sen jälkeen, kun Kreikan rahoitusvakausrahasto on pysyvästi vahvistanut niiden pääomapohjaa. Kreikan rahoitusvakausrahasto huomautti, että se on täysin riippumaton yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, jolla on itsenäinen päätösvalta. Se ei ole julkishallinnon valvonnassa Kreikan rahoitusvakausrahastosta annetun lain 16C artiklan 2 kohdan nojalla. Tämän säännöksen mukaan luottolaitokset, joille Kreikan rahoitusvakausrahasto on antanut pääomatukea, eivät kuulu laajempaan julkissektoriin. Se viittasi myös Kreikan rahoitusvakausrahaston hallintorakenteeseen.
- (164) Kreikan rahoitusvakausrahaston puuttumisesta pankin johtamiseen Kreikan rahoitusvakausrahasto huomautti, että se kunnioittaisi pankin itsemääräämisoikeutta eikä puuttuisi sen päivittäiseen johtamiseen, sillä sen rooli rajoittuu siihen, mitä Kreikan rahoitusvakausrahastosta annetussa laissa säädetään. Se totesi, että mitään valtion puuttumista tai koordinoitua ei tapahdu ja että pankin lainanantoprosessia (muun muassa vakuuksia, hinnoittelua ja lainanottajien maksukykyä) koskevat päätökset tehtäisiin kaupallisin perustein.
- (165) Kreikan rahoitusvakausrahasto huomautti, että Kreikan rahoitusvakausrahastosta annetussa laissa ja ennakkomerkintäsovimuksessa vahvistetaan tarvittavat suojakeinot, joilla estetään nykyisiä yksityisiä osakkeenomistajia ottamasta liiallisia riskejä. Se viittasi muun muassa siihen, että i) Kreikan rahoitusvakausrahaston edustajat nimetään riippumattomiksi toimivaan johtoon kuulumattomiksi pankin hallintoneuvoston jäseniksi ja he osallistuvat komiteoiden kokouksiin, ii) Kreikan rahoitusvakausrahasto suorittaa asianmukaiset tarkastukset pankissa ja iii) lopullisen pääomapohjan vahvistamisen jälkeen sen äänioikeuksia rajoitetaan vain niin kauan kuin pankki noudattaa rakenneuudistussuunnitelman ehtoja.
- (166) Kreikan rahoitusvakausrahasto totesi, että on toteutettu riittävät toimenpiteet sen varmistamiseksi, että pankit, joihin Kreikan rahoitusvakausrahasto osallistuu, eivät jaa keskenään kaupallisesti arkaluonteisia tietoja. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa Kreikan rahoitusvakausrahaston erilaisten edustajien nimittäminen kyseisiin pankkeihin, näille edustajille annetut toimeksiannot, joilla nimenomaisesti estetään tietojen siirtyminen edustajalta toiselle, sekä kyseisille virkamiehille annetut selvät sisäiset määräykset olla välittämättä pankkien kaupallisesti arkaluonteisia tietoja. Lisäksi Kreikan rahoitusvakausrahasto totesi, että se ei käytä pankkeihin liittyviä oikeuksiaan tavalla, joka voisi ehkäistä, rajoittaa, vääristää tai merkittävästi vähentää tai estää tehokasta kilpailua. Lopuksi Kreikan rahoitusvakausrahasto huomautti, että sen hallintoneuvoston jäsenet ja työntekijät ovat tiukkojen luottamuksellisuussääntöjen ja luottamusvelvollisuuksien alaisia ja heitä koskee salassapitovelvollisuus.

## 6. ATEN JA KOLMEN KYPROSLAISEN PANKIN KREIKAN TOIMINTOJEN OSTOON LIITTYVÄN TUEN ARVIOINTI

### 6.1 ATEEN LIITTYVÄN TUEN ARVIOINTI

- (167) ATEn rakenneuudistusta koskevassa päätöksessä komissio katsoi, että tämän päätöksen johdanto-osan 58 ja 108 kappaleessa kuvatut toimenpiteet ovat valtiontukea ja että ne soveltuvat sisämarkkinoille.
- (168) ATEn likvidointia koskevassa päätöksessä komissio päätteli, että tämän päätöksen johdanto-osan 109 ja 110 kappaleessa kuvatut toimenpiteet ovat ATEn siirrettävien toimintojen hyväksi myönnettyä valtiontukea. Lisäksi komissio päätteli, että ATEn hyväksi myönnetty tuki soveltuu sisämarkkinoille vain, jos ATEn siirrettävien toimintojen integrointi toteutetaan suunnitelman mukaan ja jos pankin rakenneuudistussuunnitelma, joka siis sisälsi nyt myös ATEn siirrettävät toiminnot, mahdollistaa pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisen. Pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamista käsitellään tarkemmin 7.6.2 jaksossa.
- (169) Komission ei sen vuoksi tarvitse arvioida edellä mainittuja toimenpiteitä uudelleen, ja se vahvistaa, että kyseiset toimenpiteet soveltuvat sisämarkkinoille.

## 6.2 KOLMEN KYPROSLAISEN PANKIN KREIKAN TOIMINTOIHIN LIITTYVÄN TUEN ARVIOINTI (TOIMENPIDE C)

## 6.2.1 Tuen olemassaolo ja määrä

- (170) Komission on todettava SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen olemassaolo toimenpiteen C osalta. Kyseisen määräyksen mukaan valtiontukea on jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (171) Kreikan rahoitusvakausrahasto myönsi pankille 524 miljoonan euron suuruisen pääomasijoituksen maaliskuussa 2013 kyproslaisten pankkien siirrettäviä toimintoja koskevan tarjouskilpailumenettelyn yhteydessä. Toimenpide myönnettiin näin ollen maaliskuussa 2013. Varsinainen pääomapohjan vahvistaminen toteutettiin kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen yhteydessä <sup>(81)</sup>.
- (172) Pankin pääomapohjan vahvistamisesta vastasi Kreikan rahoitusvakausrahasto, joka on Kreikan pankkien tukemista varten perustama ja rahoittama yksikkö. Näin ollen maksu suoritettiin valtion varoista.
- (173) Valtiontuen edunsaajan osalta todetaan, että pääomapohjan vahvistamisen tarkoituksena, kuten johdanto-osan 72 kappaleessa on selitetty, oli kattaa pääomatarve, joka johtuisi kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen ostosta. Lisäksi pääomapohjan vahvistaminen olisi voitu myöntää mille tahansa kyproslaisten pankkien siirrettävät toiminnot ostavalle kreikkalaiselle pankille. Pankin tarjouksessa, sellaisena kuin se toimitettiin Kreikan rahoitusvakausrahaston hyväksyttäväksi, otettiin huomioon rahoitusvakausrahaston myöntämä pääomapohjan vahvistaminen. Tuolloin kreikkalaisten pankkien pääomatilanne oli heikko, eikä yksikään niistä olisi ostanut kyproslaisten pankkien siirrettäviä toimintoja ilman lupausta pääomasijoituksesta. Näin ollen, vaikka Kreikan rahoitusvakausrahaston myöntämän pääomasijoituksen virallinen saaja oli pankki, komissio katsoo, että valtiontuen edunsaajia ovat kyproslaisten pankkien siirrettävät toiminnot, sillä toimenpide mahdollistaa niiden myynnin kreikkalaiselle pankille. Ilman pankille myönnettyä pääomasijoitusta se ei olisi ostanut kyseisiä toimintoja. Toiminnot olisivat jääneet osaksi tuolloin suurissa vaikeuksissa olevia konserneja (sekä Cyprus Popular Bank että Bank of Cyprus olivat selvitystilassa niiden suurten pääomatarpeiden johdosta) ja olisivat siten luultavasti ajautuneet konkurssiin tai vähintään kärsineet huomattavasta talletuspaosta. Edun olemassaolon osalta komissio huomauttaa, että Kreikan rahoitusvakausrahaston pankille myöntämä pääomapohjan vahvistaminen ei ole markkinasijoittajaperiaatteen mukainen: tuolloin vallinneessa suuren epävarmuuden tilanteessa normaaleissa markkinaolosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja ei olisi sijoittanut suuria pääomamääriä pankkiin tietämättä etukäteen pääomasijoitusta koskevat ehdot (eli merkintähinnan).
- (174) Lisäksi toimenpide on lähtökohtaisesti valikoiva, sillä sitä sovelletaan yksinomaan kyproslaisten pankkien siirrettäviin toimintoihin (joista kukin muodostaa erillisen yrityksen) eikä muihin yrityksiin.
- (175) Lisäksi kyproslaisten pankkien siirrettävät toiminnot, eli toisin sanoen kolmen kyproslaisen pankin Kreikan sivuliikkeet, kilpailevat muiden pankkien kanssa, mukaan lukien ulkomaisten pankkien tytäryhtiöt, jotka toimivat Kreikassa tai jotka ovat mahdollisesti kiinnostuneita siirtymään Kreikan markkinoille. Siten kyseisten toimintojen pelastaminen vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (176) Komissio toteaa näin ollen, että Kreikan rahoitusvakausrahaston pankille myöntämä 524 miljoonan euron pääomapohjan vahvistaminen on SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

## Tuensaja

- (177) Kuten johdanto-osan 173 kappaleessa on kuvattu, komissio katsoo, että Kreikan rahoitusvakausrahaston myöntämien ERVV:n velkakirjojen tuensajia ovat kyproslaisten pankkien siirrettävät toiminnot.
- (178) Lisäksi kuten johdanto-osan 71 ja 173 kappaleessa on selitetty, toisen pankin oli ostettava kyproslaisten pankkien siirrettävät toiminnot, eli toisin sanoen kolmen kyproslaisen pankin Kreikan sivuliikkeet, rahoitusvakauteen liittyvistä syistä sekä pääasiassa siksi, että kolmen kyproslaisen pankin tilanne oli hyvin vaikea. Näin ollen kyproslaisten pankkien siirrettäviä toimintoja koskevaa kauppaa ja sitä, sisältääkö kyseinen kauppa ostajan hyväksi myönnettyä valtiontukea, on arvioitava rakenneuudistustiedonannon <sup>(82)</sup> kohdan "Elinkelpoisuuden palauttaminen myymällä pankki" perusteella.

<sup>(81)</sup> Ks. johdanto-osan 101 kappale.

<sup>(82)</sup> Komission tiedonanto elinkelpoisuuden palauttamisesta ja rahoitusalalla tämänhetkessä kriisissä toteutettujen rakenneuudistustoimenpiteiden arvioinnista valtiontukisääntöjen perusteella (EUVL C 195, 19.8.2009, s. 9).

- (179) Kreikan keskuspankki päätti ottaa yhteyttä kyseisen kaupan osalta vain Kreikassa toimiviin suurimpiin kotimaisiin pankkeihin, joista pankki ja kaksi muuta pankkia toimittivat ei-sitovat tarjoukset. Pankki oli ainut tarjoaja, joka toimitti myös pätevän sitovan tarjouksen. Se, että vain rajattuun ostajamäärään otettiin yhteyttä, ei sulje pois sitä, että tarjouskilpailu oli avoin, sillä oli kohtuullista odottaa, etteivät muut sijoittajat tekisi virallista tarjousta. Tuolloin Kreikan pankkijärjestelmän taloudellisen epävakauden takia, minkä yhteydessä kirjattiin suuria luottotappioita syvän ja pitkään kestäneen taantuman johdosta, Kreikassa toimineet ulkomaiset pankit (kuten esimerkiksi Geniki, MBG ja Emporiki Bank) olivat luopuneet tai olivat luopumassa Kreikan toiminnoistaan. Toisin sanoen ne olivat poistumassa Kreikan markkinoilta eivätkä siten etsineet uusia sijoitusmahdollisuuksia Kreikassa. Lisäksi oli kohtuullista olettaa, että vain sellainen sijoittaja, joka voisi nopealla aikataululla vakauttaa ostetut toiminnot ja palauttaa niiden elinkelpoisuuden – eli suuri pankkikonserni – voisi olla kiinnostunut kyseisistä toiminnoista. Koska myynnin toteuttamisaikataulu oli erittäin tiivis, mikä johtui toiminnot myyvien pankkien rahoituskriisistä, ulkomaiden pankkien tai muiden sijoittajien osallistuminen myyntiprosessiin olisi hyvin epätodennäköistä, sillä tällaiset sijoittajat haluavat yleensä tarkastaa myytäväksi tarjotut omaisuuserät ennen virallisen tarjouksen jättämistä.
- (180) Komissio katsoo näin ollen, että kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen myyntihinta vastasi markkinahintaa ja että ostajalle, eli pankille, ei annettu tukea.

#### 6.2.2 Tuen sisämarkkinoille soveltuvuutta koskevan arvioinnin oikeusperusta

- (181) SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdassa komissiolle annetaan valtuudet todeta tuki sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos se on tarkoitettu ”jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen”.
- (182) Komissio on myöntänyt, että maailmanlaajuinen finanssikriisi voi aiheuttaa vakavan häiriön jäsenvaltion taloudessa ja että pankkien tukitoimenpiteillä voidaan poistaa tällainen häiriö. Tämä on vahvistettu vuoden 2008 pankkitiedonannossa, pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa ja rakenneuudistustiedonannossa. Komissio katsoo, että edellytykset valtiontuen hyväksymiselle SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla täyttyvät edelleen, koska rahoitusmarkkinoilla on ilmennyt uusia paineita. Komissio vahvisti tämän näkemyksen hyväksymällä vuonna 2011 voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon<sup>(83)</sup> ja vuoden 2013 pankkitiedonannon<sup>(84)</sup>.
- (183) Kreikan talouden osalta komissio on Kreikan pankkien tukiohjelman hyväksymistä ja jatkamista koskevissa päätöksissään ja Kreikan yksittäisille pankeille myöntämien valtiontukitoimenpiteiden hyväksymistä koskevissa päätöksissään<sup>(85)</sup> myöntänyt, että Kreikan taloudessa on vakavan häiriön uhka ja että pankeille annettava valtiontuki soveltuu tämän häiriön poistamiseen. Näin ollen toimenpiteiden arvioinnin oikeusperustana olisi käytettävä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohtaa.
- (184) Finanssikriisin aikana komissio on kehittänyt soveltuvuuskriteerejä erityyppisille tukitoimenpiteille. Tukitoimenpiteiden arviointiperiaatteet vahvistettiin ensimmäisen kerran vuoden 2008 pankkitiedonannossa.
- (185) Vuoden 2008 pankkitiedonannon 15 kohdan mukaisesti tuen on täytettävä seuraavat yleiset soveltuvuuskriteerit, jotta sitä voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla:
- Asianmukaisuus: Tukitoimenpiteiden on oltava oikein kohdennettuja, jotta niillä voidaan päästä tavoitteeseen ja poistaa taloudessa oleva vakava häiriö. Tämä ei ole mahdollista, jos tukitoimenpide ei sovellu häiriön poistamiseen.
  - Tarpeellisuus: Tukitoimenpiteen on oltava määrältään ja muodoltaan tarpeellinen tavoitteen saavuttamiseksi. Sen vuoksi tuen määrän on oltava tavoitteen saavuttamiseksi tarvittava pienin välttämätön määrä ja sen muodon on oltava sopivin häiriön poistamiseksi.
  - Oikeasuhteisuus: Toimenpiteen positiivisten vaikutusten on oltava oikeassa suhteessa kilpailun vääristymiseen nähden, jotta tavoitteen saavuttamisen kannalta tarpeelliset kielteiset vaikutukset olisivat mahdollisimman vähäisiä.

<sup>(83)</sup> Komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta finanssikriisin yhteydessä pankkien hyväksi toteutettaviin tukitoimenpiteisiin 1 päivästä tammikuuta 2012 (EUVL C 356, 6.12.2011, s. 7).

<sup>(84)</sup> Komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta finanssikriisin yhteydessä pankkien hyväksi toteutettaviin tukitoimenpiteisiin 1 päivästä elokuuta 2013 (EUVL C 216, 30.7.2013, s. 1).

<sup>(85)</sup> Katso alaviite 6.

- (186) Finanssikriisin aikana komissio on kehittänyt soveltuvuusriteerejä erityyppisille tukitoimenpiteille. Tukitoimenpiteiden arviointiperiaatteet vahvistettiin ensimmäisen kerran vuoden 2008 pankkitiedonannossa.
- (187) Pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa annetaan lisäohjeita valtion pääomasijoituksista vaadittavasta korvaustasosta.
- (188) Komissio on myös selittänyt rakenneuudistustiedonannossa, miten se aikoo arvioida rakenneuudistussuunnitelmia. Arvioidessaan pankin rakenneuudistussuunnitelmaa rakenneuudistustiedonannon perusteella komissio ottaa huomioon kaikki taulukossa 11 luetellut toimenpiteet.

### **6.2.3 Tukitoimenpiteen C soveltuvuuden arviointi vuoden 2008 pankkitiedonannon ja pääomapohjan vahvistamista koskevan tiedonannon perusteella**

#### **6.2.3.1 Asianmukaisuus**

- (189) Toimenpiteen, joka oli Kreikan rahoitusvakausrahaston antama sitoumus vahvistaa pankin pääomapohjaa 524 miljoonalla eurolla, asianmukaisuuden osalta komissio katsoo, että toimenpide on asianmukainen, koska sen ansiosta kolmen kyproslaisen pankin Kreikan toiminnot voitiin myydä pankille.
- (190) Ilman kyseistä toimenpidettä yksikään kreikkalainen pankki, pankki mukaan lukien, ei olisi ollut halukas ostamaan kyproslaisten pankkien siirrettäviä toimintoja kyseisenä ajankohtana, jolloin yksikään Kreikan ulkopuolinen pankki ei ollut halukas tulemaan Kreikan markkinoille. Mikäli kyproslaisten pankkien siirrettäviä toimintoja ei olisi ostettu, kyseiset toiminnot ja etenkin niihin liittyvien Kreikan sivuliikkeiden talletukset olisivat olleet vaarassa. Näin ollen toimenpiteellä varmistetaan Kreikan rahoitusvakauden säilyttäminen. Tällä perusteella komissio katsoo, että toimenpide on asianmukainen pelastamistukena.

#### **6.2.3.2 Tarpeellisuus**

- (191) Vuoden 2008 pankkitiedonannon mukaan tukitoimenpiteen on määrältään ja muodoltaan oltava tarpeellinen toimenpiteen tavoitteen saavuttamiseksi. Tämä merkitsee sitä, että pääomasijoituksen määrän on oltava tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarvittava pienin välttämätön määrä.
- (192) Ajankohtana, jolloin kreikkalaisilla pankeilla oli vaikeuksia hankkia pääomaa, toimenpide kattoi pääomatarpeet, jotka johtuivat kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen hankintahinnan maksamisesta, ja varmisti näin kaupan toteutumisen.
- (193) Lisäksi komissio panee tyytyväisenä merkille, että tuki toteutettiin pääomasijoituksen muodossa kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen yhteydessä, sillä Kreikan rahoitusvakausrahasto ei myöntänyt avustusta pankille vaan sai sijoituksestaan sen arvoa vastaavan määrän kantaosakkeita.
- (194) Näin ollen toimenpide on tarpeellinen Kreikan pankkijärjestelmään ja koko talouteen kohdistuvan häiriön rajoittamista koskevan tavoitteen saavuttamiseksi.

#### **6.2.3.3 Oikeasuhteisuus**

- (195) Tuetut toiminnot myytiin Kreikan viranomaisten järjestettyä niiden osalta tarjouskilpailun. Lisäksi ostetut toiminnot integroitiin nopealla aikataululla pankin toimintoihin. Tukiehdot eivät sallineet tuettujen toimintojen jäämistä kilpaileviksi toimijoiksi markkinoilla.
- (196) Lisäksi tuen määrä oli suhteellisen pieni, sillä sen kokonaismäärä vastaa noin kolmea prosenttia kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen nettolainasalkusta (ja noin kolmea prosenttia niiden riskipainotetuista omaisuus-eristä) <sup>(86)</sup>.
- (197) Näin ollen komissio katsoo, että tuki oli suunniteltu siten, ettei se aiheuta kohtuutonta kilpailun vääristymistä.

#### **6.2.3.4 Päätelmä tukitoimenpiteen C yhteensopivuudesta vuoden 2008 pankkitiedonannon ja pääomapohjan vahvistamista koskevan tiedonannon kanssa**

- (198) Johdanto-osan 189–197 kappaleessa esitetyn analyysin perusteella on pääteltävä, että Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttama pankin pääomapohjan vahvistaminen 524 miljoonalla eurolla oli asianmukainen toimenpide, se oli tarpeellinen Kreikan pankkijärjestelmään ja koko talouteen kohdistuvan häiriön rajoittamista koskevan tavoitteen saavuttamiseksi ja suunniteltu siten, ettei se aiheuta kohtuutonta kilpailun vääristymistä. Lisäksi se on vuoden 2008 pankkitiedonannon sekä pääomapohjan vahvistamista koskevan tiedonannon mukainen.

<sup>(86)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 40.

#### 6.2.4 Tukitoimenpiteen yhdenmukaisuus rakenneuudistustiedonannon kanssa

- (199) Kuten johdanto-osan 178 kappaleessa on selitetty, kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen myynti kuuluu rakenneuudistustiedonannon kohdan "Elinkelpoisuuden palauttaminen myymällä pankki" soveltamisalaan. Rakenneuudistustiedonannon 17 kohdan mukaan myytäessä vaikeuksissa oleva pankki toiselle rahoituslaitokselle on noudatettava elinkelpoisuutta, omaa osallistumista ja kilpailun vääristymisen rajoittamista koskevia vaatimuksia.

##### 6.2.4.1 Kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttaminen myynnin avulla

- (200) Rakenneuudistustiedonannon 17 kohdassa selvennetään, että vaikeuksissa olevan pankin myynti toiselle rahoituslaitokselle voi edistää pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamista, jos ostaja on elinkelpoinen ja pystyy ottamaan vaikeuksissa olevan pankin vastuulleen, ja sillä voidaan myös tukea markkinoiden luottamuksen palauttamista.
- (201) Pankki integroi onnistuneesti kyproslaisten pankkien siirrettävät toiminnot omiin toimintoihinsa. Kuten 7.6 jaksossa todettiin, pankkia voidaan pitää elinkelpoisena yksikkönä sen rakenneuudistussuunnitelman perusteella. Näin ollen se, että kyproslaisten pankkien siirrettävät toiminnot on siirretty pankkiin, mahdollistaa niiden pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisen.

##### 6.2.4.2 Oma osallistuminen ja vastuunjako

- (202) Kolmen kyproslaisen pankin osakkeenomistajien osallistumisesta rakenneuudistuskustannuksiin komissio katsoo, että kolme kyproslaista pankkia eivät myyneet siirrettäviä toimintojaan kirjanpitoarvosta vaan PIMCON raportin mukaisesti mukautetusta arvosta. Lisäksi mukautuksen jälkeenkin kolme kyproslaista pankkia siirsivät pankille enemmän varoja kuin velkoja. Osakkeenomistajien riittävä osallistuminen vastuunjakoon on siis saavutettu, sillä myyjät vastasivat kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen arvonalenemisesta aiheutuneista tappioista.

##### 6.2.4.3 Toimenpiteet kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi

- (203) Kilpailun vääristymistä rajoittavien toimenpiteiden osalta rakenneuudistustiedonannon 30 kohdassa määrätään, että "[k]omissio pitää tällaisten toimenpiteiden tarvetta arvioidessaan lähtökohtana niiden toimintojen kokoa, mittakaavaa ja ulottuvuutta, jotka kyseisellä pankilla olisi [...] uskottavan rakenneuudistussuunnitelman toteuttamisen jälkeen. [...] Tällaisten toimenpiteiden luonne ja muoto riippuvat kahdesta tekijästä: ensinnäkin tuen määrästä ja sen myöntämishdoista ja -olosuhteista ja toiseksi niiden markkinoiden luonteesta, joilla tuensaajapankki jatkaa toimintaansa."
- (204) Kuten johdanto-osan 196 kappaleessa on kuvattu, tuen määrä vastaa noin kolmea prosenttia kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen riskipainotetuista omaisuuseristä. Näin ollen komissio katsoo tuen määrän olleen suhteellisen alhainen ottaen huomioon, että kyseinen tuki mahdollisti kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen myynnin ja, kuten johdanto-osan 190 kappaleessa on selitetty, varmisti Kreikan rahoitusvakauden säilyttämisen.
- (205) Kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen myynnin jälkeen Kreikan sivuliikkeet eivät enää jatkaneet toimintaansa erillisinä kilpailijoina, sillä ne oli täysin integroitu pankkiin.
- (206) Komissio päätelee, että koska kyproslaisten pankkien siirrettäville toiminnoille myönnetyn tuen määrä oli suhteellisen alhainen ja koska ne eivät jatka toimintaansa erillisinä kilpailijoina, kilpailu ei vääristy kohtuuttomasti.

##### 6.2.4.4 Pöytäkirja yhdenmukaisuudesta rakenneuudistustiedonannon kanssa

- (207) Edellä johdanto-osan 199–206 kappaleessa esitetyn analyysin perusteella komissio päätelee, että kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen myynnillä ja niiden liittämällä pankkiin varmistetaan niiden pitkän aikavälin elinkelpoisuus, että tuen määrä on rajoitettu välttämättömään ja että kilpailu ei vääristy kohtuuttomasti, kuten rakenneuudistustiedonannossa edellytetään.
- (208) Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttamaa pankin pääomapohjan vahvistamista 524 miljoonalla eurolla voidaan sen vuoksi pitää sisämarkkinoille soveltuvana.

## 7. PANKILLE MYÖNNETYN TUEN ARVIOINTI

### 7.1 TUEN OLEMASSAOLO JA MÄÄRÄ

- (209) Komission on todettava SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen olemassaolo.

#### 7.1.1 Tuen olemassaolo Kreikan pankkien tukiohjelmasta myönnettyissä toimenpiteissä

##### 7.1.1.1 Takaustoimenpiteestä ja joukkovelkakirjojen lainaustoimenpiteestä myönnetty valtion maksuvalmiustuki (toimenpide L1)

- (210) Komissio on Kreikan pankkien tukiohjelman hyväksymistä ja jatkamista koskeissa päätöksissään <sup>(87)</sup> jo todennut, että ohjelmasta myönnetty maksuvalmiustuki on valtiontukea. Pankin liikkeeseen laskemien valtion takaamien joukkovelkakirjojen määrä oli 9,9 miljardia euroa vuonna 2011. Lisäksi Kreikka lainasi pankille valtion joukkovelkakirjoja 1 289 miljoonan euron arvosta. Maaliskuun 2014 lopussa lainattujen valtion takaamien joukkovelkakirjojen yhteissumma oli 9,9 miljardia euroa ja valtion joukkovelkakirjojen 1 024 miljoonaa euroa <sup>(88)</sup>. Ohjelmasta tulevaisuudessa myönnettävä maksuvalmiustuki olisi myös valtiontukea.

##### 7.1.1.2 Pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä (toimenpide A) myönnetty valtion pääomasijoitus

- (211) Komissio totesi jo 19 päivänä marraskuuta 2008 Kreikan pankkien tukiohjelmasta antamassaan päätöksessä, että ohjelmaan sisältyvästä pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä myönnettävät pääomasijoitukset ovat valtiontukea. Pankki on saanut 750 miljoonaa euroa etuoikeutettuina osakkeina. Tämä määrä on 2,1 prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä <sup>(89)</sup>.

#### 7.1.2 Tuen olemassaolo valtion takaamassa maksuvalmiusavussa (toimenpide L2)

- (212) Komissio selvensi vuoden 2008 pankkitiedonannon 51 kohdassa, että keskuspankkien varoista rahoituslaitoksille myönnetty tuki ei ole valtiontukea, mikäli neljä kumulatiivista ehtoa täyttyy. Ne koskevat rahoituslaitoksen vakavaraisuutta, järjestelylle asetettua vakuutta, rahoituslaitokselta perittävää korkoa sekä valtion vastatakauksen puuttumista. Koska pankille myönnetty valtion takaama maksuvalmiusapu ei täytä näitä neljää kumulatiivista ehtoa erityisesti siksi, että se on valtion takaama ja myönnettiin yhdessä muiden tukitoimenpiteiden kanssa, se on mahdollisesti valtiontukea.
- (213) Valtion takaama maksuvalmiusapu täyttää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa säädetyt ehdot. Ensinnäkin tämä toimenpide sisältää valtiontakauksen Kreikan keskuspankin hyväksi, ja siksi valtio vastaa mahdollisista tappioista. Näin ollen toimenpiteeseen liittyy valtion varoja. Maksuvalmiusavun avulla pankit voivat saada rahoitusta aikana, jolloin ne on suljettu tukkurahoitusmarkkinoiden ja eurojärjestelmän säännönmukaisten rahoitustoimien ulkopuolelle. Näin ollen pankille myönnetty valtion takaama maksuvalmiustuki antaa sille edun. Koska maksuvalmiusapu on rajoitettu pankkisektoriin, toimenpide on valikoiva. Koska valtion takaama maksuvalmiusapu myös antaa pankille mahdollisuuden jatkaa toimintaansa markkinoilla ja välttää maksukyvyttömyys ja markkinoilta poistuminen, se vääristää kilpailua. Koska pankki toimii muissa jäsenvaltioissa ja koska muiden jäsenvaltioiden rahoituslaitokset toimivat tai ovat mahdollisesti kiinnostuneita toimimaan Kreikassa, pankille myönnetty etu vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (214) Edellä kuvatun perusteella komissio katsoo, että valtion takaama maksuvalmiusapu (toimenpide L2) on valtiontukea. Valtion takaaman maksuvalmiusavun määrä on vaihdellut ajan mittaan. Joulukuun 31 päivänä 2012 se oli noin 31,4 miljardia euroa. Vuonna 2013 maksuvalmiusavun määrä väheni voimakkaasti, ja sen määrä oli vuoden lopussa vain 750 miljoonaa euroa.

#### 7.1.3 Tuen olemassaolo Kreikan rahoitusvakausrahastosta myönnettyissä toimenpiteissä

##### 7.1.3.1 Ensimmäinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B1)

- (215) Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksen 5.1 jaksossa komissio on jo päättänyt, että ensimmäinen väliaikaisrahoitus on valtiontukea. Tukena saadun pääoman määrä oli 4,7 miljardia euroa.

##### 7.1.3.2 Toinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B2)

- (216) Toimenpide B2 toteutettiin Kreikan rahoitusvakausrahaston varoilla, joten se sisältää valtion varojen käyttöä, kuten Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 65 kappaleessa on selitetty.

<sup>(87)</sup> Katso alaviite 4.

<sup>(88)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 51.

<sup>(89)</sup> Ks. Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätös, johdanto-osan 41 kappale.

- (217) Edun olemassaolon osalta voidaan todeta, että toimenpide B2 nosti pankin pääomaosuuden tasolle, joka mahdollisti sen toiminnan jatkumisen markkinoilla ja eurojärjestelmän rahoituksen saannin. Lisäksi toimenpiteen B2 korvaus muodostuu ERVV:n velkakirjoille tältä ajalta kertyneestä korosta ja 1 prosentin lisämaksusta. Koska tämä korvaus on selvästi pienempi kuin korvaus vastaavista markkinoilla saatavilla olevista pääomainstrumenteista, pankki ei varmasti olisi pystynyt hankkimaan tällaista pääomamäärää näillä ehdoilla markkinoilta. Tästä syystä toimenpide B2 antoi pankille valtion varoin rahoitetun edun. Koska toimenpide myönnettiin vain pankille, se on luonteeltaan valikoiva.
- (218) Toimenpiteen B2 seurauksena pankin asema vahvistui, sillä sille annettiin pääomavaatimusten jatkuvan noudattamisen edellyttämät rahoitusvarat, mikä johti kilpailun vääristymiseen. Koska pankki harjoittaa toimintaa pankki-markkinoilla muissa jäsenvaltioissa ja koska muiden jäsenvaltioiden rahoituslaitoksia toimii tai olisi mahdollisesti kiinnostunut toimimaan Kreikassa, toimenpide B2 vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (219) Komissio katsoo, että toimenpide B2 on valtiontukea. Kansalliset viranomaiset ilmoittivat sen valtiontukea. Tukea saadun pääoman määrä oli 1 553 miljoonaa euroa.

#### 7.1.3.3 Sitoumuskirje (toimenpide B3)

- (220) Toimenpiteellä B3 Kreikan rahoitusvakausrahasto sitoutui myöntämään lisäpääoman, joka tarvittiin pankin pääomapohjan vahvistamiseen siihen määrään, jota Kreikan keskuspankki vaati vuoden 2012 stressitestin puitteissa. Rahoitusvakausrahasto saa varansa valtiolta. Tästä syystä komissio päätelee, että kirjeellä sitoudutaan myöntämään valtion varoja. Olosuhteet, joissa Kreikan rahoitusvakausrahasto voi myöntää tukea rahoituslaitoksille, on määriteltä ja rajattu tarkasti lainsäädännössä. Näin ollen kyseisten valtion varojen käyttö on katsottava valtion toimenpiteeksi. Kreikan rahoitusvakausrahasto sitoutui myöntämään jopa 1 082 miljoonaa euroa lisäpääomaa.
- (221) Sitoumuskirje antoi pankille edun, koska se vakuutti tallettajat siitä, että pankki pystyisi hankkimaan koko sen pääomamäärän, joka sen oli hankittava, toisin sanoen että Kreikan rahoitusvakausrahasto myöntäisi pääoman, jos pankki ei onnistuisi hankkimaan sitä markkinoilta. Sitoumus myös helpotti yksityisen pääoman hankintaa markkinoilta, koska sijoittajille vakuutettiin, että pankin epäonnistuessa hankkimaan osaa pääomasta markkinoilta Kreikan rahoitusvakausrahasto myöntää sen. Mikään yksityinen sijoittaja ei olisi suostunut tällaiseen sitoumukseen ennen kuin pääomapohjan vahvistamisen ehdot olisivat olleet tiedossa, ja tuona ajankohtana pankki oli suljettu pois pääomamarkkinoilta. Etu on valikoiva, sillä sitä ei myönnetty kaikille Kreikassa toimiville pankeille.
- (222) Koska pankki harjoittaa toimintaa muissa jäsenvaltioissa ja koska muiden jäsenvaltioiden rahoituslaitoksia toimii tai olisi mahdollisesti kiinnostunut toimimaan Kreikassa, toimenpide B3 todennäköisesti vaikuttaa myös jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristää kilpailua.
- (223) Näin ollen toimenpide B3 on tukea, ja Kreikan viranomaiset ilmoittivat sen valtiontukea.

#### 7.1.3.4 Kreikan rahoitusvakausrahaston osallistuminen kevään 2013 pääomapohjan vahvistamiseen vuoden 2013 stressitestissä havaitun pääomatarpeen kattamiseksi (toimenpide B4)

- (224) Kreikan rahoitusvakausrahasto osallistui vuoden 2012 stressitestissä havaitun pääomatarpeen kattamiseksi toteutettuun kevään 2013 pääomapohjan vahvistamiseen (toimenpide B4) muuntamalla osittain ensimmäisen ja toisen väliaikaisrahoituksen (toimenpiteet B1 ja B2) pysyväksi 5 891 miljoonan euron pääomakorotukseksi, joka toteutettiin kantaosakkeilla. Koska toimenpiteessä B4 on kyse jo myönnetyn tuen osittaisesta muuntamisesta, siihen sisältyy yhä valtion varojen käyttöä, mutta se ei lisää tuen nimellismäärää. Se kuitenkin lisää tietyn tuen nimellismäärän osalta pankille koituvaa etua (ja siten kilpailun vääristymistä), koska se on pysyvä eikä väliaikainen pääomapohjan vahvistaminen, kuten toimenpiteet B1 ja B2.
- (225) Komissio huomauttaa, että tällaista tukea ei myönnetty kaikille Kreikassa toimiville pankeille. Kilpailun vääristymisen ja kauppaan kohdistuvien vaikutusten osalta komissio huomauttaa esimerkiksi, että tuen avulla pankki pysyi jatkamaan toimintaansa muissa jäsenvaltioissa. Pankin likvidaatio olisi johtanut sen ulkomaantoimintojen päättymiseen joko niiden selvitystilaan asettamisen tai myynnin kautta. Lisäksi tietyt muiden jäsenvaltioiden pankit toimivat Kreikassa. Tästä syystä toimenpide vääristää kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Näin ollen komissio katsoo, että toimenpide B4 on valtiontukea.

#### 7.1.3.5 Päätelmät toimenpiteistä B1, B2, B3 ja B4

- (226) Toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4 ovat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Toimenpiteisiin B1, B2 ja B3 sisältyvän valtiontuen määrä on 7 335 miljoonaa euroa. Kuten 7.1.3.3 jaksossa on todettu, koska pankki onnistui hankkimaan yksityistä pääomaa 1 444 miljoonaa euroa kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen yhteydessä, ensimmäinen ja toinen väliaikaisrahoitus (toimenpiteet B1 ja B2) muunnettiin

vain osittain pysyväksi pääomankorotukseksi (toimenpide B4). Kreikan rahoitusvakausrahaston lupaama 1 082 miljoonan euron lisäpääoma (toimenpide B3) ei ollut tarpeellinen, eikä sitä myöskään maksettu. Valtion maksaman tuen määrä koostui sen vuoksi vain ensimmäisen ja toisen väliaikaisrahoituksen yhteissummasta eli 6 253 miljoonasta eurosta, josta osan pankki maksoi takaisin kuuden kuukauden kuluessa kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisesta (toimenpide B4), sillä yksityisten sijoitusten osuus ylitti sitoumuksen määrän.

- (227) Rakenneuudistustiedonannon 31 kohdassa todetaan, että tuen absoluuttisen määrän lisäksi komission on otettava huomioon tuki ”*suhteessa pankin riskipainotettuihin omaisuuseriin*”. Toimenpiteet B1, B2 ja B3 myönnettiin yhden vuoden aikana, huhtikuusta 2012 toukokuuhun 2013. Tänä aikana pankin riskipainotetut omaisuuserät lisääntyivät ostojen johdosta huomattavasti. Näin ollen herää kysymys, mitä riskipainotettujen omaisuuserien tasoa olisi käytettävä ja erityisesti pitäisikö valtiontukea arvioida kyseisen ajanjakson alussa vai sen lopussa vallinnutta riskipainotettujen omaisuuserien tasoa vasten. Toimenpiteillä B1, B2 ja B3 pyritään kattamaan Kreikan keskuspankin maaliskuussa 2012 (vuoden 2012 stressitesti) havaitsema pääomatarve. Toisin sanoen näiden toimenpiteiden kattamat pääomatarpeet olivat olemassa jo maaliskuussa 2012. Tästä syystä komissio katsoo, että toimenpiteisiin B1, B2 ja B3 sisältyvää tukimäärää olisi verrattava pankin riskipainotettujen omaisuuserien tasoon 31 päivänä maaliskuuta 2012. On myös syytä muistaa, että Kreikan keskuspankki ei maaliskuun 2012 jälkeen ja kevään 2013 pääomapohjan vahvistamiseen asti ottanut huomioon hankintoja, joita Kreikan pankit tekivät mukauttaakseen pääomatarpeitaan ylöspäin tai alaspäin. Tämä tekijä on lisäosoitus siitä, että toimenpiteet B1, B2, ja B3 olivat pankin lähialueeseen liittyviä tukitoimenpiteitä sellaisena kuin se oli olemassa 31 päivänä maaliskuuta 2012.
- (228) Ensimmäisen ja toisen väliaikaisrahoituksen (toimenpiteet B1 ja B2) sekä Kreikan rahoitusvakausrahaston sitoumusten (toimenpide B3) yhteenlaskettu määrä oli 7 335 miljoonaa euroa. Tämä määrä vastaa 21,5:tä prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä 31 päivänä maaliskuuta 2012.
- (229) Ensimmäisen ja toisen väliaikaisrahoituksen (toimenpiteet B1 ja B2) yhteenlaskettu määrä oli 6 253 miljoonaa euroa eli 18,4 prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä 31 päivänä maaliskuuta 2012.
- (230) Koska pankki onnistui hankkimaan yksityistä pääomaa, Kreikan rahoitusvakausrahaston lopullisesti pankkiin kan-  
taosakkeiden muodossa sijoittaman pääoman määrä oli yhteensä 5 891 miljoonaa euroa, joka on 17,3 prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä 31 päivänä maaliskuuta 2012.

#### 7.1.4 Päätelmät pankille myönnetyn tuen olemassaolosta ja tuen kokonaismäärästä

- (231) Toimenpiteet A, B1, B2, B3, B4, L1 ja L2 ovat SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Taulukko 11 sisältää yleiskatsauksen kyseisistä toimenpiteistä.

Taulukko 11

#### Yleiskatsaus pankille myönnetystä kokonaistuesta

| Viite                                                   | Toimenpide                     | Toimenpiteen tyyppi | Tuen määrä        | Tuki/riskipainotetut omaisuuserät |
|---------------------------------------------------------|--------------------------------|---------------------|-------------------|-----------------------------------|
| A                                                       | Etuoikeutetut osakkeet         | Pääomatuki          | 750 milj. euroa   | 2,1 %                             |
| B1                                                      | Ensimmäinen väliaikaisrahoitus | Pääomatuki          | 4 700 milj. euroa | 13,8 %                            |
| B2                                                      | Toinen väliaikaisrahoitus      |                     | 1 553 milj. euroa | 4,5 %                             |
| B3                                                      | Sitoumuskirje                  |                     | 1 082 milj. euroa | 3,2 %                             |
| Pankille myönnetty pääomatuki yhteensä A + B1 + B2 + B3 |                                |                     | 8 085 milj. euroa | 23,7 %                            |

| Viite                                                                                                  | Toimenpide                      | Toimenpiteen tyyppi             | Tuen määrä                                                                    | Tuki/riskipainotetut omaisuuserät |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| Pankille maksettu tuki yhteensä A + B1 + B2                                                            |                                 |                                 | 7 003 milj. euroa                                                             | 21,6 %                            |
| B4                                                                                                     | Pääomapohjan vahvistaminen      | Pääomatuki                      | 5 891 milj. euroa                                                             | 17,3 %                            |
| Pankille maksettu tuki yhteensä vähennettynä kuuden kuukauden kuluessa takaisin maksetun tuen määrällä |                                 |                                 | 6 641 milj. euroa                                                             | 19,4 %                            |
| Viite                                                                                                  | Toimenpide                      | Toimenpiteen tyyppi             | Tuen nimellismäärä                                                            |                                   |
| L1                                                                                                     | Maksuvalmiustuki                | Takaus<br>Joukkovelkakirjalaina | Takaukset: 9,9 miljardia euroa<br>Joukkovelkakirjalainat: 1,3 miljardia euroa |                                   |
| L2                                                                                                     | Valtion takaama maksuvalmiusapu | Rahoitus ja takaus              | 31,4 miljardia euroa                                                          |                                   |
| Pankille myönnetty maksuvalmiusapu yhteensä                                                            |                                 |                                 | 42,6 miljardia euroa                                                          |                                   |

## 7.2 TUEN SISÄMARKKINOILLE SOVELTUVUUDEN ARVIOINNIN OIKEUSPERUSTA

- (232) Kuten johdanto-osan 183 kappaleessa pääteltiin, tukitoimenpiteiden arvioinnin oikeusperustana olisi käytettävä SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohtaa <sup>(90)</sup>.
- (233) Finanssikriisin aikana komissio on kehittänyt sisämarkkinoille soveltuvuutta koskevia ehtoja erityyppisille tukitoimenpiteille. Tukitoimenpiteiden arviointiperiaatteet vahvistettiin ensimmäisen kerran vuoden 2008 pankkitiedonannossa.
- (234) Pääomapohjan vahvistamistoimenpiteitä koskevia ohjeita on pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa ja vuonna 2011 annetussa voimassaolon jatkamista koskevassa tiedonannossa.
- (235) Rakenneuudistustiedonannossa määritellään komission rakenneuudistussuunnitelmien arvioinnissa noudattama lähestymistapa erityisesti elinkelpoisuuden palauttamisen tarpeen, tuensaajan asianmukaisen maksuosuuden varmistamisen sekä kilpailun vääristymisen rajoittamisen osalta.
- (236) Tätä kehystä täydennettiin vuoden 2013 pankkitiedonannolla, jota sovelletaan 31 päivän heinäkuuta 2013 jälkeen ilmoitettuihin tai ilman komission etukäteistä hyväksyntää myönnettyihin tukitoimenpiteisiin.

### 7.2.1 Pankille myönnetyn maksuvalmiustuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arvioinnin oikeusperusta (toimenpide L1)

- (237) Pankin jo saama maksuvalmiustuki on hyväksytty lopullisesti peräkkäisillä päätöksillä, joilla hyväksyttiin Kreikan pankkien tukiohjelman toimenpiteet ja tukiohjelman muutokset ja jatkamiset <sup>(91)</sup>. Tulevaisuudessa pankille mahdollisesti myönnettävä maksuvalmiustuki on myönnettävä ohjelmasta, jonka komissio on asianmukaisesti hyväksynyt. Komission on hyväksyttävä tällaisen tuen ehdot ennen kuin sitä myönnetään, ja siksi sitä ei tarvitse arvioida lähemmin tässä päätöksessä.

### 7.2.2 Etuoikeutettujen osakkeiden sisämarkkinoille soveltuvuuden arvioinnin oikeusperusta (toimenpide A)

- (238) Etuoikeutettujen osakkeiden muodossa vuonna 2009 myönnetty pääomapohjan vahvistaminen (toimenpide A) myönnettiin pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä, joka hyväksyttiin vuonna 2008 osana vuoden 2008 pankkitiedonannon mukaista Kreikan pankkien tukiohjelmasta. Tästä syystä sitä ei tarvitse arvioida uudelleen vuoden 2008 pankkitiedonannon perusteella, vaan pelkkä rakenneuudistustiedonannon mukainen arviointi riittää.

<sup>(90)</sup> Lisäksi on huomattava, että Kreikka myönsi tukea pankille Kreikan pankkien tukiohjelmasta, jonka komissio oli hyväksynyt SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan perusteella, sekä Kreikan rahoitusvakausrahaston kautta, jonka perustaminen oli myös hyväksytty komission päätöksellä.

<sup>(91)</sup> Katso alaviite 6.

### 7.2.3 Valtion takaaman maksuvalmiusavun sisämarkkinoille soveltuvuuden arvioinnin oikeusperusta (toimenpide L2)

- (239) Valtion takaaman maksuvalmiusavun (toimenpide L2) sisämarkkinoille soveltuvuutta olisi ensin arvioitava vuoden 2008 pankkitiedonannon ja vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon perusteella. Valtion takaama maksuvalmiusapu, joka on myönnetty 1 päivän elokuuta 2013 jälkeen, kuuluu vuoden 2013 pankkitiedonannon soveltamisalaan.

### 7.2.4 Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttamien pääomapohjan vahvistamisten sisämarkkinoille soveltuvuuden arvioinnin oikeusperusta (toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4)

- (240) Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttamien pääomapohjan vahvistamisten (toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4) sisämarkkinoille soveltuvuutta erityisesti korvauksen osalta olisi ensin arvioitava vuoden 2008 pankkitiedonannon, pääomapohjan vahvistamista koskevan tiedonannon ja vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon perusteella. Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksessä komissio suhtautui epäillen toimenpiteen B1 yhdenmukaisuuteen näiden tiedonantojen kanssa. Koska nämä toimenpiteet toteutettiin ennen 1 päivää elokuuta 2013, ne eivät kuulu vuoden 2013 pankkitiedonannon soveltamisalaan. Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttamien pääomapohjan vahvistamisten (toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4) sisämarkkinoille soveltuvuutta olisi myös arvioitava rakenneuudistustiedonannon perusteella.

### 7.3 TOIMENPITEEN L2 YHDENMUKAISUUS VUODEN 2008 PANKKITIEDONANNON, PÄÄOMAPOHJAN VAHVISTAMISTA KOSKEVAN TIEDONANNON JA VUONNA 2011 ANNETUN VOIMASSAOLON JATKAMISTA KOSKEVAN TIEDONANNON KANSSA

- (241) Jotta tukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla, sen on täytettävä yleiset soveltuvuusstandardit, jotka ovat asianmukaisuus, tarpeellisuus ja oikeasuhteisuus.
- (242) Koska Kreikan pankit oli suljettu tukkurahoitusmarkkinoiden ulkopuolelle ja niistä tuli täysin riippuvaisia keskuspankin rahoituksesta, kuten johdanto-osan 37 kappaleessa on todettu, ja koska pankki ei voinut lainata riittävästi varoja tavanomaisten rahoitusoperaatioiden avulla, pankki tarvitsi valtion takaamaa maksuvalmiusapua hankkiakseen riittävän likviditeetin ja välttääkseen siten maksukyvyttömyyden. Komissio katsoo, että toimenpide L2 on asianmukainen mekanismi sen vakavan häiriön poistamiseksi, jonka pankin maksukyvyttömyys olisi aiheuttanut.
- (243) Koska valtion takaama maksuvalmiusapu aiheuttaa pankille suhteellisen korkeat rahoituskustannukset, pankilla on riittävä kannustin välttää turvautumista tähän rahoituslähteeseen toimintojensa kehittämiseksi. Pankin oli maksettava korkoa, joka oli [...] peruspistettä korkeampi kuin eurojärjestelmän tavanomaisista rahoitusoperaatioista maksettava korko. Lisäksi pankin oli maksettava [...] peruspisteen suuruinen takausmaksu valtiolle. Tämän tuloksena valtion takaaman maksuvalmiusavun kokonaiskustannukset pankille ovat paljon korkeammat kuin EKP:n rahoituksen normaalit kustannukset. Erityisesti edellisen ja jälkimmäisen välinen ero on suurempi kuin vuonna 2011 annetussa voimassaolon jatkamista koskevassa tiedonannossa vaaditun takausmaksun taso. Näin ollen valtion perimää kokonaiskorvausta voidaan pitää riittävänä. Kreikan keskuspankki ja EKP tarkastelevat säännöllisesti valtion takaaman maksuvalmiusavun määrää pankin todellisten tarpeiden perusteella. Ne seuraavat tarkasti sen käyttöä ja varmistavat, että se rajataan välttämättömään. Tästä syystä toimenpiteellä L2 ei anneta pankille ylimääräistä likviditeettiä, jota voitaisiin käyttää kilpailua vääristävien toimien rahoittamiseen. Sen määrä on rajattu välttämättömään.
- (244) Tällaisella valtion takaaman maksuvalmiusavun käytön tiukalla valvonnalla ja sen välttämättömään vähimmäismäärään rajaamisen säännöllisellä todentamisella varmistetaan myös, että tämä likviditeetti on oikeasuhteista eikä aiheuta kohtuutonta kilpailun vääristymistä. Komissio huomauttaa myös, että Kreikka on sitoutunut toteuttamaan joukon toimenpiteitä, joilla pyritään vähentämään kielteisiä heijastusvaikutuksia, kuten 7.6 kohdassa analysoitiin, ja myös tällä osaltaan varmistetaan, että maksuvalmiustukeen turvautuminen päättyy mahdollisimman pian ja että tällainen tuki on oikeasuhteista.

- (245) Näin ollen toimenpide L2 on vuoden 2008 pankkitiedonannon ja vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon mukainen. Koska vuoden 2013 pankkitiedonannossa ei asetettu takauksia koskevia lisävaatimuksia, toimenpide L2 on myös vuoden 2013 pankkitiedonannon mukainen.

### 7.4 TOIMENPITEIDEN B1, B2, B3 JA B4 YHDENMUKAISUUS VUODEN 2008 PANKKITIEDONANNON, PÄÄOMAPOHJAN VAHVISTAMISTA KOSKEVAN TIEDONANNON, VUONNA 2011 ANNETUN VOIMASSAOLON JATKAMISTA KOSKEVAN TIEDONANNON JA VUODEN 2013 PANKKITIEDONANNON KANSSA

- (246) Kuten johdanto-osan 241 kappaleessa on selitetty, jotta tukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan nojalla, sen on täytettävä yleiset soveltuvuusstandardit<sup>(92)</sup>, jotka ovat asianmukaisuus, tarpeellisuus ja oikeasuhteisuus.

<sup>(92)</sup> Ks. komission päätös asiassa NN 51/2008, Tanskan pankkien takausjärjestelmä, johdanto-osan 41 kappale (EUVL C 273, 28.10.2008, s. 2).

- (247) Pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa ja vuonna 2011 annetussa voimassaolon jatkamista koskevassa tiedonannossa annetaan lisäohjeita valtion pääomasijoituksista vaadittavasta korvaustasosta.

#### 7.4.1 Toimenpiteiden asianmukaisuus

- (248) Komissio katsoo, että Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttamat pääomapohjan vahvistamiset (toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4) ovat asianmukaisia, koska niiden ansiosta pankki pystyy noudattamaan pääomaa koskevia vaatimuksia. Ilman niitä pankki ei olisi voinut jatkaa toimintojaan ja olisi jäänyt EKP:n rahoitustoimien ulkopuolelle.
- (249) Tämän osalta komissio huomautti Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksessä, että pankki on yksi Kreikan suurimmista pankeista sekä lainanannon että talletusten suhteen. Tästä syystä pankki on Kreikan kannalta systemaattisesti merkittävä pankki. Näin ollen pankin maksukyvyttömyys olisi aiheuttanut Kreikan taloudessa vakavan häiriön. Silloisissa olosuhteissa Kreikan rahoituslaitosten oli vaikeaa saada rahoitusta. Rahoituksen puute rajoitti niiden kykyä antaa lainoja Kreikan taloudelle. Tässä toimintaympäristössä pankin maksukyvyttömyys olisi pahentanut talouden häiriötä. Lisäksi toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4 johtuivat lähinnä yksityissektorin osallistumisohjelmasta, joka oli hyvin poikkeuksellinen ja ennakoimaton tapahtuma, eivätkä pankin huonosta hallinnosta tai liiallisesta riskinotosta. Näin ollen toimenpiteillä vastataan lähinnä yksityissektorin osallistumisohjelman seurauksiin ja ylläpidetään rahoitusvakautta Kreikassa.
- (250) Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksessä komissio ilmaisi epäilyksensä siitä, oliko kaikki mahdolliset toimet toteutettu välittömästi sen välttämiseksi, että pankki tarvitsee uudelleen tukea tulevaisuudessa. Kuten tämän päätöksen johdanto-osan 140 ja 141 kappaleessa on todettu, Kreikka on sitoutunut toteuttamaan joukon pankin hallinto- ja ohjausjärjestelmään ja kaupallisiin toimintoihin liittyviä toimia. Kuten johdanto-osan 115, 116 ja 117 kappaleessa on kuvattu, pankki on myös järjestänyt toimintonsa perusteellisesti uudelleen ja toteuttanut jo monia kustannusten karsimisia. Näin ollen komission epäilykset on hälvennetty.
- (251) Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksessä komissio ilmaisi epäilyksensä myös siitä, oliko olemassa riittävät suojakeinot siltä varalta, että pankki joutuisi valtion määräysvaltaan, tai siltä varalta, että määräysvalta säilyisi yksityisillä osakkeenomistajilla, mutta suurin omistusosuus olisi valtiolla. Komissio panee merkille, että johdanto-osan 140 ja 141 kappaleessa kuvailluilla sitoumuksilla varmistetaan, että pankin luotto-operaatioita hoidetaan kaupallisin perustein ja että päivittäinen liiketoiminta suojataan valtion puuttumista vastaan. Kreikan rahoitusvakausrahaston ja pankin välillä sovittu niiden suhdetta koskeva kehys varmistaa myös, että valtion edut suurimpana osakkeenomistajana suojataan pankin johdon liiallista riskinottoa vastaan.
- (252) Näin ollen toimenpiteillä B1, B2, B3 ja B4 varmistetaan Kreikan rahoitusvakauden säilyttäminen. Merkittäviä toimia on toteutettu tulevien tappioiden minimoimiseksi ja sen varmistamiseksi, että epäasianmukainen hallinnointi ei vaaranna pankin toimintoja. Tällä perusteella komissio katsoo, että toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4 ovat asianmukaisia.

#### 7.4.2 Tarpeellisuus – tuen rajaaminen välttämättömään

- (253) Vuoden 2008 pankkitiedonannon mukaan tukitoimenpiteen on määrältään ja muodoltaan oltava tarpeellinen toimenpiteen tavoitteen saavuttamiseksi. Tämä merkitsee sitä, että pääomasijoituksen määrän on oltava tavoitteen saavuttamiseksi tarvittava pienin välttämätön määrä.
- (254) Kreikan keskuspankki laski pääomatuen määrän vuoden 2012 stressitestin puitteissa varmistaakseen, että rajoitettomien ensisijaisten omien varojen osuus pysyi tietyn tason yläpuolella vuosina 2012–2014, kuten taulukossa 3 esitettiin. Tästä syystä toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4 eivät anna pankille ylimääräistä pääomaa. Kuten johdanto-osan 250 kappaleessa on selitetty, on toteutettu toimia, joilla vähennetään riskiä siitä, että pankki saattaa tarvita lisätukea tulevaisuudessa.
- (255) Ensimmäisestä ja toisesta väliaikaisrahoituksesta (toimenpiteet B1 ja B2) maksetun korvauksen osalta komissio muistuttaa, että ne myönnettiin toukokuussa 2012 ja joulukuussa 2012 ja maksettiin luontoissuorituksina ERVV:n velkakirjoina. Kreikan rahoitusvakausrahasto on saanut korvauksena ERVV:n velkakirjojen suorituspäivämäärästä kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen päivämäärään asti ERVV:n velkakirjoille kertyneen koron sekä 1 prosentin suuruisen palkkion<sup>(93)</sup>. Kuten Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksessä korostettiin, tämä korvaus on pienempi kuin pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa määritelty 7–9 prosentin vaihteluväli. Pienen korvauksen ajanjakso oli kuitenkin rajattu yhteen vuoteen toimenpiteen B1 ja viiteen kuukauteen toimenpiteen B2 osalta (eli siihen asti, että väliaikaisrahoitus muunnettiin kantaosakkein toteutetuksi tavalliseksi pääomapohjan vahvistamiseksi eli toimenpiteeksi B4). Vaikka ensimmäinen ja toinen väliaikaisrahoitus eivät laukaisseet olemassa olevien osakkaiden omistamien osakkeiden arvon laimentumista, kevään 2013 pääomapohjan vahvistaminen, joka muodostui ensimmäisen ja toisen väliaikaisrahoituksen muuntamisesta, laimensi vahvasti

<sup>(93)</sup> Ks. johdanto-osan 96 kappale: kertyneet korot lasketaan Kreikan rahoitusvakausrahaston maksamaksi lisämaksusuudeksi ja vähennettiin siksi siitä maksusta, joka Kreikan rahoitusvakausrahaston oli suoritettava pankille kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen maksamiseksi.

näiden osakkaiden omistamien osakkeiden arvoa, koska niiden omistusosuus pankin pääomasta putosi 2,3 prosenttiin. Näin ensimmäisen väliaikaisrahoituksen päivämäärästä lähtien vallinnut epänormaali tilanne saatiin päätymään. Näin ollen Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksessä esitetyt epäilyt on hälvennetty.

- (256) Kun lisäksi otetaan huomioon pankin vaikeuksien epätyypillinen lähde, jossa tappiot johtuivat lähinnä valtion hyväksi tehdystä velan mitätöinnistä (yksityissektorin osallistumisohjelma ja velan takaisinosto, jotka antoivat valtiolle huomattavan edun eli velan vähennyksen) ja pitkittyneen taantumun seurauksista pankin kotimarkkinoilla, komissio voi hyväksyä tällaisen väliaikaisen poikkeuksen pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa asetetuista vakiokorvausta koskevista vaatimuksista <sup>(94)</sup>.
- (257) Toimenpide B3 oli sitoumus pääoman myöntämisestä tulevan pääomapohjan vahvistamisen yhteydessä. Tämä joulukuussa 2012 annettu sitoumus olisi voitu panna täytäntöön tosiasiallisena pääomasijoituksena touko-kesäkuussa 2013, vain viisi kuukautta myöhemmin, jolloin pankki toteutti pääomapohjan vahvistamisen. Koska pankki onnistui kuitenkin hankkimaan yksityistä pääomaa, Kreikan rahoitusvakausrahaston ei tarvinnut myöntää luvattua pääomasijoitusta. Koska kyseinen sitoumus myöntää pääomaa oli voimassa vain lyhyen ajan ja ottaen huomioon johdanto-osan 256 kappaleessa esitetyt syyt, on hyväksyttävää, että tästä sitoumuksesta ei maksettu korvausta.
- (258) Toimenpiteen B4 osalta voidaan todeta, että vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon 8 kohdan mukaan pääomasijoitukset olisi merkittävä riittävästi alennetulla osakkeen hinnalla, jossa on otettu huomioon laimentumisvaikutus, jotta voidaan kohtuudella varmistaa, että valtio saa riittävän korvauksen. Vaikka tässä pääomapohjan vahvistamisessa ei käytetty laimentumisvaikutuksen huomioon ottavaa merkittävästi alennettua osakkeen hintaa, käytännössä oli mahdotonta saada aikaan merkittävää alennusta teoreettisesta arvosta ennen merkintäoikeuksien irtoamista <sup>(95)</sup>. Ennen kevään 2013 pääomapohjan vahvistamista pankin pääoman arvo oli vain muutama sata miljoonaa euroa. Tällaisessa tilanteessa herää kysymys, olisiko silloiset osakkeenomistajat pitänyt jättää täysin ilman omistusosuutta. Komissio ottaa huomioon, että liikkeeseenlaskuhinta asetettiin 50 prosenttiin sen määrittämistä edeltäneiden 50 päivän keskihinnasta. Komissio ottaa myös huomioon sen, että silloisten osakkeenomistajien omistusosuus on laimentunut valtavasti, koska kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen jälkeen kyseisten osakkaiden omistusosuus pankin osakkeista oli vain 2,3 prosenttia. Näin ollen markkinahinnan lisäalennuksella olisi ollut hyvin vähäinen vaikutus Kreikan rahoitusvakausrahaston korvaukseen. Kun otetaan huomioon johdanto-osan 256 kappaleessa kuvattu Kreikan pankkien erityistilanne sekä se, että tuen tarve johtuu valtion hyväksi tehdystä velan mitätöinnistä, komissio katsoo, että liikkeeseenlaskuhinta on riittävän alhainen.
- (259) Kreikan rahoitusvakausrahasto myönsi kevään 2013 pääomapohjan vahvistamiseen osallistuneelle yksityiselle sijoittajalle optio-oikeuden kutakin merkittyä osaketta kohti. Se myönsi kyseiset optio-oikeudet vastikkeettomasti. Kuten johdanto-osan 106 kappaleessa on selitetty, kukin optio-oikeus antaa oikeuden ostaa 4,48 Kreikan rahoitusvakausrahaston osaketta määrätyin aikavälein ja tiettyyn tavoitehintaan. Lunastushinta vastaa Kreikan rahoitusvakausrahaston merkintähintaa, johon lisätään vuotuinen korko (4 % ensimmäisenä vuotena, 5 % toisena vuotena, 6 % kolmantena vuotena, 7 % neljäntenä vuotena ja sen jälkeen 8 %:n vuotustettu korko viimeisen kuuden kuukauden osalta). Kreikan rahoitusvakausrahaston saama korvaus omistamistaan osakkeista rajoittuu tosiasiallisesti siis kyseisille tasoille. Tämä korvaus on pienempi kuin pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa määritelty 7–9 prosentin vaihteluväli. Koska optio-oikeudet olivat keskeisessä asemassa pankin kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen yhteydessä toteuttamien uusmerkinnän ja suunnatun annin onnistumisen kannalta, komissio katsoo, että kyseisten optio-oikeuksien ansiosta pankki pystyi vähentämään tuen määrää 1 444 miljoonalla eurolla. Koska ennen pääomapohjan vahvistamista pankin vakavaraisuussuhde oli alhainen ja vallinneet olosuhteet erittäin epävarmat, tuolloin käytettävissä olevat simulaatiot osoittivat, että ilman optio-oikeuksia yksityiset sijoittajat eivät olisi saaneet riittävää tuottoa sijoitukselleen eivätkä siten tehneet sijoitusta. Koska Kreikan rahoitusvakausrahasto saisi minimaalisen korvauksen, jos optio-oikeuksia käytettäisiin, ja koska talous- ja finanssipolitiikasta tehdyn yhteisymmärryspöytäkirjan tavoitteena oli hankkia yksityisiä sijoituksia, jotta jotkin pankit pysyisivät yksityisomistuksessa ja voitaisiin välttää tilanne, jossa rahoitusvakausrahasto hallitsisi koko pankkisektoria, komissio voi johdanto-osan 249 ja 256 kappaleessa selvitetystä syystä hyväksyä edellä kuvatun poikkeuksen pääomapohjan vahvistamista koskevassa tiedonannossa asetetuista vakiokorvausta koskevista vaatimuksista. Poikkeus voidaan hyväksyä myös siitä syystä, että Kreikan rahoitusvakausrahastosta annettu laki, sellaisena kuin se on muutettuna maaliskuussa 2014, ei sisällä säännöksiä muuttamisesta ilman optio-oikeuksia toteutettujen osakepääoman korotusten osalta. Lisäksi uusmerkinnän tapahtuessa voidaan muuttaa vain optio-oikeuksien tavoitehintoja ja muutokset voidaan toteuttaa vain jälkikäteen ja ne voivat kattaa vain summan, joka vastaa Kreikan rahoitusvakausrahaston merkintäetuoikeuksien myynnistä saatuja todellisia tuloja. Kreikka on lisäksi antanut sitoumuksen, jonka mukaan se pyytää toimenpiteelle komission hyväksynnän ennen Kreikan rahoitusvakausrahaston antamien optio-oikeuksien takaisinostoa, minkä ansiosta komissio voi varmistua siitä, että mahdolliset tulevat takaisinostot eivät vähennä edelleen rahoitusvakausrahastolle maksettavan korvauksen määrää tai lisää optio-oikeuksien haltijoille maksettavia korvauksia.

<sup>(94)</sup> Ks. myös 7.5.1 kohta.

<sup>(95)</sup> Teoreettinen arvo ennen merkintäoikeuden irtoamista (TERP) on yleisesti hyväksytty markkinamenetelmä osakepääoman korotuksen aiheuttaman laimentumisvaikutuksen määrittelemiseksi.

- (260) Sen osalta, että Kreikan rahoitusvakausrahaston osakkeet ovat äänioikeudettomia, komissio muistuttaa, että tuen tarve ei johdu enimmäkseen liiallisesta riskinotosta. Lisäksi talous- ja finanssipolitiikasta tehdyn yhteisymmärryspöytäkirjan tavoitteena oli pitää jotkin pankit yksityisomistuksessa. Rahoitusvakausrahaston suhteisiin sovellettava kehys ja äänioikeuksien automaattinen palauttaminen, mikäli rakenneuudistus suunnitelmaa ei toteuteta, antavat turvaa yksityisten omistajien liiallista riskinottoa vastaan. Lopuksi yksityissektorin osallistumishjelma ja joulukuun 2012 takaisinosto-ohjelma voidaan katsoa eräänlaisiksi valtiolle maksettaviksi korvauksiksi, koska kyseiset toimenpiteet pienensivät valtion velkaa pankille usean miljoonan euron arvosta. Edellä mainituista syistä komissio voi hyväksyä, että Kreikan rahoitusvakausrahastolle myönnettiin äänioikeudettomia osakkeita. Näin ollen komissio päättää, että toimenpide B4 oli tarpeellinen.
- (261) Toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4 ovat siten sekä määrältään että muodoltaan tarpeellisia pelastamistukena.

#### 7.4.3 Oikeasuhteisuus – toimenpiteet kielteisten heijastusvaikutusten rajoittamiseksi

- (262) Pankki on saanut hyvin suuren määrän valtiontukea. Tästä syystä tilanne voi aiheuttaa vakavaa kilpailun vääristymistä. Kreikka on kuitenkin sitoutunut toteuttamaan joukon toimenpiteitä, joilla pyritään vähentämään kielteisiä heijastusvaikutuksia. Näiden sitoumusten mukaan pankin toimintoja hoidetaan edelleen kaupalliselta pohjalta, kuten johdanto-osan 136 ja 137 kappaleessa selitetään. Kreikka on myös sitoutunut kieltämään yritysostot sekä myymään useita toimintoja, kuten johdanto-osan 138, 139 ja 143 kappaleessa on esitetty. Kilpailun vääristymisen rajoittamista arvioidaan lähemmin 7.6 jaksossa.
- (263) Pankkiin on myös nimitetty toimitsijamies valvomaan hallinto- ja ohjausjärjestelmään ja kaupallisiin toimintoihin liittyvien sitoumusten asianmukaista täytäntöönpanoa. Näin vältetään haitalliset muutokset pankin kaupallisissa käytännöissä ja vähennetään siten mahdollisia kielteisiä heijastusvaikutuksia.
- (264) Komissiolle toimitettiin 25 päivänä kesäkuuta 2014 uusi kattava rakenneuudistus suunnitelma. Tätä rakenneuudistus suunnitelmaa arvioidaan 7.6 jaksossa.
- (265) On siis todettava, että Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksessä esitetyt epäilyt on hälvennetty. Toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4 ovat vuoden 2008 pankkitiedonannon 15 kohdan perusteella oikeasuhteisia.

#### 7.4.4 Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttamien pääomapohjan vahvistamisten yhdenmukaisuus vuoden 2008 pankkitiedonannon, pääomapohjan vahvistamista koskevan tiedonannon ja vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon kanssa

- (266) Komissio päättää, että Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttamat pääomapohjan vahvistamiset (toimenpiteet B1, B2, B3 ja B4) ovat vuoden 2008 pankkitiedonannon 15 kohdan, pääomapohjan vahvistamista koskevan tiedonannon sekä vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon perusteella asianmukaisia, tarpeellisia ja oikeasuhteisia. Toimenpiteet B1, B2, B3 and B4 ovat näin ollen yhdenmukaisia vuoden 2008 pankkitiedonannon, pääomapohjan vahvistamista koskevan tiedonannon sekä vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon kanssa.

#### 7.5 ATEN SIIRRETTÄVIEN TOIMINTOJEN, GENIKIN, KYPROSLAISTEN PANKKIEN SIIRRETTÄVIEN TOIMINTOJEN JA MBG:N OSTON YHDENMUKAISUUS RAKENNEUUDISTUSTIEDONANNON KANSSA

- (267) Rakenneuudistustiedonannon 23 kohdassa selitetään, että tukea saaville pankeille ei voida myöntää valtiontukea, jolla rahoitetaan muiden yritysten osakkeiden hankintaa, ellei se ole välttämätöntä yrityksen elinkelpoisuuden palauttamiseksi. Lisäksi rakenneuudistustiedonannon 40 ja 41 kohdassa todetaan, että pankkien ei pitäisi käyttää valtiontukea kilpailevien yritysten ostamiseen, paitsi jos hankinta on osa vakauttamisprosessia, joka on välttämätön rahoitusjärjestelmän vakauden palauttamiseksi tai tehokkaan kilpailun varmistamiseksi. Lisäksi ne voivat vaarantaa elinkelpoisuuden palauttamisen tai vaikeuttaa sitä. Tästä syystä komission on arvioitava, voidaanko pankin tekemien yritysostojen katsoa olevan rakenneuudistustiedonannon mukaisia.

##### 7.5.1 ATEn siirrettävien toimintojen oston yhdenmukaisuus rakenneuudistustiedonannon kanssa

###### 7.5.1.1 ATEn siirrettävien toimintojen oston vaikutus pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen

- (268) ATEn siirrettävien toimintojen oston kautta pankki sai haltuunsa suuren talletussalkun ja huomattavasti pienemmän nettolainasalkun<sup>(96)</sup>. Näin ollen osto osaltaan pienensi merkittävästi pankin hyvin korkeaa lainojen ja talletusten suhdetta.

<sup>(96)</sup> Ks. johdanto-osan 55 kappale.

(269) Lisäksi oston kautta saavutettiin huomattavia synergioita, kuten kustannussynergioita konttoreiden ja henkilökunnan määrän vähentämisen sekä IT-järjestelmien integroinnin kautta sekä rahoitus- ja tuottosynergioita.

(270) Tästä syystä komissio katsoo, että osto vaikuttaa myönteisesti pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseen.

#### *7.5.1.2 ATEn siirrettävien toimintojen oston vaikutus pankin tarvitseman tuen määrään*

(271) Rakenneuudistustiedonannon 23 kohdan mukaan rakenneuudistustukea ei saisi käyttää muiden yritysten ostoon vaan ainoastaan sellaisten rakenneuudistuskustannusten kattamiseen, jotka ovat välttämättömiä pankin elinkelpoisuuden palauttamiseksi.

(272) Pankin maksama korvaus ATEn siirrettävien toimintojen ostosta oli 0,6 prosenttia siirrettyjen talletusten arvosta eli yhteensä noin 95 miljoonaa euroa. Kyseinen summa vastaa noin 0,2:ta prosenttia pankin kokonaisvaroista ostohetkellä. Summaa voidaan siten pitää pienenä muttei vähäpätöisenä.

(273) ATEn siirrettävien toimintojen osto paransi huomattavasti pankin erittäin rasittunutta likviditeettiasemaa ja lisäsi merkittävästi sen elinkelpoisuutta. Komissio muistuttaa, että [...]. Näin ollen voidaan katsoa, että kyseinen osto-toimenpide ja alhainen kauppahinta ovat välttämättömiä pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisen kannalta ja että ne kuuluvat rakenneuudistustiedonannon 23 kohdan poikkeuksen soveltamisalaan.

#### *7.5.1.3 ATEn siirrettävien toimintojen oston kilpailua vääristävä vaikutus*

(274) Rakenneuudistustiedonannon 39 ja 40 kohdan mukaan rakenneuudistustukea ei saisi käyttää tukea saamattomien yritysten vahingoksi eikä varsinkaan kilpailevien yritysten ostoon. Rakenneuudistustiedonannon 41 kohdassa todetaan myös, että yritysostot voidaan hyväksyä, jos ne ovat osa vakauttamisprosessia, joka on välttämätön rahoitusjärjestelmän vakauden palauttamiseksi tai tehokkaan kilpailun varmistamiseksi. Tällaisissa olosuhteissa ostoprosessin olisi oltava tasapuolinen ja ostolla olisi varmistettava tehokas kilpailu merkityksellisillä markkinoilla.

(275) Kun Kreikan keskuspankki arvioi kaikkien kreikkalaisten pankkien elinkelpoisuutta vuoden 2012 alkupuolella, se katsoi, että ATE ei ollut elinkelpoinen pankki itsenäisenä yksikkönä. Lisäksi Kreikan keskuspankki tutki eri vaihtoehtoja ATEn osalta (kuten sen likvidointi) ja päätteli, että ATEn siirrettävien toimintojen myynti on kaikkein houkuttelevin vaihtoehto, sillä sen toteuttamisriski olisi pienempi ja kustannukset mahdollisimman alhaiset Kreikan kannalta. Ostoa voidaan siten pitää osana rakenneuudistustiedonannon 41 kohdassa kuvatun kaltaista rahoitusvakauden palauttamiseksi välttämätöntä vakauttamisprosessia.

(276) Lisäksi yksikään tukea saamaton tarjoaja ei toimittanut tarjousta ATEn siirrettävien toimintojen ostamiseksi.

(277) Koska Kreikan kilpailuviranomainen<sup>(97)</sup> hyväksyi ATEn siirrettävien toimintojen oston, komissio olettaa, että myyntimenettelyn lopputulos ei vaaranna tehokasta kilpailua Kreikassa.

(278) Näin ollen ATEn siirrettävien toimintojen osto on rakenneuudistustiedonannon 4 jakson mukainen.

#### *7.5.1.4 Päätelmä ATEn siirrettävien toimintojen ostosta*

(279) Komissio päätelee, että ottaen huomioon Kreikan pankkien ainutlaatuinen tilanne ja ATEn siirrettävien toimintojen oston erityispiirteet, osto on rakenneuudistustiedonannossa asetettujen vaatimusten mukainen.

### **7.5.2 Genikin oston yhdenmukaisuus rakenneuudistustiedonannon kanssa**

#### *7.5.2.1 Genikin oston vaikutus pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen*

(280) Toiminnan kannattavuuden osalta Genikin osto edistää pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamista. Pankin ostoajankohtana toimittaman analyysin mukaan kahden samoilla maantieteellisillä markkinoilla toimivan pankin sulautuminen luo merkittävää synergiaa esimerkiksi henkilöstön vähentämisen ja konttorien sulkemisen muodossa. Pankki ostaa Genikin asiakkaat ja tallettajat ja vähentää siten huomattavasti jakelukustannuksia.

(281) Likviditeettiaseman osalta voidaan todeta, kuten johdanto-osan 65 kappaleessa on kuvattu, että Genikin talletusten määrä oli sen nettolainoja suurempi. Näin ollen osto paransi pankin likviditeettiä ja auttoi sitä pienentämään lainojen ja talletusten välistä suhdetta. Lisäksi Genikin pääomitus oli riittävä ennen sen myymistä pankille. Osto ei siis todennäköisesti tule aiheuttamaan lisäpääoman tarvetta pankille.

<sup>(97)</sup> [http://www.epant.gr/apofasi\\_details.php?Lang=gr&id=345&mid=689](http://www.epant.gr/apofasi_details.php?Lang=gr&id=345&mid=689)

- (282) Näin ollen ostolla oli myönteinen vaikutus pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseen.

#### 7.5.2.2 Genikin oston vaikutus pankin tarvitseman tuen määrään

- (283) Rakenneuudistustiedonannon 23 kohdan mukaan rakenneuudistustukea ei saisi käyttää muiden yritysten ostoon vaan ainoastaan sellaisten rakenneuudistuskustannusten kattamiseen, jotka ovat välttämättömiä pankin elinkelpoisuuden palauttamiseksi. Nyt käsiteltävässä tapauksessa, vaikka ostolla on positiivinen vaikutus pankin elinkelpoisuuteen, osto ei kuitenkaan ole rakenneuudistustiedonannon 23 kohdassa tarkoitetulla tavalla välttämätön pankin elinkelpoisuuden kannalta.
- (284) Pankki kuitenkin maksoi vain miljoona euroa Genikistä, mikä voidaan katsoa erittäin alhaiseksi ostohinnaksi. Lisäksi Genikin pääomitus oli riittävä, ja kauppaehdojen mukaisesti Société Générale sijoitti merkittävän summan pääomaa pankkiin<sup>(98)</sup>.
- (285) Komissio pääättelee, että transaktion erityispiirteiden vuoksi (asianmukaisesti pääomitetun pankin osto hyvin alhaisella ostohinnalla ja myyjän toteuttama pääomasijoitus pankkiin) osto ei ole lisännyt pankin pääomatarvetta. Näin ollen Genikin osto ei poikkeuksellisesti ole vastoin periaatetta, jonka mukaan tuki olisi rajattava välttämättömään.

#### 7.5.2.3 Genikin oston kilpailua vääristävä vaikutus

- (286) Kuten johdanto-osan 274 kappaleessa todetaan, rakenneuudistustiedonannon 39 ja 40 kohdan mukaan valtiontukea ei saisi käyttää tukea saamattomien yritysten vahingoksi eikä etenkin kilpailevien yritysten ostoon muutoin kuin poikkeustapauksissa.
- (287) Kun Kreikan keskuspankki arvioi kaikkien kreikkalaisten pankkien elinkelpoisuutta vuoden 2012 alkupuolella, se katsoi, että Geniki ei ollut elinkelpoinen pankki itsenäisenä yksikkönä. Geniki aiheutti suuria tappioita Société Généralelle, joka siksi tahtoi myydä Genikin ja, mikäli tämä ei olisi ollut mahdollista, olisi mahdollisesti antanut Genikin ajautua konkurssiin. Ostoa voidaan siten pitää osana rakenneuudistustiedonannon 41 kohdassa kuvatun kaltaista rahoitusvakauden palauttamiseksi välttämätöntä vakauttamisprosessia.
- (288) Lisäksi mikään tukea saamaton tarjoaja ei toimittanut hyväksyttävää tarjousta Genikin ostamiseksi. Näin ollen pankki ei syrjäyttänyt mitään tukea saamatonta tarjoajaa.
- (289) Koska Kreikan kilpailuviranomainen hyväksyi oston<sup>(99)</sup>, komissio olettaa, että myyntimenettelyn lopputulos ei vaaranna tehokasta kilpailua Kreikassa.
- (290) Lopuksi on todettava, että ostohinta oli erittäin alhainen. Näin ollen ei voida katsoa, että pankki käytti valtiontukea oston rahoittamiseen. Tätä taustaa vasten tarkasteltuna voidaan päätellä, että Genikin osto kuuluu rakenneuudistustiedonannon 41 kohdan poikkeuksen soveltamisalaan.

#### 7.5.2.4 Päätelmä Genikin ostopäätelmästä

- (291) Komissio pääättelee, että ottaen huomioon Kreikan pankkien ainutlaatuinen tilanne ja Genikin oston erityispiirteet osto on rakenneuudistustiedonannossa asetettujen vaatimusten mukainen.

### 7.5.3 Kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen oston yhdenmukaisuus rakenneuudistustiedonannon kanssa

#### 7.5.3.1 Kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen oston vaikutus pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen

- (292) Kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen osto parantaa pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuutta.
- (293) Pankin ostoajankohtana toimittaman analyysin mukaan osto luo huomattavaa synergiaa, muun muassa kustannussynergiaa hallinto- ja henkilöstökulujen ja talletuskustannusten supistamisen kautta. Oston jälkeen pankki on täysin integroinut kolmen kyproslaisen pankin Kreikan toiminnot omiin toimintoihinsa, nimennyt kaikki kolmen kyproslaisen pankin sivuliikkeet uudelleen ja järjeistänyt koko verkoston toimintaa.
- (294) Kolmen kyproslaisen pankin Kreikan toimintojen lainasalkkujen asema oli hyvä. Pankki osti kyseiset lainat huomattavasti niiden nimellisarvoa pienemmällä summalla: kauppahintaa alennettiin, koska hinnassa otettiin huomioon PIMCon stressitestin yhteydessä arvioimat tulevat tappiot. Riski siitä, että luottotappiot ylittäisivät alhaisessa kauppahinnassa jo huomioidut tappiot, on siten vähäinen.

<sup>(98)</sup> Ks. johdanto-osan 68 kappale.

<sup>(99)</sup> [http://www.epant.gr/news\\_details.php?Lang=en&id=89&nid=497](http://www.epant.gr/news_details.php?Lang=en&id=89&nid=497)

- (295) Lisäksi pankki osti suuren talletussalkun, jonka arvo vastasi lähes ostetun nettolainasalkun arvoa. Näin ollen pankki vahvisti likviditeettiasemaansa.
- (296) Näin ollen ostolla oli myönteinen vaikutus pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseen.

#### *7.5.3.2 Kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen oston vaikutus pankin tarvitseman tuen määrään*

- (297) Rakenneuudistustiedonannon 23 kohdan mukaan rakenneuudistustukea ei saisi käyttää muiden yritysten ostoon vaan ainoastaan sellaisten rakenneuudistuskustannusten kattamiseen, jotka ovat välttämättömiä pankin elinkelpoisuuden palauttamiseksi.
- (298) Kuten 7.3 kohdan analyysi osoittaa, tuen tarkoitus oli kattaa kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen ostajan pääomatarpeet, sillä kyseisten toimintojen osto varmistaisi Kreikan taloudellisen vakauden säilymisen. Summa, jonka pankki lopulta maksoi kyproslaisten pankkien siirrettävistä toiminnoista, oli huomattavasti ostetun salkun kirjanpitoarvoa alhaisempi. Kauppahinta oli jopa alhaisempi kuin lainasalkun arvo, jossa on otettu huomioon PIMCO:n stressitestin perusteella arvioimat tulevat tappiot. Kauppahinnan voidaan näin ollen katsoa olleen negatiivinen. Tätä päätelmää tukee se, että ostaessaan kyproslaisten pankkien siirrettävät toiminnot pankki kirjasi huomattavan suuren negatiivisen liikearvon, mikä lisäsi sen pääoman määrää.
- (299) Mikäli kuitenkin katsottaisiin, että pankki maksoi positiivisen kauppahinnan, komissio toteaa, että oston ennakkoehdon mukaisesti Kreikan rahoitusvakauserä oli antanut sitoumuksen ostajalle, jonka mukaan se myöntäisi ostajalle kauppahintaa vastaavan pääomasijoituksen. Rahoitusvakauserä toteutti sitoumuksensa mukaisen pääomapohjan vahvistamisen kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen yhteydessä. Kyseinen pääomasijoitus on tukea kyproslaisten pankkien siirrettäville toiminnoille eikä pankille, kuten edellä 6.2.1 kohdassa on selitetty. Näin ollen osto ei lisännyt pankille myönnettävän valtiontuen tarvetta.

- (300) Komissio päätelee, että epätavanomaisten kauppaehtoien johdosta (alhainen kauppahinta ja Kreikan rahoitusvakauserän antama sitoumus myöntää kauppahintaa vastaava pääomasijoitus) kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen osto ei poikkeuksellisesti ole vastoin periaatetta, jonka mukaan tuki olisi rajattava välttämättömään.

#### *7.5.3.3 Kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen oston kilpailua vääristävä vaikutus*

- (301) Kuten johdanto-osan 274 kappaleessa todetaan, rakenneuudistustiedonannon 39 ja 40 kohdan mukaan valtiontukea ei saisi käyttää tukea saamattomien yritysten vahingoksi eikä etenkään kilpailevien yritysten ostoon muutoin kuin poikkeustapauksissa.
- (302) Kyproslaisten pankkien Kreikan toimintojen myynnin tarkoitus oli turvata Kreikan pankkijärjestelmän vakaus ja varmistaa, että kyproslaiset pankit voisivat myydä kyseiset liiketoimet ennen arvon todennäköistä pienenymistä. Ostoa voidaan siten pitää osana rakenneuudistustiedonannon 41 kohdassa kuvatun kaltaista rahoitusvakauserän palauttamiseksi välttämätöntä vakauttamisprosessia.
- (303) Lisäksi yksikään tukea saamaton tarjoaja ei toimittanut hyväksyttävää tarjousta kolmen kyproslaisen pankin ostamiseksi. Myyntimenettely toteutettiin avoimesti, läpinäkyvästi ja syrjimättömästi.
- (304) Koska Kreikan kilpailuviranomainen hyväksyi oston<sup>(100)</sup>, komissio olettaa, että myyntimenettelyn lopputulos ei vaaranna tehokasta kilpailua Kreikassa.
- (305) Tätä taustaa vasten tarkasteltuna voidaan päätellä, että kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen osto kuuluu rakenneuudistustiedonannon 41 kohdan poikkeuksen soveltamisalaan.

#### *7.5.3.4 Päätelmä kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen oston*

- (306) Komissio päätelee, että ottaen huomioon Kreikan pankkien ainutlaatuinen tilanne ja kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen oston erityispiirteet osto on rakenneuudistustiedonannossa asetettujen vaatimusten mukainen.

### **7.5.4 MBG:n oston yhdenmukaisuus rakenneuudistustiedonannon kanssa**

#### *7.5.4.1 MBG:n oston vaikutus pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuteen*

- (307) Täysimääräisesti pääomitetun MBG:n osto parantaa pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuutta.

<sup>(100)</sup> [http://www.epant.gr/apofasi\\_details.php?Lang=gr&id=352&nid=713](http://www.epant.gr/apofasi_details.php?Lang=gr&id=352&nid=713)

- (308) Pankin ostoajankohtana toimittaman analyysin mukaan osto luo huomattavaa synergiaa, kuten kustannussynergiaa konttoreiden ja henkilökunnan määrän vähentämisen ja alhaisempien talletuskustannusten kautta sekä tuottosynergiaa. Pankki on oston jälkeen täysin integroinut MBG:n toiminnot omiin toimintoihinsa.
- (309) Lisäksi, koska MBG oli päämitetty asianmukaisesti ennen sen myymistä pankille ja koska pankki maksoi MBG:stä miljoonan euron kauppahinnan, osto ei todennäköisesti aiheuta lisäpääoman tarvetta pankille. Myyjä on lisäksi osana kauppaehtoja antanut sitoumuksensa myöntää 400 miljoonan euron pääomasijoituksen pankille. Kyseinen sitoumus pantiin täytäntöön kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen yhteydessä, jolloin BCP myönsi pankille 400 miljoonan euron pääomasijoituksen.
- (310) Komissio päätelee, että ostolla on positiivinen vaikutus pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisen kannalta ja että MBG:n kauppahinta oli alhainen eikä siten estänyt tuen rajoittamista välttämättömään.

#### 7.5.4.2 MBG:n oston vaikutus pankin tarvitseman tuen määrään

- (311) Rakenneuudistustiedonannon 23 kohdan mukaan rakenneuudistustukea ei saisi käyttää muiden yritysten ostoon vaan ainoastaan sellaisten rakenneuudistuskustannusten kattamiseen, jotka ovat välttämättömiä pankin elinkelpoisuuden palauttamiseksi. Nyt käsiteltävässä tapauksessa, vaikka ostolla on positiivinen vaikutus pankin elinkelpoisuuteen, osto ei kuitenkaan ole rakenneuudistustiedonannon 23 kohdassa tarkoitetulla tavalla välttämätön pankin elinkelpoisuuden kannalta.
- (312) Pankki kuitenkin maksoi vain miljoona euroa MBG:stä, mikä voidaan katsoa erittäin alhaiseksi ostohinnaksi. Lisäksi BCP oli asianmukaisesti päämittanut MBG:n ja kauppaehtojen mukaisesti sijoitti 400 miljoonaa euroa pääomaa pankkiin <sup>(101)</sup>.
- (313) Komissio päätelee, että transaktion erityispiirteiden vuoksi (asianmukaisesti päämitetun pankin osto hyvin alhaisella ostohinnalla ja myyjän toteuttama pääomasijoitus pankkiin) osto ei lisää pankin pääomatarvetta. Näin ollen MBG:n osto ei poikkeuksellisesti ole vastoin periaatetta, jonka mukaan tuki on rajattava välttämättömään.

#### 7.5.4.3 MBG:n oston kilpailua vääristävä vaikutus

- (314) Kuten johdanto-osan 274 kappaleessa todetaan, rakenneuudistustiedonannon 39 ja 40 kohdan mukaan valtiontukea ei saisi käyttää tukea saamattomien yritysten vahingoksi eikä etenkin kilpailevien yritysten ostoon muutoin kuin poikkeustapauksissa.
- (315) Kun Kreikan keskuspankki arvioi kaikkien kreikkalaisten pankkien elinkelpoisuutta vuoden 2012 alkupuolella, se katsoi, että MBG ei ollut elinkelpoinen pankki itsenäisenä yksikkönä. MBG aiheutti suuria tappioita BCP:lle, joka siksi tahtoi myydä MBG:n ja, mikäli tämä ei olisi ollut mahdollista, olisi mahdollisesti antanut MBG:n ajautua konkurssiin. Lisäksi MBG:n myynti oli osa BCP:n rakenneuudistussuunnitelmaa <sup>(102)</sup>. Ostoa voidaan siten pitää osana rakenneuudistustiedonannon 41 kohdassa kuvatun kaltaista rahoitusvakauden palauttamiseksi välttämätöntä vakauttamisprosessia.
- (316) Lisäksi yksikään tukea saamaton tarjoaja ei toimittanut hyväksyttävää tarjousta MBG:n ostamiseksi.
- (317) Tätä taustaa vasten tarkasteltuna voidaan päätellä, että MBG:n osto kuuluu rakenneuudistustiedonannon 41 kohdan poikkeuksen soveltamisalaan.

#### 7.5.4.4 Päätelmä MBG:n ostopäätöksestä

- (318) Komissio päätelee, että ottaen huomioon Kreikan pankkien ainutlaatuinen tilanne ja MBG:n oston erityispiirteet osto on rakenneuudistustiedonannossa asetettujen vaatimusten mukainen.

### 7.6 TOIMENPITEIDEN A, B1, B2, B3 JA B4 YHDENMUKAISUUS RAKENNEUUDISTUSTIEDONANNON KANSSA

#### 7.6.1 Vaikkeuksien lähteet ja vaikutukset rakenneuudistustiedonantoon perustuvaan arviointiin

- (319) Kuten 2.1.1 ja 2.1.2 jaksossa todettiin, pankin vaikeudet johtuvat lähinnä Kreikan valtionvelkakriisistä ja Kreikan ja Etelä-Euroopan syvästä taantumasta. Ensin mainitun tekijän osalta voidaan todeta, että Kreikka suljettiin rahoitusmarkkinoiden ulkopuolelle ja se joutui neuvottelemaan kotimaisten ja kansainvälisten velkojensa kanssa sopimuksen, ns. yksityissektorin osallistumisohjelman, joka johti valtion kohdistuvien vaatimusten aliarvostukseen 53,3 prosentilla. Lisäksi 31,5 prosenttia vaatimuksista vaihdettiin uusiin Kreikan valtion joukkovelkakirjoihin, joiden korot olivat alempia ja eräntymisajat pidempiä. Valtio osti joulukuussa 2012 nämä uudet Kreikan valtion joukkovelkakirjat takaisin Kreikan pankeilta hinnalla, joka oli 30,2–40,1 prosenttia niiden nimellisarvosta, jolloin

<sup>(101)</sup> Ks. johdanto-osan 80 kappale.

<sup>(102)</sup> Komission päätös, annettu 30 päivänä elokuuta 2013, asiassa SA.34724 "Banco Comercial Português (BCP) -konsernin rakenneuudistus", ei vielä julkaistu.

Kreikan pankeille realisoitui lisätappioita. Yksityissektorin osallistumisohjelman ja velan takaisinoston pankin pääomatilanteeseen aiheuttaman vaikutuksen lisäksi pankki kärsi vuoden 2010 ja vuoden 2012 puolivälin välillä valtavasta talletuspaosta, joka johtui riskistä, että Kreikka joutuisi jättämään euroalueen kestävämmän julkisen velan ja taloudellisen taantuman seurauksena.

- (320) Pankille myönnetyn tuen eli toimenpiteiden B1, B2, B3 ja B4 määrä on 7 335 miljoonaa euroa, mikä on suurempi kuin yksityissektorin osallistumisohjelman seurauksena kirjattujen tappioiden määrä (5 911 miljoonaa euroa).
- (321) Suuri osa pääomatarpeesta johtuu rahoituslaitoksen normaalista altistumisesta kotivaltionsa valtionvelkariskille. Tähän seikkaan viitattiin myös Piraeusta koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 63 ja 74 kappaleessa. Näin ollen pankin tarve puuttua moraalikatokysymyksiin rakenneuudistussuunnitelmassaan on pienempi kuin muiden tukea saaneiden rahoituslaitosten, joille oli kertynyt liiallisia riskejä. Koska tukitoimenpiteiden kilpailua vääristävä vaikutus on vähäisempi, kilpailun vääristymistä rajoittavia toimenpiteitä olisi vastaavasti lievennettävä. Koska yksityissektorin osallistumisohjelma ja velan takaisinosto muodostavat velan mitätöinnin valtion hyväksi, valtion saama korvaus pankkien pääomapolun vahvistamisesta voi olla pienempi. Komissio toteaa myös, että pankki altistui Kreikan valtionvelkariskille pahemmin kuin eräät muut Kreikan suuret pankit<sup>(103)</sup>. Tästä syystä kaikkien Kreikan valtion joukkovelkakirjoista aiheutuneiden tappioiden ei voida katsoa johtuvan rahoituslaitoksen normaalista altistumisesta sen kotivaltion valtionvelkariskille.
- (322) Toinen pankin tappioiden lähde ovat sen Kreikan kotitalouksille ja yrityksille antamien luottojen aiheuttamat tappiot. Komissio katsoo, että nämä tappiot johtuvat lähinnä BKT:n poikkeuksellisen jyrkästä ja pitkäaikaisesta noin 25 prosentin supistumisesta viiden vuoden kuluessa eivätkä pankin riskialttiista lainauskäytännöistä. Tämän seurauksena näiden tappioiden kattamiseksi myönnetty tuki ei aiheuta moraalikatoa, kuten tapahtuu, jos tuella suojellaan pankkia aikaisemman riskialttiin toiminnan seurauksilta. Tästä syystä tuki vääristää kilpailua vähemmän<sup>(104)</sup>.
- (323) Osa pankin pääomatarpeista ja luottotappioista tulee kuitenkin eräistä kansainvälisistä tytäryhtiöistä. Pankin pääomatarpeiden määrittämiseksi vuonna 2012 tehdyissä stressitesteissä myös todettiin, että osa pääomatarpeista johtui ulkomaisten luottojen aiheuttamista tappioista. Näiden lainojen luottotappioiden ennustettu määrä oli 1 314 miljoonaa euroa perusskenaariossa ja 1 624 miljoonaa euroa epäedullisessa skenaariossa. Useat kyseisistä ulkomaisista yrityksistä ovat olleet tappiollisia viime vuosina. Kansainvälisistä toiminnoista aiheutuvien tappioiden yhteissumma ennen veroja oli 244 miljoonaa euroa vuonna 2012<sup>(105)</sup>. Ulkomaiset omaisuususerät lisäksi heikensivät pankin maksuvalmiutta.
- (324) Näin ollen merkittävä osa tappioista ja niistä syntyvästä tukitarpeesta kuuluu vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon 14 kohdan soveltamisalaan, minkä ansiosta komissio voi lieventää vaatimuksiin. Osa tukitarpeesta on peräisin Kreikan poikkeuksellisen syvästä ja pitkästä lamasta eikä riskiluotoista. Tällaisissa olosuhteissa myönnetty tuki ei aiheuta moraalikatoa ja vääristää sen vuoksi vähemmän kilpailua.
- (325) Lisäksi osa tukitarpeesta johtuu pankin omasta riskinotosta etenkin sen suuren Kreikan valtion joukkovelkakirjojen omistuksen ja sen ulkomaisten tytäryhtiöiden osalta.

## 7.6.2 Elinkelpoisuus

- (326) Rakenneuudistussuunnitelmalla on varmistettava, että rahoituslaitos pystyy palauttamaan pitkän aikavälin elinkelpoisuutensa rakenneuudistusjakson loppuun mennessä (rakenneuudistustiedonannon 2 jakso). Käsillä olevassa tapauksessa rakenneuudistusjaksoksi määritellään tämän päätöksen hyväksymispäivämäärän ja 31 päivän joulukuuta 2018 välinen ajanjakso.
- (327) Rakenneuudistustiedonannon 9–11 kohdan mukaisesti Kreikka toimitti kattavan ja yksityiskohtaisen rakenneuudistussuunnitelman, jossa annetaan täydelliset tiedot pankin liiketoimintamallista. Suunnitelmassa myös yksilöidään pankin vaikeuksien syyt sekä sen kaikkien elinkelpoisuutta koskevien ongelmien ratkaisemiseksi toteutetut toimenpiteet. Rakenneuudistussuunnitelmassa kuvaillaan erityisesti valittu strategia, jonka avulla on tarkoitus säilyttää pankin toiminnan tehokkuus ja ratkaista seuraavat ongelmat: järjestämättömien lainojen suuri määrä, sen haavoittuva maksuvalmius- ja pääomatilanne sekä sen ulkomaiset tytäryritykset, jotka turvautuvat rahoituksensa ja pääomansa osalta emoyhtiönsä.

<sup>(103)</sup> Ks. taulukko 2.

<sup>(104)</sup> Ks. rakenneuudistustiedonannon 28 kohta sekä toimenpiteistä C 11/09 (ex NN 53b/08, NN 2/10 ja N 19/10), jonka Alankomaiden valtio on toteuttanut ABN AMRO Group NV:n (perustettu Fortis Bank Nederlandin ja ABN AMRO N:n fuusiossa) hyväksi, 5 päivänä huhtikuuta 2011 annetun komission päätöksen johdanto-osan 320 kappale (EUVL L 333, 15.12.2011, s. 1).

<sup>(105)</sup> <http://www.piraeusbankgroup.com/en/investors/financials/presentation-audio-archive>

#### 7.6.2.1 Kreikassa harjoitettava pankkitoiminta

- (328) Maksuvalmiuden <sup>(106)</sup> ja pankin eurojärjestelmän rahoituksesta riippuvuuden osalta rakenneuudistussuunnitelmassa ennustetaan taseen vähäistä kasvua Kreikassa ja odotetaan talletuskannan kasvavan jälleen. Jo vähentynyt riippuvuus maksuvalmiusavusta vähenee edelleen, mikä myös auttaa pankkia vähentämään rahoituskustannuksiaan.
- (329) Johdanto-osan 137 kappaleessa kuvaillulla lainojen ja talletusten suhdetta koskevalla sitoumuksella varmistetaan, että pankin taseen rakenne saadaan kestäväksi rakenneuudistusjakson loppuun mennessä. Arvopaperien ja muiden ydintoiminnan ulkopuolisten toimintojen myynti vahvistaa myös pankin likviditeettiasemaa. Pankin edelleen heikon likviditeettiaseman vuoksi komissio voi hyväksyä Kreikan viranomaisten pyynnön saada myöntää pankille likviditeettiä Kreikan pankkien tukiohjelman takaustoimenpiteistä ja valtion joukkovelkakirjojen lainaustoimenpiteistä sekä valtion takaaman maksuvalmiusavun kautta.
- (330) Rahoituskustannustensa pienentämiseksi Kreikka on myös antanut sitoumuksen, että pankki jatkaa talletuksista Kreikassa maksamiensa korkojen alentamista, kuten johdanto-osan 137 kappaleessa kuvailtiin. Tällainen talletuskustannusten pienentäminen on keskeinen tekijä, jotta voidaan parantaa pankin kannattavuutta ennen varauksia.
- (331) Kriisin alusta lähtien pankki on tehnyt merkittäviä yritysostoja, jotka ovat huomattavasti kasvattaneet pankin kokoa ja sen talletuskantaa. Pankki on myös ennätysajassa onnistunut integroimaan ostetut yritykset omiin toimintoihinsa. Tällä hetkellä pankki pyrkii saavuttamaan kaikki kyseisten ostojen mahdollistamat synergiaedut. Se on ryhtynyt rationalisoimaan kaupallista verkostoaan Kreikassa vähentämällä konttoreidensa ja työntekijöidensä määrää <sup>(107)</sup>. Vuoteen 2017 mennessä pankin kokonaiskustannukset Kreikassa vähenevät vielä [...] prosenttia vuoteen 2013 verrattuna. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi Kreikka on antanut sitoumuksen, että pankki vähentää konttoreitaan ja työntekijöitään Kreikassa niin, että määrät ovat [...] ja [...] 31 päivänä joulukuuta 2017 ja Kreikassa harjoitettavan toiminnan kokonaiskustannukset enintään [...] miljardia euroa. Odotettavissa oleva kustannus-tuotosuhde laskee alle [...] prosenttiin rakenneuudistusjakson lopussa. Komissio katsoo, että rakenneuudistussuunnitelmalla säilytetään pankin tehokkuus uudessa markkinaympäristössä.
- (332) Keskeisiin osa-alueisiin kuuluu myös järjestämättömien lainojen hallinnointi, sillä ne muodostivat 36 prosenttia lainasalkusta 31 päivänä joulukuuta 2013 <sup>(108)</sup>. Pankki aikoo parantaa luottopolitiikkaansa (enimmäisrajat, vakuuskate) ja keskittyä ydinliiketoimintaansa tappioiden minimoimiseksi. Lisäksi Kreikka on antanut sitoumuksen, että pankki noudattaa tiukkoja vaatimuksia luottopolitiikkansa osalta hallitakseen riskejä ja maksimoidakseen pankille syntyvän arvon luottoprosessin jokaisessa vaiheessa, lainojen uudelleenjärjestely mukaan lukien, kuten johdanto-osan 141 kappaleessa on kuvattu.

#### 7.6.2.2 Hallinto- ja ohjausjärjestelmä

- (333) Huomiota olisi kiinnitettävä myös pankin yrityshallintoon, koska kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen johdosta Kreikan rahoitusvakausrahaosto omistaa enemmistön pankin osakkeista – tosin sen äänioikeuksia on rajoitettu. Lisäksi erällä pankin ohjauksesta vastaavilla yksityisillä sijoittajilla on hallussaan optio-oikeuksia, ja siten he saisivat täyden hyödyn, mikäli osakehintaa nousisi rakenneuudistusjakson aikana. Koska kyseinen tilanne voi aiheuttaa moraalikatoa, pankki ja Kreikan rahoitusvakausrahaosto sopivat suhteisiin sovellettavasta kehyksestä vuonna 2013. Sopimuksella suojataan pankin päivittäinen liiketoiminta sen suurimpien osakkaiden liialliselta puuttumiselta ja varmistetaan samalla, että Kreikan rahoitusvakausrahaosto voi valvoa rakenneuudistussuunnitelman täytäntöönpanoa ja estää pankin johdon liiallisen riskinoton asianmukaisilla kuulemismenettelyillä. Pankki on myös sitoutunut seuraamaan tarkasti pankkiin etuyhteydessä olevien lainanottajien aiheuttamaa riskiä. Komissio panee tyytyväisenä merkille, että Kreikan rahoitusvakausrahaosto saa täydet äänioikeutensa takaisin, jos pankki ei pane rakenneuudistussuunnitelmaansa täytäntöön.

#### 7.6.2.3 Kansainväliset toiminnot

- (334) Jotkin pankin kansainvälisistä toiminnoista ovat aiemmin vieneet siltä pääomaa ja likviditeettiä, kuten johdanto-osan 323 kappaleessa on selitetty.
- (335) Rakenneuudistussuunnitelmassa kaavaillaan pankin liiketoimintamallin muutosta sellaisen pankin suuntaan, joka keskittyy enemmän kotimarkkinoille. Pankki on jo myynyt yhdysvaltalaisen tytäryhtiönsä. Se on myös aloittanut muiden tytäryhtiöiden rationalisoinnin, luotonmyöntöprosessin vahvistamisen ja tytäryhtiöiden rahoitusvajeen supistamisen. Se aikoo myös jatkaa verkostonsa tytäryhtiöiden toimintojen rationalisointia, kuten johdanto-osan 130 kappaleessa kuvattiin.
- (336) Ulkomaisten omaisuuserien kokonaismäärä tulee siten supistumaan tulevaisuudessa. Rakenneuudistusjakson lopussa ulkomaisten omaisuuserien osuus pankin koko taseesta tulee olemaan [...].

<sup>(106)</sup> Komissio toteaa myös, että pankin maksuvalmiustarpeet johtuvat osittain Kreikan rahoitusvakausrahaoston tavanomaisesta poikkeavasta osallistumisesta ensimmäiseen ja toiseen väliaikaisrahoitukseen sekä kevään 2013 pääomapohjan vahvistamiseen. Korvauksena osallistumisestaan rahoitusvakausrahaosto siirsi pankille ERVV:n velkakirjoja käteisen sijasta. Pankilla on hallussaan suuri määrä keskipitkän ja pitkän aikavälin ERVV-velkakirjoja, mikä lisää sen rahoitustarvetta verrattuna tilanteeseen, jossa pääomapohjan vahvistaminen olisi toteutettu käteisen muodossa. Tältä osin maksuvalmiustarpeet eivät johdu epäasianmukaisesta liiketoimintamallista tai taseen rakenteesta. Kyseiset maksuvalmiustarpeet katoavat automaattisesti, kun ERVV:n velkakirjat eräännyvät.

<sup>(107)</sup> Ks. johdanto-osan 116 kappale.

<sup>(108)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014, toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 132.

- (337) Tästä syystä komissio uskoo, että pankki on tuolloin riittävästi uudistanut näiden ulkomaisten tytäryhtiöiden rakennetta ja pienentänyt niiden kokoa välttääkseen altistumisen lisöpääoman tarpeelle ja maksuvalmiusvajeille tulevaisuudessa. Johdanto-osan 138 kappaleessa kuvatulla sitoumuksella olla sijoittamatta suuria pääomamääriä pankin kansainvälisiin tytäryhtiöihin varmistetaan myös, että ulkomaiset tytäryhtiöt eivät muodosta uhkaa pankin pääomalle tai maksuvalmiudelle.

#### 7.6.2.4 Päätelmä elinkelpoisuudesta

- (338) Edellä 2.4 kohdassa kuvattu perusskenaario osoittaa, että rakenneuudistusjakson lopussa pankki pystyy saamaan toiminnastaan tuoton, jolla se voi kattaa kaikki kustannuksensa ja tarjota riskiprofiilinsa kannalta riittävän pääoman tuoton. Samalla pankin pääomatilanteen ennustetaan pysyvän tyydyttävällä tasolla.
- (339) Komissio panee merkille myös Kreikan viranomaisten toimittamassa rakenneuudistussuunnitelmassa kuvaillun epäedullisen skenaarion. Tämä epäedullinen skenaario perustuu joukkoon Kreikan rahoitusvakausrahaston kanssa sovittuja oletuksia. Siinä otetaan huomioon pidempi ja syvempi taantuma sekä vakavampi kiinteistöhintojen deflaatio. Rakenneuudistussuunnitelma osoittaa, että pankki kykenee kestämaan kohtuullisen määrän stressiä, sillä epäedullisessa skenaariossa pankki on edelleen kannattava rakenneuudistusjakson lopussa.
- (340) Vuonna 2014 hankitun lisöpääoman määrä (eli 1 750 miljoonaa euroa) on riittävä kattamaan vuoden 2013 stressitestin perusskenaarion mukaiset pääomatarpeet ja etuoikeutettujen osakkeiden takaisinmaksun, jonka pankki toteutti toukokuussa 2014 <sup>(109)</sup>. [...] Komissio muistuttaa, että perusskenaarion mukaisten pääomatarpeiden arvioinnissa Kreikan keskuspankki otti jo huomioon useita mukautuksia, jotka johtivat arvioitujen pääomatarpeiden kasvuun verrattuna pankin omassa perusskenaariossa arvioituihin pääomatarpeisiin. Kreikan keskuspankin arvioimia perusskenaarion mukaisia pääomatarpeita voidaan tästä syystä pitää eräänlaisena stressitestinä. Voidakseen päätellä, että pankki on elinkelpoinen, komissio ei edellytä, että pankilla on etukäteen riittävästi pääomaa kattamaan Kreikan keskuspankin arvioimat stressiskenaarion pääomatarpeet, koska tähän arvioituun tasoon sisältyy paljon stressitekijöitä ja koska maaliskuussa 2014 hankittu pääoma osoittaa pankin saavan jälleen pääomaa markkinoilta.
- (341) Lisäksi on myönteistä, että pankki ei tee lisäsijoituksia sijoituskelvottomiin arvopapereihin, mikä auttaa sitä säilyttämään pääoma- ja likviditeettiasemansa.
- (342) Näin ollen komissio päätelee, että jo toteutetut rakenneuudistustoimenpiteet ja ehdotetut lisätoimenpiteet yhdessä riittävät pankin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiseen.

#### 7.6.3 Oma osallistuminen ja vastuunjako

- (343) Kuten rakenneuudistustiedonannon 3 jaksossa todetaan, pankkien ja niiden sidosryhmien on osallistuttava rakenneuudistuksen kustannuksiin niin pitkälti kuin mahdollista sen varmistamiseksi, että tuki rajataan välttämättömään vähimmäismäärään. Näin ollen pankkien olisi käytettävä omia varojaan rakenneuudistuksen rahoittamiseksi esimerkiksi myymällä omaisuuseriä, ja sidosryhmien olisi katettava pankin tappiot mahdollisuuksien mukaan.

##### 7.6.3.1 Pankin oma osallistuminen: liiketoimintojen luovuttamiset ja kustannusten karsiminen

- (344) Pankki on luopunut pienistä ulkomaisista yrityksistä (Yhdysvalloissa) ja osasta osakesalkustaan parantaakseen pääomatilannettaan ja likviditeettiasemaansa. Rakenneuudistussuunnitelmassa on sovittu pankin ulkomaisista toiminnoista luopumisesta, kuten johdanto-osan 125–129 kappaleessa on kuvattu. Kun otetaan huomioon jo toteutetut toimintojen supistamiset ja myynnit ja ulkomaisten yritysten toimintojen supistamiseen ja myyntiin liittyvät sitoumukset, pankki vähentää merkittävästi maantieteellistä läsnäoloaan [...]ssa. Pankin kansainvälisten omaisuus-erien supistaminen lisäksi pienentää merkittävästi tuen tarpeen todennäköisyyttä tulevaisuudessa. Näin ollen se osaltaan auttaa rajoittamaan tuen määrän välttämättömään.
- (345) Rajoittaakseen pääomatarvettaan pankki on sitoutunut olemaan käyttämättä pääomaa ulkomaisten tytäryhtiöidensä tukemiseen tai niiden koon kasvattamiseen, kuten johdanto-osan 138 kappaleessa on kuvattu. Lisäksi pankki ei Kreikan antamien sitoumusten mukaan tee uusia kalliita yritysostoja.
- (346) Pankki on myös aloittanut kauaskantoisen kustannustenkarsintaohjelman, kuten 2.4.2 jaksossa on todettu. Sen kustannukset vähenevät edelleen vuoteen 2017 asti. Lisäksi sen henkilökunnan määrää ja palkkoja pienennetään. Kreikka on myös sitoutunut rajoittamaan pankin johtajille maksettavia palkkioita, [...].

<sup>(109)</sup> Ks. johdanto-osan 52 kappale.

### 7.6.3.2 Aikaisempien osakkeenomistajien osallistuminen vastuunjakoon ja markkinoilta hankittu uusi pääoma

- (347) Vuonna 2009 toteutettu uusmerkintä <sup>(110)</sup>, Kreikan rahoitusvakausrahaston toteuttama pääomapohjan vahvistaminen (toimenpide B4) ja vuonna 2013 ja maaliskuussa 2014 toteutetut yksityisen pääoman hankinnat laimensivat pankin aikaisempien osakkeenomistajien omistusosuutta. Kyseisten osakkeenomistajien, joihin kuuluivat vuonna 2009 pääomasijoituksia tehneet sijoittajat, omistusosuus väheni kevään 2013 pääomapohjan vahvistamista edeltäneestä 100 prosentista vain 2,3 prosenttiin. Pankki ei myöskään ole maksanut käteisosinkoa vuoden 2008 jälkeen. Sen lisäksi, että aikaisemmat osakkeenomistajat ovat osallistuneet vastuunjakoon, pankki on kriisin alkamisen jälkeen vuonna 2008 hankkinut huomattavan määrän yksityistä pääomaa: 807 miljoonaa euroa vuonna 2009, 1 444 miljoonaa euroa vuonna 2013 ja 1 750 miljoonaa euroa vuonna 2014.

### 7.6.3.3 Etuoikeudeltaan huonommassa asemassa olevien velkojen osallistuminen vastuunjakoon

- (348) Pankin hybridi-instrumenttien ja huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkainstrumenttien haltijat ovat osallistuneet pankin rakenneuudistuskustannusten maksamiseen. Pankki on toteuttanut useita velkojen hallintatoimia luodakseen pääomaa, kuten johdanto-osan 134 kappaleessa on kuvattu.
- (349) Yhä voimassa olevia instrumentteja koskee johdanto-osan 143 kappaleessa kuvattu kuponkikielto. Näin ollen komissio katsoo, että pankin hybridi-instrumenttien ja huonommassa etuoikeusasemassa olevien velkainstrumenttien haltijoiden asianmukainen osallistuminen vastuunjakoon on varmistettu ja näin rakenneuudistustiedonannon tätä koskevat vaatimukset on täytetty.

### 7.6.3.4 Päätelmä omasta osallistumisesta ja vastuunjaosta

- (350) Verrattuna valtiolta saatuun yhteenlaskettuun pääomapohjan vahvistamiseen, oma osallistuminen ja vastuunjako etenkin omaisuuserien myynnin ja lainasalkun supistamisen muodossa on paljon vähäisempää kuin mitä komissio tavallisesti pitäisi riittävänä. Supistaminen koskee vain ulkomaisia toimintoja, jotka kattavat vain rajatun osan pankin toiminnoista <sup>(111)</sup>. Lisäksi rakenneuudistussuunnitelmassa ei sovita laina- ja talletussalkkujen supistamisesta Kreikassa – kyseisten salkkujen koko on päinvastoin kasvanut huomattavasti edellisvuoden aikana toteutettujen ostojen johdosta. Komissio ottaa kuitenkin huomioon 7.6.1 kohdassa käsitellyt seikat ja etenkin sen, että myönnettyyn tukeen voidaan osittain soveltaa vuonna 2011 annetun voimassaolon jatkamista koskevan tiedonannon 14 kohdan poikkeusta, jonka mukaan komissio voi hyväksyä alhaisemman oman rahoitusosuuden ja heikomman vastuunjaon. Lisäksi komissio panee tyytyväisenä merkille, että pankki hankki 1 444 miljoonaa euroa rahoitusta pääomamarkkinoilta toukokuussa 2013 ja 1 750 miljoonaa euroa maaliskuussa 2014, [...]. Maaliskuussa 2014 hankitun pääoman hinta osakkeelta vastasi merkintähintaa, jonka Kreikan rahoitusvakausrahasto maksoi kevään 2013 pääomapohjan vahvistamisen yhteydessä (toimenpide B4). Korkea merkintähinta siten rajoitti rahoitusvakausrahaston omistusosuuden laimentumista. Pankki myös maksoi etuoikeutetut osakkeet takaisin (toimenpide A). Ottaen huomioon edellä mainitut seikat komissio katsoo, että rakenneuudistussuunnitelman toimenpiteet oman osallistumisen ja vastuunjaon osalta ovat riittävät tuen rajoittamiseksi välttämättömään.

### 7.6.4 Toimenpiteet kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi

- (351) Rakenneuudistustiedonannossa edellytetään, että rakenneuudistussuunnitelmassa ehdotetaan toimenpiteitä kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi ja pankkialan kilpailukyvyn varmistamiseksi. Lisäksi näillä toimenpiteillä olisi myös puututtava moraalikatoon liittyviin kysymyksiin ja varmistettava, että valtiontukea ei käytetä kilpailun vastaisen toiminnan rahoittamiseen.
- (352) Rakenneuudistustiedonannon 31 kohdassa todetaan, että arvioidessaan tuen määrää ja siitä aiheutuvaa kilpailun vääristymistä komission on otettava huomioon sekä myönnetyn valtiontuen absoluuttinen että suhteellinen määrä samoin kuin vastuunjakoaste ja rahoituslaitoksen asema markkinoilla rakenneuudistuksen jälkeen. Tässä suhteessa komissio muistuttaa, että pankki on saanut valtiolta pääomaa määrän, joka vastaa 23,7:ää prosenttia sen riskipainotetuista omaisuuseristä <sup>(112)</sup>. Lisäksi pankki sai vuonna 2010 maksuvalmiustakauksina 9,9 miljardia euroa ja valtion joukkovelkakirjoina 1,3 miljardia euroa. Nämä yhdessä kattavat lähes 25 prosenttia pankin taseesta. Pankki on saanut myös valtion takaamaa maksuvalmiustukea. Tarve toteuttaa toimenpiteitä mahdollisen kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi on siis perusteltu, kun otetaan huomioon tuen suhteellisen suuri määrä. Lisäksi pankin markkinaosuus Kreikassa on suuri. ATEn siirrettävien toimintojen, Genikin, MBG:n ja kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen osto kasvatti pankin markkinaosuuksia. Kyseisten hankintojen jälkeen pankin markkinaosuus talletuksista Kreikassa oli 29 prosenttia vuoden 2013 lopussa (10 % vuonna 2011). Asuntolainojen osalta pankin markkinaosuus oli 25 prosenttia (8 % vuonna 2011), kuluttajaluottojen osalta 22 prosenttia (8 %) ja yrittäjälainojen osalta 35 prosenttia (14 %) <sup>(113)</sup>.

<sup>(110)</sup> Ks. johdanto-osan 132 kappale.

<sup>(111)</sup> Ehdotetun oman osallistumiseen liittyvän toimenpiteen kokoa on verrattava pankin kokoon ennen ATEn siirrettävien toimintojen, Genikin, BCP:n ja kyproslaisten pankkien siirrettävien toimintojen ostoa edellä 7.1.3.5 kohdassa selitetyistä syistä.

<sup>(112)</sup> Jos otetaan huomioon vain tosiasiallisesti maksettu tuki, joka on kaikkein edullisinta ja siten eniten kilpailua vääristävää, tuen määrä supistuu 19,4 prosenttiin pankin riskipainotetuista omaisuuseristä.

<sup>(113)</sup> Kesäkuun 25 päivänä 2014 toimitettu rakenneuudistussuunnitelma, s. 35.

- (353) Komissio muistuttaa, että pankin vaikeudet johtuvat lähinnä ulkoisista häiriöistä, kuten Kreikan valtionvelkakriisistä ja pitkästä taantumasta, joka on häirinnyt Kreikan taloutta vuodesta 2008, kuten Piraesta koskevan menettelyn aloittamispäätöksen johdanto-osan 74 kappaleessa huomautettiin. Tarve puuttua moraalikatoksymyksiin on näin ollen vähentynyt. Kuten tämän päätöksen 7.6.1 jaksossa esitettiin, tukitoimenpiteiden kilpailua vääristävä vaikutus ja siten myös kilpailun vääristymistä rajoittavien toimenpiteiden tarve on näiden tekijöiden vuoksi pienempi. Näistä syistä komissio voi poikkeuksellisesti hyväksyä sen, että tuen suuresta määrästä huolimatta rakenneuudistussuunnitelmassa ei kaavailla taseen supistamista tai Kreikassa olevien lainojen vähentämistä. Olisi kuitenkin ongelmallista, mikäli Kreikan neljästä suurimmasta pankista eniten tuettu pankki, joka lisäksi on kasvanut eniten viime vuosina toteuttamiensa ostojen johdosta, jatkaisi rakenneuudistusjakson aikana kasvuaan nopeammalla tahdilla kuin muut toimijat markkinoilla ja siten mahdollisesti syrjäyttäisi vähemmän tuetut pankit. Komissio panee näin ollen tyytyväisenä merkkeille sitoumuksen, jonka mukaan pankki ei kasva nopeammin kuin muut toimijat markkinoilla.
- (354) Komissio kuitenkin toteaa, että valtion myöntämät pääomapohjan vahvistamiset mahdollistivat pankin toiminnan jatkamisen kansainvälisillä markkinoilla.
- (355) Komissio toteaa lisäksi, että jo toteutettujen myyntien ja rakenneuudistustoimenpiteiden lisäksi pankki jatkaa ulkomaisten omaisuuseriensä rakenneuudistusta ja myymistä 30 päivään kesäkuuta 2018 saakka <sup>(114)</sup>. Pankki on myös sitoutunut olemaan käyttämättä tukea kyseisten toimintojen kasvun rahoittamiseen. Tukea ei näin ollen käytetä kilpailun vääristämiseksi kyseisillä kansainvälisillä markkinoilla.
- (356) Kreikka on myös sitoutunut yritystokieltoon, jolla varmistetaan, että pankki ei käytä myönnettyä valtiontukea uusien yritysten ostamiseen. Tämän kiellon avulla varmistetaan, että tukea käytetään ainoastaan Kreikassa harjoitettavan pankkitoiminnan elinkelpoisuuden palauttamiseen eikä esimerkiksi kasvuun ulkomaanmarkkinoilla.
- (357) Sitoumuksella laskea Kreikassa olevista talletuksista maksettavaa korkoa sen kestäättömän korkealta tasolta varmistetaan myös, että tuella ei rahoiteta kestäättömiä talletustenhankintastrategioita, jotka vääristävät kilpailua Kreikan markkinoilla. Vastaavasti sitoumuksella soveltaa uusien lainojen hinnoittelun osalta tiukkoja suuntaviivoja, jotka perustuvat asianmukaiseen luottoriskin arviointiin, estetään pankkia vääristämästä kilpailua Kreikan markkinoilla asiakkaille myönnettävien lainojen sopimattomilla hinnoittelustrategioilla.
- (358) Kun otetaan huomioon 7.6.1 jaksossa kuvattu erityistilanne ja rakenneuudistussuunnitelman sisältämät toimenpiteet, komissio katsoo, että suojakeinot kilpailun vääristymisen rajoittamiseksi ovat riittävät.

#### 7.6.5 Seuranta

- (359) Rakenneuudistustiedonannon 5 jakson mukaan tarvitaan säännöllisesti annettavia kertomuksia, jotta komissio voi tarkistaa, että rakenneuudistussuunnitelmaa toteutetaan moitteettomasti. Kuten Kreikan antamissa sitoumuksissa todetaan <sup>(115)</sup>, Kreikka varmistaa, että rakenneuudistusjakson loppuun eli 31 päivään joulukuuta 2018 asti toimit-sijamies, jonka pankki on jo nimittänyt ja komissio hyväksynyt, seuraa sitoumuksia, jotka Kreikka on antanut Kreikassa ja ulkomailla harjoitettavan toiminnan rakenneuudistuksesta sekä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ja kaupallisista toiminnoista. Tästä syystä komissio katsoo, että rakenneuudistussuunnitelman toteutuksen asianmu-kainen seuranta on varmistettu.

#### 7.6.6 Päätelmä toimenpiteiden A, B1, B2, B3 ja B4 yhdenmukaisuudesta rakenneuudistustiedonannon kanssa

- (360) Komissio katsoo, että rakenneuudistussuunnitelma yhdessä liitteessä esitettyjen sitoumusten kanssa varmistaa pan-kin pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamisen, on vastuunjaon ja oman osallistumisen osalta riittävä, on asianmukainen tasapainottamaan tässä päätöksessä tarkasteltujen tukitoimenpiteiden kilpailua vääristävät vaikutuk-set ja on oikeasuhteinen. Rakenneuudistussuunnitelma ja toimitetut sitoumukset täyttävät rakenneuudistustiedo-nannon kriteerit.

### 8. PÄÄTELMÄT

- (361) Komissio katsoo, että Kreikka on toteuttanut sääntöjenvastaisesti tukitoimenpiteet B2, B3 ja B4 ja näin rikkonut SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa, koska kyseiset toimenpiteet toteutettiin ennen niiden virallista ilmoitta-mista. Komissio katsoo kuitenkin, että kyseisten tukitoimenpiteiden, kuten myös muiden tässä päätöksessä arvi-oitujen tukitoimenpiteiden, voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille,

<sup>(114)</sup> Ks. liitteessä oleva II luku.

<sup>(115)</sup> Ks. johdanto-osan 129 kappale.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

*1 artikla*

1. Seuraavat Kreikan toteuttamat toimenpiteet ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea:

- a) Kreikan keskuspankin Piraeus Bank S.A:lle myöntämä ja Kreikan takaama maksuvalmiusapu (toimenpide L2);
- b) Kreikan rahoitusvakausrahaston Piraeus Bank S.A:lle joulukuussa 2012 myöntämä 1 553 miljoonan euron suuruinen toinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B2);
- c) Kreikan rahoitusvakausrahaston Piraeus Bank S.A:lle 20 päivänä joulukuuta 2012 antama 1 082 miljoonan euron suuruinen sitoumuskirje (toimenpide B3);
- d) Kreikan rahoitusvakausrahaston Piraeus Bank S.A:lle keväällä 2013 myöntämä 5 891 miljoonan euron suuruinen pääomapohjan vahvistaminen (toimenpide B4); ja
- e) Kreikan rahoitusvakausrahaston Piraeus Bank S.A:lle keväällä 2013 myöntämä 524 miljoonan euron suuruinen pääomapohjan vahvistaminen (toimenpide C).

2. Piraeus Bank -konsernia, johon kuuluvat Piraeus Bank SA ja kaikki sen tytäryhtiöt ja kontorit, koskevan rakenneuudistussuunnitelman, joka toimitettiin 25 päivänä kesäkuuta 2014, sekä Kreikan samana päivänä toimittamien sitoumusten perusteella seuraava valtiontuki soveltuu sisämarkkinoille:

- a) Kreikan toukokuussa 2009 ja joulukuussa 2011 pääomapohjan vahvistamistoimenpiteestä Piraeus Bank S.A:lle myöntämä 750 miljoonan euron suuruinen pääomasijoitus (toimenpide A);
- b) Kreikan keskuspankin Piraeus Bank S.A:lle heinäkuusta 2011 lähtien myöntämä ja Kreikan takaama maksuvalmiusapu, jonka määrä oli 30,4 miljardia euroa 31 päivänä joulukuuta 2012 (toimenpide L2);
- c) Kreikan rahoitusvakausrahaston Piraeus Bank S.A:lle toukokuussa 2012 myöntämä 4,7 miljardin euron suuruinen ensimmäinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B1);
- d) Kreikan rahoitusvakausrahaston Piraeus Bank S.A:lle joulukuussa 2012 myöntämä 1 553 miljoonan euron suuruinen toinen väliaikaisrahoitus (toimenpide B2);
- e) Kreikan rahoitusvakausrahaston Piraeus Bank S.A:lle 20 päivänä joulukuuta 2012 antama 1 082 miljoonan euron suuruinen sitoumuskirje (toimenpide B3);
- f) Kreikan rahoitusvakausrahaston Piraeus Bank S.A:lle keväällä 2013 myöntämä 5 891 miljoonan euron suuruinen pääomapohjan vahvistaminen (toimenpide B4); ja
- g) Kreikan rahoitusvakausrahaston Piraeus Bank S.A:lle keväällä 2013 myöntämä 524 miljoonan euron suuruinen pääomapohjan vahvistaminen (toimenpide C).

*2 artikla*

Tämä päätös on osoitettu Helleenien tasavallalle.

Tehty Brysselissä 23 päivänä heinäkuuta 2014.

*Komission puolesta*  
Joaquín ALMUNIA  
Varapuheenjohtaja

## LIITE

## PIRAEUS BANK – HELLEENIEN TASAVALLAN SITOUKSET

Helleenien tasavalta varmistaa, että **pankki** toteuttaa 25 päivänä kesäkuuta 2014 toimitettua rakenneuudistussuunnitelmaa. Rakenneuudistussuunnitelma perustuu lisäyksessä I esitettyihin Euroopan komission, jäljempänä 'komissio', makrotaloudellisiin oletuksiin ja sääntelyyn liittyviin oletuksiin.

Helleenien tasavalta antaa täten seuraavat sitoumukset, jäljempänä '**sitoumukset**', jotka ovat erottamaton osa rakenneuudistussuunnitelmaa. Sitoumukset sisältävät rakenneuudistussuunnitelman toteuttamiseen liittyvät sitoumukset, jäljempänä '**rakenneuudistussitoumukset**', sekä **hallinto- ja ohjausjärjestelmää ja kaupallisia toimintoja koskevat sitoumukset**.

Sitoumukset tulevat voimaan rakenneuudistussuunnitelman hyväksymistä koskevan komission päätöksen, jäljempänä 'päätös', hyväksymispäivänä.

Rakenneuudistusjakso päättyy 31 päivänä joulukuuta 2018. Sitoumuksia sovelletaan koko rakenneuudistusjakson ajan, ellei yksittäisessä sitoumuksessa toisin ilmoiteta.

Teksti on tulkittava päätöksen valossa unionin lainsäädännön yleinen kehys huomioon ottaen ja viitaten neuvoston asetukseen (EY) N:o 659/1999 <sup>(1)</sup>.

## I LUKU MÄÄRITELMÄT

Näissä sitoumuksissa käytetyillä termeillä on seuraavat merkitykset:

- 1) **Pankki**: Piraeus Bank SA ja kaikki sen tytäryhtiöt. Siihen sisältyy näin ollen koko Piraeus Bank -konserni ja kaikki sen kreikkalaiset ja Kreikan ulkopuoliset tytäryhtiöt ja konttorit, sekä pankkialalla että sen ulkopuolella toimivat.
- 2) **Pääomaa tuottava tarjous pankkialalla**: tarjous, joka johtaa pankin lakisääteisen vakavaraisuussuhteen paranemiseen ottaen huomioon kaikki merkitykselliset tekijät, erityisesti transaktiosta kirjattu voitto/tappio ja myynnistä seuraava riskipainotettujen omaisuuserien väheneminen (tarvittaessa oikaistuna jäljelle jäävistä rahoitusyhteyksistä johtuvalla riskipainotettujen omaisuuserien lisäyksellä).
- 3) **Pääomaa tuottava tarjous vakuutusosalalla**: tarjous, joka johtaa pankin lakisääteisen vakavaraisuussuhteen paranemiseen. Kaikkien tarjouksien, jotka ylittävät vakuutustoiminnon kirjanpitoarvon pankin kirjanpidossa, katsotaan automaattisesti olevan pääomaa tuottavia.
- 4) **Myynnin toteutumispäivä**: päivämäärä, jona luovutettavan liiketoiminnan laillinen omistusoikeus siirtyy ostajalle.
- 5) **Luovutettava liiketoiminta**: kaikki liiketoiminnot ja omaisuuserät, jotka pankki sitoutuu myymään, alasajamaan tai lakkauttamaan.
- 6) **Voimaantulo**: päätöksen hyväksymispäivämäärä.
- 7) **Rakenneuudistusjakson loppu**: 31 päivä joulukuuta 2018.
- 8) **Ulkomaiset omaisuuserät tai Kreikan ulkopuoliset omaisuuserät**: omaisuuserät, jotka liittyvät Kreikan ulkopuolisten asiakkaiden toimintoihin, riippumatta siitä, missä maassa omaisuuserät on kirjattu. Esimerkiksi Luxemburgissa kirjatut, mutta Kreikassa olevien asiakkaiden toimintoihin liittyvät omaisuuserät eivät sisälly tähän määritelmään. Sitä vastoin Luxemburgissa tai Kreikassa kirjatut, mutta muissa Kaakkois-Euroopan valtioissa olevien asiakkaiden toimintoihin liittyvät omaisuuserät katsotaan ulkomaisiksi omaisuuseriksi ja sisältyvät tähän määritelmään.
- 9) **Ulkomaiset liiketoiminnot**: pankin pankkialalla ja muilla aloilla toimivat tytäryhtiöt ja konttorit.
- 10) **Ulkomaiset tytäryhtiöt**: kaikki pankin pankkialalla ja muilla aloilla toimivat tytäryhtiöt Kreikan ulkopuolella.
- 11) **Kreikassa harjoitettava pankkitoiminta**: pankin Kreikassa olevat pankkitoiminnot riippumatta siitä, missä omaisuuserät on kirjattu.
- 12) **Kreikassa harjoitettava pankkialan ulkopuolinen toiminta**: pankin Kreikassa olevat pankkialan ulkopuoliset toiminnot riippumatta siitä, missä omaisuuserät on kirjattu.

<sup>(1)</sup> Neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1999, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1).

- 13) **Kreikkalaiset tytäryhtiöt:** kaikki pankin pankkialalla ja muilla aloilla toimivat tytäryhtiöt Kreikassa.
- 14) **Toimitsijamies:** yksi tai useampi pankista riippumaton komission hyväksymä ja pankin nimittämä luonnollinen tai oikeushenkilö; toimitsijamiehen tehtävänä on valvoa, että pankki noudattaa sitoumuksia.
- 15) **Ostaja:** yksi tai useampi luonnollinen tai oikeushenkilö, joka ostaa koko luovutettavan liiketoiminnan tai osan siitä.
- 16) **Myynti:** pankin omistaman omistusosuuden 100-prosenttinen myynti, ellei yksittäisessä sitoumuksessa toisin ilmoiteta.

Sitoumuksissa näiden termien yksikkömuoto käsittää myös monikon (ja päinvastoin), ellei sitoumuksissa toisin ilmoiteta.

## II LUKU RAKENNEUUDISTUSSITOUMUKSET

- 1) **Konttorien määrä Kreikassa:** Konttorien määrä Kreikassa on enintään [...] 31 päivänä joulukuuta 2017. Jos Geniki luovutetaan, lukumääräksi muuttuu [...].
- 2) **Työntekijöiden määrä Kreikassa:** Kokoaikaisten työntekijöiden määrä Kreikassa (Kreikassa harjoitettavat pankki- ja muut toiminnot) on enintään [...] 31 päivänä joulukuuta 2017. Jos Geniki luovutetaan, lukumääräksi muuttuu [...].
- 3) **Kokonaiskustannukset Kreikassa:** Kokonaiskustannukset <sup>(1)</sup> Kreikassa (Kreikassa harjoitettavat pankki- ja muut toiminnot) ovat enintään 1 200 miljoonaa euroa 31 päivänä joulukuuta 2017. Genikin mahdollisen luovutuksen osalta kyseinen lukumäärä on [...] miljoonaa euroa.
- 4) **Talletusten kustannukset Kreikassa:** Palauttaakseen kannattavuutensa ennen varauksia Kreikan markkinoilla pankki vähentää rahoituskustannuksia vähentämällä Kreikassa tehtyjen talletusten kustannuksia (mukaan lukien säästötalletukset, avistatalletukset ja määräaikaistalletukset sekä muut asiakkaille tarjottavat vastaavat tuotteet, joiden kustannuksista pankki vastaa) [...].
- 5) **Nettolainojen ja talletusten suhde Kreikassa:** Kreikassa harjoitettavan pankkitoiminnan osalta nettolainojen ja talletusten suhde on enintään [...] prosenttia 31 päivänä joulukuuta 2017. [...]
- 6) **Bruttomääräisten lainojen kasvuaste Kreikan pankkitoiminnan osalta:** Bruttomääräisten lainojen kasvuaste ei saa ylittää Kreikan keskuspankin ilmoittamaa markkinoiden kasvuastetta, paitsi jos markkinoiden kasvuaste ei saavuta komission ennusteita (ks. lisäys), joihin rakenneuudistussuunnitelma perustuu. Tällaisessa tapauksessa lainojen kasvun ylärajaa voidaan tarkistaa ottaen huomioon makrotaloudelliset olosuhteet ja Kreikan pankkisektorin sisäinen kilpailu. Kyseisen sitoumuksen toteutumista on seurattava vuosittain.
- 7) **Tuki ulkomaisille tytäryhtiöille:** Voimaantulosta 30 päivään kesäkuuta 2018 ulottuvalla jaksolla pankki ei myönnä millekään ulkomaiselle tytäryhtiölle lisöpääomaa tai huonommassa etuoikeusasemassa olevaa pääomaa kumulatiivisesti laskettuna enemmän kuin i) [...] prosenttia kyseisen tytäryhtiön riskipainotetuista omaisuuseristä 31 päivänä joulukuuta 2012 tai ii) [...] miljoonaa euroa (kumulatiivisesti laskettuna 30 päivän kesäkuuta 2013 ja 30 päivän kesäkuuta 2018 väliseltä ajanjaksolta). Jos pankki aikoo sijoittaa pääomaa tai huonommassa etuoikeusasemassa olevaa velkaa ulkomaiseen tytäryhtiöön määritettyä kynnysarvoa enemmän, sen on pyydettävä Kreikan viranomaisia hakemaan komission päätöstä rakenneuudistussuunnitelman muuttamisesta [...].
- 8) **Kreikan ulkopuolisten omaisuuserien purkaminen 30 päivään kesäkuuta 2018 mennessä:** Kreikan viranomaiset antavat sitoumuksen, jonka mukaan pankin on täytettävä vähintään toinen seuraavista ehdoista 30 päivään kesäkuuta 2018 mennessä:
  - a) Ulkomaisten omaisuuserien yhteenlaskettua salkkua pienennetään enintään [...] miljardiin euroon. Jos pankki ryhtyy [...], [...] miljardin euron ylärajaa on nostettava [...] miljardiin euroon.
  - b) Pankin on luovuttava [...]
- 8.1) [...]
- 8.2) [...]
- 9) [...] **myynti:** [...]
- 10) **Arvopaperien myynti:** Jäljempänä määritetty julkisesti noteerattujen arvopaperien salkku on myytävä [...] mennessä ja noteeraamattomien arvopaperien salkku on myytävä [...] mennessä: kyseiset salkut kattavat kaikki [...] miljoonaa euroa suuremmat pääomasijoitukset sekä kaikki toissijaiset joukkovelkakirjat ja hybridijoukkovelkakirjat. Tätä sitoumusta ei sovelleta omistuksiin ulkomaisissa tytäryhtiöissä eikä seuraaviin yksiköihin tehtyihin sijoituksiin: [...].

<sup>(1)</sup> Mukaan lukien TEKEN osuus.

- 11) Kaikkien myyntien osalta, jotka on toteutettu tässä asiakirjassa annettujen myyntiä ja luovutusta koskevien sitoumusten noudattamiseksi, Helleenien tasavalta sitoutuu seuraavaan:

- a) Ostaja on riippumaton pankista, eikä sillä ole yhteyttä pankkiin.
- b) Ostaja ei saa luovutettavan liiketoiminnan ostamiseksi suoraa tai välillistä rahoitusta pankilta <sup>(1)</sup>.
- c) Pankki ei saa viiden vuoden ajan myynnin toteutumisen jälkeen hankkia suoraa tai välillistä vaikutusvaltaa koko luovutettavaan liiketoimintaan tai osaan siitä ilman komission ennakolta antamaa hyväksyntää.

- 12) **Investointipolitiikka:** Kesäkuun 30 päivään 2017 asti pankki ei osta sijoituskelvottomia arvopapereita.

Tätä sitoumusta ei sovelleta seuraaviin arvopapereihin (vapautetut arvopaperit): [...]

- 13) **Palkkakatto:** [...] asti pankki ei maksa kenellekään työntekijälle tai johtajalle vuotuista kokonaispalkkaa (palkka, eläkemaksu, bonus), joka on suurempi kuin [...]. Jos Kreikan rahoitusvakausrahasto tekee pääomasijoituksen, palkkakatto arvioidaan uudelleen 1 päivänä elokuuta 2013 annetun pankkitiedonannon mukaisesti.

### III LUKU HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄÄ JA KAUPALLISIA TOIMINTOJA KOSKEVAT SITOUKSET – VOIMASSAOLON JATKAMINEN JA MUUTOKSET

- 1) Pankki jatkaa Helleenien tasavallan 20 päivänä marraskuuta 2012 toimittamien hallinto- ja ohjausjärjestelmää ja kaupallisia toimintoja koskevien sitoumusten sekä III luvussa tehtyjen myöhempien muutosten täytäntöönpanoa 30 päivään kesäkuuta 2018.
- 2) Mikäli jotain yksittäistä sitoumusta ei sovelleta pankin tasolla, pankki ei saa käyttää kyseisen yksittäisen sitoumuksen soveltamisalaan kuulumattomia tytäryhtiöitä tai toimintoja kyseisen sitoumuksen kiertämiseen.

#### A jakso. Tehokkaan ja asianmukaisen sisäisen organisaation perustaminen

- 3) Pankki, sen ulkomaiset tytäryhtiöt pois lukien, noudattaa kaikkina aikoina hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetun lain 3016/2002 ja osakeyhtiöistä annetun lain 2190/1920 kaikkia säännöksiä ja etenkin yhtiökokouksen ja hallintoneuvoston kaltaisiin yrityselimiin liittyviä säännöksiä taatakseen selvän tehtävänjaon ja avoimuuden. Osakaskokouksen valtuudet rajoitetaan osakeyhtiöitä koskevan lainsäädännön mukaisiin yhtiökokouksen tehtäviin erityisesti tiedonsaantioikeuksien osalta. Asiattoman vaikuttamisen liikkeenjohtoon mahdollistavat laajemmat valtuudet, jotka ulottuvat edellä mainittuja valtuuksia pidemmälle, kumotaan. Vastuu päivittäisestä operatiivisesta liikkeenjohdosta on yksiselitteisesti pankin toimivalla johdolla.
- 4) Pankki, sen ulkomaiset tytäryhtiöt pois lukien, noudattaa kaikkina aikoina Kreikan rahoitusvakausrahaston suhteisiin sovellettavaa kehystä.
- 5) Pankki noudattaa Kreikan keskuspankin pääjohtajan päätöstä 2577/9.3.2006, sellaisena kuin se on voimassa, ylläpitääkseen erillisten yksikköjen ja konsernin tasolla tehokasta organisaatorakennetta ja asianmukaista sisäisen valvonnan järjestelmää, joka sisältää kolme keskeistä pilaria, jotka ovat sisäinen tarkastus, riskinhallinta ja valvontatoiminnot, sekä hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevia parhaita kansainvälisiä käytänteitä.
- 6) Pankilla on oltava tehokas sisäinen organisaatorakenne, jotta varmistetaan, että sisäisestä tarkastuksesta ja riskinhallinnasta vastaavat osastot ovat täysin riippumattomia kaupallisista verkoista ja raportoivat suoraan hallintoneuvostolle. Tarkastuskomitea ja riskikomitea – jotka perustetaan hallintoneuvostoon – arvioivat kaikkia näiden osastojen esiin tuomia kysymyksiä. Asianmukaisessa sisäisen tarkastuksen perussäännössä ja riskinhallinnan perussäännössä täsmennetään näiden osastojen roolit, tehtävät ja resurssit. Näiden perussääntöjen on oltava kansainvälisten standardien mukaisia ja varmistettava osastojen täydellinen riippumattomuus. Luottopolitiikalla annetaan ohjeita ja määräyksiä lainojen myöntämisestä, lainojen hinnoittelu ja uudelleenjärjestely mukaan lukien.
- 7) Pankki julkaisee toimivaltaisille viranomaisille luettelon osakkeenomistajista, jotka omistavat vähintään 1 prosentin kantaosakkeista.

<sup>(1)</sup> Tätä sitoumusta ei sovelleta kiinteistöjen myyntiin. Kyseisissä tapauksissa pankki voi myöntää rahoitusta ostajalle, mikäli uusi luotto myönnetään varovaisia lainauskäytäntöjä noudattaen. Kreikan ulkopuolisten omaisuuserien purkamista koskevien sitoumusten noudattamisen varmistamisessa on otettava huomioon kaikki uudet luotot, joiden perusteella Kreikan ulkopuoliset omaisuuserät osaltaan määritellään.

**B jakso. Kaupalliset menettelyt ja riskien seuranta***Yleiset periaatteet*

- 8) Luottopolitiikassa täsmennetään, että kaikkia asiakkaita on kohdeltava tasapuolisesti noudattamalla syrjimättömiä menettelyjä myös silloin kun on kyse muista kuin luottoriskiin ja maksukykyyn liittyvistä menettelyistä. Luottopolitiikassa määritellään kynnysarvot, jotka ylittävä lainananto on hyväksyttävä korkeammalla johdon tasolla. Samanlaisia kynnysarvoja määritellään lainojen uudelleenjärjestelyä ja vaateiden ja riita-asioiden käsittelyä varten. Luottopolitiikalla keskitetään kansallisen tason päätöksenteko valikoituihin keskuksiin ja määrätään selvistä takeista, joilla varmistetaan sen määräysten johdonmukainen täytäntöönpano kaikessa Kreikassa harjoitettavassa pankkitoiminnassa.
- 9) Kaiken Kreikassa harjoitettavan pankkitoiminnan osalta pankki sisällyttää luottopolitiikan säännöt täysimääräisesti lainojen myöntämis- ja rahoituskäytäntöön ja maksujärjestelmiin.

*Erityiset määräykset*

- 10) Sitoumusten III luvun 8–18 kohdissa lueteltuja erityisiä määräyksiä sovelletaan Kreikassa harjoitettaviin pankkitoimintoihin, ellei nimenomaisesti toisin ole mainittu.
- 11) Luottopolitiikassa on edellytettävä, että lainojen ja asuntolainojen hinnoittelussa on noudatettava tiukkoja suuntaviivoja. Näihin suuntaviivoihin on sisällyttävä velvollisuus noudattaa tiukasti korkojen vaihteluvälejä koskevia luottopolitiikan mukaisia vakiotaulukoita, joissa on otettu huomioon lainan erääntymisaika, asiakkaan arvioitu luottoriski, toimitettujen vakuuksien odotettavissa oleva perittävyys (mukaan lukien mahdollisen likvidaation aikataulu), yleinen suhde pankkiin (talletusten määrä ja vakaushetki, palkkiorakenne ja muut ristikkäismyyntitoiminnot) ja pankin rahoituskustannukset. Lisäksi luodaan erityisiä lainaluokkia (esimerkiksi markkinaehtoinen laina, asuntolaina tai vakuudellinen/vakuudeton laina) ja niiden hinnoittelukehykset otetaan asianmukaisesti luottopolitiikan taulukkoon, jota luottokomitea päivittää säännöllisesti. Mahdolliset poikkeukset on hyväksyttävä asianmukaisesti luottokomiteassa tai alemmalla tasolla, jos tämä sallitaan luottopolitiikassa. Räätyä löydyissä transaktioissa, kuten syndikaattilainoissa tai hanke- rahoituksessa, on noudatettava samoja periaatteita ja otettava asianmukaisesti huomioon, että ne eivät ehkä sovi vakio- mutoisiin luottopolitiikan taulukoihin. Tämän hinnoittelupolitiikan rikkomiset on ilmoitettava toimitsijamiehelle.
- 12) Riskinhallintaosasto vastaa luottoriskin arvioinnista ja vakuuksien arvostuksesta. Arvioidessaan lainan laatua riskinhallintaosasto toimii riippumattomasti, ja se antaa kirjallisen lausunnon varmistaakseen, että arvioinnissa käytettyjä perusteita sovelletaan johdonmukaisesti kaikkina aikoina ja kaikkiin asiakkaisiin pankin luottopolitiikan mukaisesti.
- 13) Yksityishenkilöille ja oikeushenkilöille myönnettävien lainojen tapauksessa pankki soveltaa kaikkien Kreikassa harjoitettavien pankkitoimintojen osalta parhaiden kansainvälisten käytäntöjen mukaisia tiukkoja yksittäisiä ja yhteenlaskettuja rajoja, jotka koskevat suurinta sallittua yhdelle luottoriskille myönnettävää lainamäärää (edellyttäen, että se on ylipäättään sallittua Kreikan ja EU:n lainsäädännön nojalla). Näissä rajoissa on otettava huomioon lainan erääntymisaika sekä toimitetun vakuuden laatu, ja niitä on verrattava keskeisiin vertailuarvoihin, muun muassa pääomaan.
- 14) Lainojen myöntäminen <sup>(1)</sup> siihen tarkoitukseen, että lainanottajat voivat ostaa pankin ja muiden pankkien <sup>(2)</sup> osakkeita tai hybridi-instrumentteja, on kielletty, oli lainanottaja <sup>(3)</sup> kuka tahansa. Tästä määräystä sovelletaan ja sen noudattamista seurataan pankin tasolla.
- 15) Kaikki samaan etu yhteyteen kuulumattomien lainanottajien lainapyyntö, jotka ovat suurempia kuin [...] prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä] tai lainat, joihin liittyvä altistuminen yhdelle ryhmälle (joka määritellään yhden luottoriskin muodostavana pankin kanssa etu yhteydessä olevien lainanottajien ryhmänä) on yli [...] prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä], on ilmoitettava toimitsijamiehelle, joka voi, mikäli ehtoja ei ilmeisesti ole asetettu puhtaasti liiketaloudellisin perustein tai mikäli toimitsijamiehelle ei ole toimitettu riittäviä tietoja, lykätä luottosopimuksen tai lainan myöntämistä [...] työpäivällä. Hä täräpauksissa tämä aika voidaan lyhentää [...] työpäivään, mikäli toimitsijamiehelle on toimitettu riittävät tiedot. Tämän lykkäyksen avulla toimitsijamies voi ilmoittaa tapauksen komissiolle ja Kreikan rahoitusvakaushallitukselle, ennen kuin pankki tekee lopullisen päätöksen.

<sup>(1)</sup> Tässä sitoumuksessa termiä "lainat" on tulkittava laajasti kaikenlaisiksi rahoituksiksi, kuten luottojärjestelyiksi ja takauksiksi.

<sup>(2)</sup> Selvennyksen vuoksi todettakoon, että "muilla pankeilla" tarkoitetaan mitä tahansa pankkia tai rahoituslaitosta maailmassa.

<sup>(3)</sup> Selvennyksen vuoksi todettakoon, että sitoumus koskee kaikkia lainanottajia, pankin yksityisasiakkaat mukaan lukien.

- 16) Luottopolitiikassa annetaan selviä ohjeita lainojen uudelleenjärjestämisestä. Siinä määritellään selvästi, mitkä lainat voivat tulla kyseeseen ja missä olosuhteissa, ja esitetään ehdot, joita voidaan tarjota uudelleenjärjestelykelpoisille asiakkaille. Pankki varmistaa kaikkien Kreikassa harjoitettavien pankkitoimintojen osalta, että kaikilla uudelleenjärjestelyillä pyritään lisäämään pankin tulevaisuudessa takaisin perimiä varoja ja turvaamaan siten pankin etu. Uudelleenjärjestelytoimi ei missään tapauksessa saa vaarantaa pankin tulevaa kannattavuutta. Tätä varten pankin riskinhallintaosaston tehtävänä on kehittää ja ottaa käyttöön asianmukaisia rakenneuudistuksen tehokkuutta koskevia raportointimekanismeja, tehdä perusteellisia analyyseja sisäisistä ja/tai ulkoisista parhaista käytänteistä, raportoida havaintonsa vähintään neljännesvuosittain luottokomitealle ja hallintoneuvoston riskikomitealle, ehdottaa toteuttamiskelpoisia parannuksia asiaan liittyviin menettelyihin ja käytäntöihin sekä raportoida niiden täytäntöönpanosta luottokomitealle ja hallintoneuvoston riskikomitealle.
- 17) Pankki ottaa kaikkien Kreikassa harjoitettavien pankkitoimintojen osalta käyttöön vaateita ja riita-asioita koskevan politiikan, jolla pyritään maksimoimaan takaisinperintä ja estämään syrjintä tai suosiva kohtelu riita-asoiden hallinnoinnissa. Pankki varmistaa, että kaikki tarvittavat toimenpiteet toteutetaan pankin takaisinperinnän maksimimiseksi ja sen rahoitustilanteen suojelemiseksi pitkällä aikavälillä. Tämän politiikan täytäntöönpanon rikkomisista on ilmoitettava toimitsijamiehelle.
- 18) Pankki seuraa luottoriskiä pitkälle kehitetyn varoitus- ja raportointijärjestelmän avulla, jonka ansiosta riskinhallintaosasto voi: i) tunnistaa lainojen arvonalentumisen ja maksukyvyttömyyden varhaiset merkit; ii) arvioida lainasalkun takaisinperittävyyttä (muun muassa vaihtoehtoisia takaisinmaksulähteitä, kuten yhteisvelallisia ja takaajia, sekä toimitettua takuuta tai saatavilla olevaa, mutta toimittamatonta takuuta); iii) arvioida pankin yleistä altistumista yksittäisen asiakkaan tai tietyn salkun riskille ja iv) ehdottaa tarvittaessa korjaavia ja parannustoimia hallintoneuvostolle. Nämä tiedot asetetaan toimitsijamiehen saataville.

*Pankkiin etuyhteydessä olevia lainanottajia koskevat määräykset*

- 19) Kaikkia pankkiin etuyhteydessä olevia lainanottajia koskevia määräyksiä sovelletaan pankin tasolla.
- 20) Luottopolitiikassa omistetaan erityinen jakso säännöille, joilla säännellään suhteita pankkiin etuyhteydessä oleviin lainanottajiin. Pankkiin etuyhteydessä olevia lainanottajia ovat muun muassa työntekijät, osakkeenomistajat ja johtajat ja näiden puoliset, lapset ja sukulaiset sekä keskeisten työntekijöiden (eli luottopolitiikkaa koskevaan päätoimintakokoon osallistuvien työntekijöiden), osakkeenomistajien tai johtajien tai näiden puolisoitten, lasten tai sukulaisien määräysvallassa suoraan tai välillisesti olevat oikeushenkilöt. Myös julkiset elimet tai valtion hallinnassa olevat organisaatiot, julkiset osakeyhtiöt tai valtion virastot katsotaan pankkiin etuyhteydessä oleviksi lainanottajiksi. Myös poliittisia puolueita kohdellaan luottopolitiikassa pankkiin etuyhteydessä olevina lainanottajina. Erityistä huomiota on kiinnitettävä päätöksiin, jotka koskevat nykyisille tai entisille työntekijöille, johtajille ja osakkeenomistajille ja näiden sukulaisille myönnettyjen lainojen uudelleenjärjestelyjä ja alaskirjauksia sekä asianmukaisuuden, arvostuksen, panttioikeuksien kirjauksen ja lainan vakuuden ulosmittauksen osalta noudatettavia toimintalinjoja. Pankkiin etuyhteydessä olevien lainanottajien määritelmää on täsmennetty lähemmin erillisessä asiakirjassa.
- 21) Riskinhallintaosasto vastaa kaikkien sellaisten pankkiin etuyhteydessä olevien lainanottajaryhmien kartoittamisesta, jotka muodostavat yhden luottoriskin, seuratakseen asianmukaisesti luottoriskin keskittymistä.
- 22) Yksityishenkilöille ja oikeushenkilöille myönnettävien lainojen osalta pankki soveltaa parhaiden kansainvälisten käytäntöjen mukaisia tiukkoja yksittäisiä ja yhteenlaskettuja rajoja, jotka koskevat suurinta sallittua pankkiin etuyhteydessä oleviin lainanottajiin liittyvälle yhdelle luottoriskille myönnettävää lainamäärää (edellyttäen, että se on ylipäätään sallittua Kreikan ja EU:n lainsäädännön nojalla).
- 23) Pankki seuraa erikseen altistumistaan pankkiin yhteydessä olevien lainanottajien riskille, julkissektorin yhteisöt ja poliittiset puolueet mukaan lukien. Pankkiin etuyhteydessä oleville lainanottajille myönnettävien uusien lainojen määrä <sup>(1)</sup> (vuotuinen prosenttiosuus vuoden Y-1 lainakannasta <sup>(2)</sup>) ei saa olla suurempi kuin uusien lainojen kokonaismäärä Kreikassa (vuotuinen prosenttiosuus vuoden Y-1 lainakannasta). Sitoumusta on noudatettava kunkin pankkiin etuyhteydessä olevan lainanottajaryhmän (työntekijät, osakkeenomistajat, johtajat, julkisyhteisöt, poliittiset puolueet) osalta erikseen. Pankkiin etuyhteydessä olevien lainanottajien luottoluokitus sekä hinnoitteluehdot ja heille mahdollisesti tarjottava uudelleenjärjestely eivät saa olla edullisempia kuin samanlaisille lainanottajille, jotka eivät ole

<sup>(1)</sup> Selvyyden vuoksi todettakoon, että uusi lainananto kattaa myös lainojen pidentämisen ja olemassa olevien lainojen uudelleenjärjestelyn.

<sup>(2)</sup> Selvyyden vuoksi todettakoon, että "vuotuinen prosenttiosuus vuoden Y-1 lainakannasta" tarkoittaa uutta lainanantoa prosenttiosuutena edellisen vuoden lopun lainakannasta. Riskipainotettujen omaisuuserien määrä on kyseinen määrä vuoden lopussa.

etuyhteydessä pankkiin, tarjottavat ehdot, jotta taataan yhdenvertaiset toimintaedellytykset Kreikan taloudessa. Tämä velvoite ei koske olemassa olevia työntekijöiden eduksi perustettuja yleisiä ohjelmia, joilla näille tarjotaan tuettuja lainoja. Pankki raportoi kuukausittain tälle riskille altistumisen kehityksestä, uuden lainanannon määrästä ja luottokomiteassa käsiteltävistä viimeaikaisista lainapyyntöistä, jotka ovat suurempia kuin [...] prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä].

- 24) Työntekijöihin/johtajiin/osakkeenomistajiin sovellettavien lainanantoperusteiden on oltava yhtä tiukkoja kuin niiden perusteiden, joita sovelletaan muihin lainanottajiin, jotka eivät ole etuyhteydessä pankkiin. Jos yhden työntekijän/johdattajan/osakkeenomistajan kokonaisluottoriski on vakuudellisten lainojen osalta suurempi kuin määrä, joka vastaa [...] kiinteää palkkaa, ja vakuudettomien lainojen osalta suurempi kuin määrä, joka vastaa [...] kiinteää palkkaa, riskistä on ilmoitettava viipymättä toimitsijamiehelle, joka voi puuttua asiaan ja lykätä lainan myöntämistä sitoumusten III luvun 25 kohdassa kuvatun menettelyn nojalla.
- 25) Kaikki pankkiin etuyhteydessä olevien lainanottajien lainapyyntöt, jotka ovat suurempia kuin [...] prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä], tai lainat, joihin liittyy altistuminen yhdelle ryhmälle (joka määritellään yhden luottoriskin muodostavana pankkiin etuyhteydessä olevien lainanottajien ryhmänä) on yli [...] prosenttia pankin riskipainotetuista omaisuuseristä], on ilmoitettava toimitsijamiehelle, joka voi, mikäli ehtoja ei ilmeisesti ole asetettu puhtaasti liiketaloudellisiin perusteisiin tai mikäli toimitsijamiehelle ei ole toimitettu riittäviä tietoja, lykätä luottosopimuksen tai lainan myöntämistä [...] työpäivällä. Häätapauksissa tämä aika voidaan lyhentää [...] työpäivään, mikäli toimitsijamiehelle on toimitettu riittävät tiedot. Tämän lykkäyksen avulla toimitsijamies voi ilmoittaa tapauksen komissiolle ja Kreikan rahoitusvakausrahastolle, ennen kuin pankki tekee lopullisen päätöksen.
- 26) Sellaisten lainojen uudelleenjärjestelyssä, joihin liittyy pankkiin etuyhteydessä olevia lainanottajia, on noudatettava samoja vaatimuksia kuin muiden lainanottajien osalta. Lisäksi ongelmallisten omaisuuserien käsittelyä varten käytön otettuja puitteita ja toimintalinjoja arvioidaan ja parannetaan tarvittaessa. Tästä huolimatta edellytetään, että pankkiin etuyhteydessä olevien lainanottajien uudelleen järjestetyistä lainoista raportoidaan erikseen vähintään lainattujen varojen luokan ja etuyhteydessä olevan lainanottajan tyyppin mukaan eriteltyinä.

#### C jakso. Muut rajoitukset

- 27) **Osingonjakokielto, kuponkikorkokielto, takaisinostokielto ja osto-oikeuksien hyödyntämiskielto:** Ellei komissio erikseen myönnä poikkeusta, Helleenien tasavalta sitoutuu seuraavaan:
  - a) Pankki ei maksa kuponkikorkoja hybridipääomainstrumenteista (eikä muista instrumenteista, joiden osalta kuponkikoron maksaminen on harkinnanvaraista) eikä osinkoa omien varojen instrumenteista tai toissijaisista velkainstrumenteista, ellei sillä lain mukaan ole velvollisuutta siihen. Pankki ei saa purkaa varauksiaan asettaakseen itsensä tällaiseen asemaan. Mikäli tässä sitoumuksessa tarkoitetun laillisen velvoitteen olemassaolosta on epäilyksiä, pankki toimittaa ehdotetun kuponkikoron tai osingon maksun komissiolle hyväksyttäväksi.
  - b) Pankki ei osta takaisin omia osakkeitaan eikä hyödynnä osto-oikeuttaan tällaisten omien varojen instrumenttien ja toissijaisen velkainstrumenttien osalta.
  - c) Pankki ei osta takaisin hybridipääomainstrumentteja.
- 28) **Yritystostokielto:** Helleenien tasavalta sitoutuu siihen, että pankki ei hanki omistussuosuuksia mistään yrityksestä sen paremmin omaisuuserien kuin osakkeiden siirrolla. Yritystostokieltoa sovelletaan sekä yrityksiin, joilla on yrityksen oikeudellinen asema, että omaisuuseräkokonaisuuksiin, jotka muodostavat yrityksen <sup>(1)</sup>.
  - i) **Komission ennakkohyväksyntää edellyttävä poikkeus:** Kiellosta huolimatta pankki voi komission hyväksynnän saatuaan ja tarvittaessa Kreikan rahoitusvakausrahaston ehdotuksesta hankkia liiketoimintoja ja yrityksiä, jos se on poikkeuksellisisa olosuhteissa välttämätöntä rahoitusvakauden palauttamiseksi tai tehokkaasti kilpailun varmistamiseksi.
  - ii) **Poikkeus, joka ei edellytä komission ennakkohyväksyntää:** Pankki voi hankkia omistussuosuuksia yrityksistä edellyttäen, että
    - a) pankin maksama hankintakohtainen ostohinta on alle [...] prosenttia pankin sitoumusten <sup>(2)</sup> voimaantulopäivän taseesta <sup>(3)</sup>; ja

<sup>(1)</sup> Selvyyden vuoksi todettakoon, että pankin pääomasijoituksista/riskipääomasta vastaava liiketoiminto ei kuulu tämän sitoumuksen soveltamisalaan. Pankki esittää komissiolle virallisen pyynnön, johon sisältyy kyseisen yksikön liiketoimintasuunnitelma.

<sup>(2)</sup> Selvyyden vuoksi todettakoon, että jos komission hyväksyntä yritystostokielton poistamiselle on saatu III luvun 28 kohdan i alakohdan mukaisesti, sitoumusten voimaantulopäivän tase lasketaan siten, että se sisältää myös hankittujen yksikköjen omaisuuserät tai hankitut omaisuuserät hankintapäivämääränä.

<sup>(3)</sup> Selvyyden vuoksi todettakoon, että tässä sitoumuksessa tarkoitettu tase on yhtä kuin pankin kokonaisvarat.

b) pankin kaikista hankinnoista maksama kumulatiivinen hinta sitoumusten voimaantulosta rakenneuudistusjakson loppuun on alle [...] prosenttia pankin sitoumusten voimaantulopäivän taseesta.

iii) **Toiminnot, jotka eivät kuulu yritysostokiellon piiriin:** Yritysostokieltoa ei sovelleta hankintoihin, jotka ovat osa tavanomaista pankkitoimintaa sellaisten vaateiden hallinnan osalta, joita pankilla on vaikeuksissa olevilta yrityksiltä, mukaan lukien olemassa olevan velan muuntaminen oman pääoman ehtoiksi instrumenteiksi.

29) **Mainostamiskielto:** Helleenien tasavalta sitoutuu siihen, että se pidättäytyy mainonnasta, jossa viitataan valtiontukeen, ja käyttämästä aggressiivisia kaupallisia strategioita, joita ei käytettäisi ilman Helleenien tasavallan tukea.

#### IV LUKU TOIMITSIJAMIES

- 1) Helleenien tasavalta sitoutuu siihen, että pankki muuttaa komission hyväksymän ja pankin 16 päivänä tammikuuta 2013 nimittämän toimitsijamiehen toimeksiantoa ja jatkaa sitä rakenneuudistusjakson loppuun asti. Pankki myös laajentaa tätä toimeksiantoa niin, että se kattaa i) rakenneuudistussuunnitelman ja ii) kaikkien tässä luettelossa esitettyjen sitoumusten seurannan.
- 2) Neljä viikkoa sitoumusten voimaantulon jälkeen Helleenien tasavalta toimittaa komissiolle muutetun toimeksiannon kaikki ehdot, joihin sisältyvät kaikki määräykset, joiden avulla toimitsijamies voi hoitaa näiden sitoumusten mukaiset velvollisuutensa.
- 3) Toimitsijamiestä koskevia lisämääräyksiä annetaan erillisessä asiakirjassa.

*Pääsihteeri*

Christina PAPAKONSTANTINOU

---

## Lisäys

## Kreikan kotimaantoimintoja koskevat makrotaloudelliset ennusteet

| % vuotuinen kasvu<br>(ellei muuta mainita)                         | 2012   | 2013                                                         | 2014                                                      | 2015                | 2016 | 2017 | Kumulatiivinen kasvuaste<br>2013–2017 |
|--------------------------------------------------------------------|--------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|---------------------|------|------|---------------------------------------|
| Reaalinen BKT                                                      | – 6,4  | – 4,2                                                        | 0,6                                                       | 2,9                 | 3,7  | 3,5  | 6,4                                   |
| Lainojen nimelliskasvu<br>Kreikassa                                | – 6,4  | – 4,2                                                        | 0,6                                                       | 2,9                 | 3,7  | 3,5  | 6,4                                   |
| BKT-deflaattori                                                    | – 0,8  | – 1,1                                                        | – 0,4                                                     | 0,4                 | 1,1  | 1,3  | 1,3                                   |
| Kiinteistöjen hinnat                                               | – 11,7 | – 10                                                         | – 5                                                       | 0                   | 2    | 3,5  |                                       |
| Kotitalouksien käytettävissä oleva nimellistulo                    | – 8,8  | – 9,5                                                        | – 0,3                                                     | – 0,4               | 2,6  | 3,6  | – 4,5                                 |
| Yksityissektorin talletukset                                       | – 7    | 1,3                                                          | 1                                                         | 3,4                 | 5    | 5    | 16,6                                  |
| Työttömyys (%)                                                     | 24,2   | 27                                                           | 26                                                        | 24                  | 21   | 18,6 |                                       |
| EKP:n rahoitusoperaatioiden korko (%)                              | 0,75   | 0,5                                                          | 0,5                                                       | 1                   | 1,5  | 1,75 |                                       |
| Järjestämättömien lainojen muodostumishuippu                       |        |                                                              | Vuoden 2014 jälkipuolisko                                 |                     |      |      |                                       |
| 3 kuukauden Euribor (keskiarvo, %)                                 |        | 0,24                                                         | 0,43                                                      | 0,75                | 1,25 | 1,80 |                                       |
| Pääsy pääomamarkkinoille – repot                                   |        | KYLLÄ – Ei ylärajaa                                          |                                                           |                     |      |      |                                       |
| Pääsy pääomamarkkinoille – vakuudellisen/etuoiikeutettu vakuudeton |        | KYLLÄ – Enintään 500 miljoonaa euroa omaisuus-erälajia kohti | KYLLÄ – Enintään 1 miljardi euroa omaisuus-erälajia kohti | KYLLÄ – Ei ylärajaa |      |      |                                       |